

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

**ERKEKLİK ROLLERİNİ KABULLENMENİN VE
ERKEKLİĞE YÖNELİK TEHDİT ALGISININ ÜNİVERSİTE
ÖĞRENCİLERİNİN FLÖRT ŞİDDETİNE YÖNELİK
TUTUMLARI İLE İLİŞKİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SERHAT DOĞAN

GAZİANTEP
HAZİRAN 2018

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

**ERKEKLİK ROLLERİNİ KABULLENMENİN VE
ERKEKLİĞE YÖNELİK TEHDİT ALGISININ ÜNİVERSİTE
ÖĞRENCİLERİNİN FLÖRT ŞİDDETİNE YÖNELİK
TUTUMLARI İLE İLİŞKİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SERHAT DOĞAN

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Zeynep HAMAMCI

GAZİANTEP
HAZİRAN 2018

JÜRİ ONAY SAYFASI

Öğrencinin Adı ve Soyadı : Serhat DOĞAN

Üniversite : Gaziantep Üniversitesi

Enstitü : Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Anabilim Dalı ve Program: Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık

Tezin Başlığı : Erkeklik Rollerini Kabullenmenin ve Erkekliğe Yönelik Tehdit Algısının Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumları ile İlişkisi

Tezin Savunma Tarihi : 26.06.2018

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları sağladığını onaylarım.

Prof. Dr. Zeynep HAMAMCI
Enstitü ABD Başkanı

Bu tez tarafımda okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Zeynep HAMAMCI
Tez Danışmanı

Bu tez tarafımızca okunmuş, kapsam ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri:

İmzası

Prof. Dr. Zeynep HAMAMCI (Jüri Başkanı)

Dr.Öğr. Üyesi Ahmet BUĞA

Dr. Öğr. Üyesi İdris KAYA

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Onayı

Prof. Dr. M. Fatih ÖZMANTAR
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYANI

Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim. 01/06/2018

Serhat DOĞAN

ÖZET

ERKEKLİK ROLLERİNİ KABULLENMENİN VE ERKEKLİĞE YÖNELİK TEHDİT ALGISININ ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN FLÖRT ŞİDDETİNE YÖNELİK TUTUMLARI İLE İLİŞKİSİ

DOĞAN, Serhat

Yüksek Lisans Tezi,

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Program

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Zeynep HAMAMCI

Haziran-2018, 118 sayfa

Bu araştırmada, erkeklik rollerini kabullenmenin ve erkekliğe yönelik tehdit algısının üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumları ile ilişkisi incelenmiştir. Ayrıca araştırmada üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumlarında, ilişki durumu, ilişkide şiddete maruz kalma ve şiddete başvurma, aile içinde şiddete tanıklık etme ve şiddete maruz kalma durumuna göre bir fark olup olmadığı da incelenmiştir. Araştırmanın grubu, 2016-2017 eğitim öğretim yılında Gaziantep Üniversitesi'nde öğrenim gören 510 erkek öğrenciden oluşmaktadır. Bu araştırmada veri toplama aracı olarak “Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçekleri”, “Erkeklik Roller Ölçeği”, “Erkekliğe Yönelik Algılanan Tehdit Ölçeği” ve “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Verilerin analizinde Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı ve t-testi kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda; erkek üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumları ile erkeklik rollerini kabullenmeleri arasında olumlu yönde ancak düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Erkek üniversite öğrencilerinin erkekliğe yönelik tehdit algıları ile flört şiddetine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Üniversite öğrencilerinin, demografik değişkenlere göre flört şiddetine yönelik tutumlarında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Flört şiddeti, Erkeklik Rollerini Kabullenme, Erkekliğe Yönelik Tehdit Algısı, Flört ilişkisi

ABSTRACT**THE EFFECT OF MALE ROLE NORMS AND THREATENED MANHOOD
ON DATING VIOLENCE AT UNIVERSITY**

DOĞAN, Serhat

MA Thesis,

Educational Science Department

Guidance and Psychological Counseling Program

Supervisor: Ph.D. Zeynep HAMAMCI

June-2018, 118 pages

In this research, the relationship between the attitudes of university students towards dating violence and towards male role norms and threat to manhood was investigated. Also, it was investigated whether the students' attitudes towards dating violence with respect to their dating relation status, exposure to violence in a dating relation and inflicting violence in a dating relation exposure to violence in family and inflicting violence in family or not. The sample of this research consisted of 510 students who study at Gaziantep University during 2016-2017 academic year. In this research, "The Attitudes towards Dating Violence Scales; Attitudes towards Male Psychological Dating Violence Scale and Attitudes towards Male Physical Dating Violence Scale," "Male Role Norms Scale", "Perceived Threat to Manhood Scale" and "Personal Information Form" were used as data collection tools. During the data analysis, Pearson's Moment Correlation Analysis and t-test were used. As a result of the research, it was determined that university students' attitudes towards dating violence correlated with their perception of masculinity roles positively, lowly and significantly. Perceived threat to manhood did not significantly correlated with attitudes towards dating violence. A significant difference in the students' attitudes towards dating violence with demographic variables was not observed.

Key Words: Dating violence, Masculine Role Norms, Threat to Manhood, Dating Relationship

ÖNSÖZ

Dört yıl boyunca süren flört döneminden sonra sevdiğim ve değer verdiğim kadın ile evlenmek, hayatımın dönüm noktalarından birisi olmuştur. Evlenip yuva kurmanın getirmiş olduğu sorumlulukları düşündükçe, kadın haklarına olan ilgim daha da artmıştır. Şüphesiz ki dünyada ve Türkiye’de kadın hakları, kadına yönelik uygulanan şiddet ile beraber ortaya çıkmış ve gelişmiş bir kavramdır. Kadına yönelik şiddeti önleme konusunda çıkış noktalarından birisi olarak gördüğüm flört şiddeti kavramı, bu çalışmanın ana gündemini oluşturmaktadır. Yapılan bu çalışmanın, flört şiddetine yönelik olarak farklı bir bakış açısı getireceği ve bunun paralelinde kadına yönelik şiddet konusunda daha etkili politikalar geliştirileceği kanısındayım.

Yüksek lisans öğrenimim boyunca hem ders döneminde, hem de tez sürecinde vermiş olduğu destekle beni cesaretlendiren, engin bilgilerinden yaralandığım tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Zeynep HAMAMCI’ya en kalbi duygularıyla teşekkürlerimi sunarım.

Tez dönemim boyunca benden yardımlarını esirgemeyen değerli dostum, TOKİ Evliya Çelebi İlkokulu Psikolojik Danışmanı Zübeyr Rifat ÖZERDEN’e ve düşünceleri ile bana yol gösteren kıymetli çalışma arkadaşım, Empati İlkokulu Psikolojik Danışmanı Mehmet DEMİR’e teşekkür ederim.

Son olarak, bu süreçte bana her zaman destek veren, cesaretlendiren ve yorumları ile beni aydınlatan biricik hayat arkadaşım, canım eşim Merva’ya, en zor anlarımda bile “baba” diye seslenişini yüreğimde hissettiğim canım kızım Zeynep’e ve beni yetiştirip büyüten, haklarını asla ödeyemeyeceğim anne ve babama sonsuz şükranlarımı sunarım.

Serhat DOĞAN

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	...iii
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI	...iv
ÖZET	...v
ABSTRACT.....	...vii
ÖNSÖZ.....	...ix
İÇİNDEKİLER	...x
TABLolar LİSTESİ	...xiii
ŞEKİLLER LİSTESİ	...xiv
EKLER LİSTESİ.....	...xv

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Giriş.....	1
1.2.Problem Durumu	2
1.3.Araştırmanın Amacı	6
1.4.Alt Problemler.....	6
1.5.Araştırmanın Önemi	7
1.6.Sayıtlılar	10
1.7.Sınırlılıklar	10

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kavram Olarak Şiddet.....	11
2.1.1. Flört Şiddeti	13
2.1.1.1. Flört İlişkisi.....	13
2.1.1.2. Flört Şiddeti.....	14
2.1.1.3. Flört Şiddetinin Türleri.....	17
2.1.1.4. Flört Şiddetinin Sebepleri.....	18
2.1.1.5. Flört Şiddetinin Sonuçları.....	20
2.2. Erkeklik Roller ve Erkekliğe Yönelik Tehdit	21

2.2.1. Cinsiyet ve Toplumsal Cinsiyet	22
2.2.2. Erkeklik Çalışmaları	26
2.2.3. Erkekliğe Yönelik Algılanan Tehdit, Erkeklik Roller ve Şiddet.....	28
2.3. İlgili Araştırmalar.....	31
2.3.1. Flört Şiddeti İle İlgili Yurt İçinde Yapılmış Çalışmalar.....	31
2.3.2. Flört Şiddeti İle İlgili Yurt Dışında Yapılmış Çalışmalar.....	35
2.3.3. Erkekliğe Yönelik Algılanan Tehdit İle İlgili Yapılmış Çalışmalar.....	37
2.3.4. Erkeklik Rollerini Kabullenme İle İlgili Yapılmış Çalışmalar.....	38
2.3.5. Flört Şiddeti İle Erkeklik Rollerini Kabullenme ve Erkekliğe Yönelik Algılanan Tehdit Konusunda Yapılmış Çalışmalar.....	39

BÖLÜM III

MATERYAL VE YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli.....	40
3.2. Araştırma Grubu	40
3.3. Veri Toplama Araçları.....	44
3.3.1. Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçekleri	44
3.3.2. Erkeklik Rol Normları Ölçeği.....	45
3.3.3. Erkekliğe Yönelik Algılanan Tehdit Ölçeği	46
3.4. Verilerin Toplanması.....	47
3.5. Verilerin Analizi	47

BÖLÜM IV

BULGULAR ve TARTIŞMA

4.1. Bulgular	49
4.1.1. Araştırmanın Birinci ve İkinci Alt Problemine Ait Bulgular ve Yorum ..	49
4.1.2. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine Ait Bulgular ve Yorum	50
4.1.3. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine Ait Bulgular ve Yorum	52
4.2. Tartışma	54
4.2.1. Üniversite Öğrencilerinin Erkekliğe Yönelik Tehdit Algıları İle Flörtte Uygulanan Psikolojik ve Fiziksel Şiddete Yönelik Tutumlarına İlişkin Bulguların Tartışılması.....	54
4.2.2. Üniversite Öğrencilerinin Erkeklik Rollerini Kabullenme İle Flörtte	

Uygulanan Psikolojik ve Fiziksel Şiddete Yönelik Tutumlarına İlişkin Bulguların Tartışılması...	54
4.2.3. Üniversite Öğrencilerinin Bazı Demografik Değişkenler Göre Flörtte Uygulanan Psikolojik Şiddete Yönelik Tutumlarına İlişkin Bulguların Tartışılması.....	54
4.2.4. Üniversite Öğrencilerinin Bazı Demografik Değişkenler Göre Flörtte Uygulanan Fiziksel Şiddete Yönelik Tutumlarına İlişkin Bulguların Tartışılması.....	58

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar	61
5.2. Öneriler	62
5.2.1. Araştırmacılara Öneriler.....	62
5.2.2. Uygulayıcılara Öneriler.....	63
KAYNAKÇA.....	64
EKLER.....	92
ÖZGEÇMİŞ.....	102

TABLOLAR LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1. Araştırma Grubuna Ait Demografik Özellikler	41
Tablo 2. Araştırma Grubunun Flört İlişkisi ve Aile İçi Şiddet Durumlarına Göre Dağılımları.....	43
Tablo 3. Normallik Testi.....	48
Tablo 4. Üniversite Öğrencilerinin Flörtte Uygulanan Psikolojik ve Fiziksel Şiddete Yönelik Tutumları ile Erkekliğe Yönelik Tehdit Algıları ve Erkeklik Rollerini Kabullenme Arasındaki İlişkiye Yönelik Korelasyon Analizi Sonuçları.....	50
Tablo 5. Üniversite Öğrencilerinin Ölçme Araçlarından Almış Oldukları Puan Ortalamaları ve Standart Sapmaları.....	50
Tablo 6. Üniversite Öğrencilerinin Flörtte Uygulanan Psikolojik Şiddete Yönelik Tutumlarının Bazı Demografik Değişkenlere Göre Farklılaşmasına İlişkin t Testi Analizi Sonuçları.....	52
Tablo 7. Erkek Üniversite Öğrencilerinin Flörtte Uygulanan Fiziksel Şiddete Yönelik Tutumlarının Bazı Demografik Değişkenlere Göre Farklılaşmasına İlişkin t Testi Analizi Sonuçları.....	53

ŞEKİLLER LİSTESİ

	Sayfa
ŞEKİL 1. Şiddet Sınıflaması.....	12
ŞEKİL 2. Dünya Flört Şiddeti Haritası.....	16

EKLER LİSTESİ

EK-1. Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçekleri.....	92
EK-2. Erkeklik Rol Normları Ölçeği.....	94
EK-3. Erkekliğe Yönelik Algılanan Tehdit Ölçeği.....	96
EK-4. Kişisel Bilgi Formu.....	101
Ek-5. Özgeçmiş.....	102
Ek-6. İzin Belgeleri.....	103

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1 GİRİŞ

Kutsal metinlerde insanlık tarihinin, Âdem ile Havva'nın yaradılışı ile başladığı kabul edilmektedir. Yine ilk şiddet olayı da Âdem ile Havva'nın oğulları olan Habil ile Kabil arasında yaşanmıştır. Rivayet şu yöndedir: Kabil, Habil'in evleneceği kızla evlenmek istemektedir. Hz. Âdem ise gelen vahye göre hareket edeceğini söylemiştir. Gelen vahiyde kızın Habil ile evleneceği bildirilir. Son derece iyi huylu olan Habil, bu evlilikten kısa bir süre sonra kardeşi Kabil tarafından öldürülür. İşte bu ilk şiddet olayı her ne kadar erkeğin erkeğe şiddeti olarak görülse de temelde kadın erkek ilişkilerini anlatmaktadır (Tarhan, 2005).

Dünya üzerinde yaşayan insanların büyük bir bölümünü etkileyen şiddet, ciddi bir halk sağlığı sorunudur. Şiddet, geçmişten günümüze her daim insan yaşamında var olmuş, her geçen gün daha fazla insanın ölümüne sebep olarak büyüyen bir sorun halini almıştır (World Health Organization, 2002).

Dünya genelinde, her yıl 1,6 milyon kişi şiddet sebebiyle hayatını kaybetmekte ve şiddet 15-44 yaş arası ölümlerin en büyük sebebi haline gelmektedir. Şiddetin en yıkıcı sonucu ölüm olsa da şiddet ayrıca fiziksel, cinsel ve ruhsal sorunlara da yol açmaktadır. Bunun dışında şiddet, sağlık ve güvenlik harcamalarında artışa da sebebiyet verdiği için ciddi ekonomik sorunlara da davetiye çıkarmaktadır (Dahlberg ve ark., 2002). Şiddet genel anlamda “ölüm, yaralanma ya da psikolojik hasar ile sonuçlanan ya da sonuçlanması olası olan, bireyin kendisine, başka bir bireye, bir gruba ya da bir topluluğa yönelik fiziksel şiddet uygulaması ve bunun yanında gücü tehdit ve kasıtlı davranış olarak kullanması” şeklinde tanımlanabilir (Dahlberg & Krug, 1996).

Dünya var olduğundan beri yeryüzünde olan şiddet, kimi zaman sorunların çözümü için kullanılmış, kimi zaman da toplumlara önemli bir sorun teşkil etmiştir. Şiddet, farklı durumların sonucu veya sebebi olarak tezahür eden toplumsal bir gerçektir. Bu yönüyle şiddet, tarih boyunca araştırmacıların üzerinde en çok durduğu

konulardan birisi olmuştur. Şiddet davranışı, psikolojik, fiziksel ve sözel alanlarda varlığını hissettirirken, aynı zamanda birine rahatsızlık ve psikolojik hasar vermeyi de kapsamaktadır. Bu açıklamalarda sonra şiddeti, güç ve baskı yolu ile insanlara psikolojik ve fiziksel açıdan zarar veren her türlü davranış olarak değerlendirmek doğru olacaktır (Norşenli,2009).

Şiddet yaş gurubu fark etmeksizin her yaş gurubunda görülebilmektedir. Ergenlerin ve gençlerin şiddete daha çok uğradıkları kabul edildiğinde, bu yaş grubunda görülen şiddet; kişinin kendisine uyguladığı şiddet, kişilerarası şiddet ve grup şiddeti olarak ayrılabilir. Flört şiddeti ise kişiler arası şiddetin türlerinden birisidir (Aslan ve ark., 2008; WHO, 1996).

Yapılan açıklamalardan da anlaşılacağı gibi, geçmişten günümüze kadar insan hayatını tehdit eden en önemli konulardan birisi olan şiddet kavramının türlerinden birisi olan flört şiddetinin umutsuzluk, depresyon, madde kullanımı, düşük benlik saygısı, silah taşıma, korunmasız cinsel ilişki, intihar düşüncesi, intihara teşebbüs gibi riskli ve sorunlu davranışlar gibi önemli toplumsal sorunlara sebep olduğu görülmektedir (Ackard ve ark. 2003, Howard ve ark. 2005, Howard ve ark. 2007, Howard ve Wang 2003, Silverman ve ark. 2001; Aktaran: Kalkan, 2008). Bu noktada flört şiddetini kapsamlı olarak ele alıp değerlendirmek, kadına yönelik şiddeti önleme konusunda da bir basamak oluşturacaktır.

1.2. PROBLEM DURUMU

Şiddetin kişilerarası türlerinden biri olarak kabul edilen flört şiddeti, bireylerin flört ilişkisinde birbirlerine karşı sözel, duygusal, fiziksel ve cinsel şiddet uygulaması ve sosyal engeller getirmesidir (Aslan ve ark., 2008). Sugarman ve Hotaling (1989) bir flört ilişkisinde karşı cinse karşı acı ve elem veren veya yaralayan fiziksel veya psikolojik güç ve baskı kullanmayı kapsayan söz ve davranışları flört şiddeti olarak tanımlamaktadır. Buna dayanarak flört şiddetinin sadece fiziksel şiddeti değil, psikolojik ve cinsel şiddeti de kapsadığı söylenebilir.

Flört şiddetinin türlerine bakıldığında diğer şiddet sınıflamaları ile benzer olduğu görülmektedir. Fiziksel flört şiddeti; tekmelemek, tokatlamak, itmek, yumruklamak gibi davranışlardır. Psikolojik flört şiddeti ise utandırma amaçlı isim takma, alay etme ya da aile ve arkadaşlarla görüşmesine engel olma şeklinde fiziksel olmayan ancak ruhsal olarak yaralayıcı davranışları içermektedir (Baldan ve Akış, 2017).

Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılan araştırmada, Centers for Disease Control (2008) raporuna göre, gençlerin yaklaşık % 25'i fiziksel, psikolojik ve cinsel yollarla flört şiddetinin mağduru olmaktadır. ABD'de Straus'un (2004) yaptığı üniversite öğrencileri ile yaptığı araştırmada kız öğrencilerin % 31.6'sının, erkek öğrencilerin ise % 24.4'ünün son bir yılda fiziksel şiddete maruz kaldıkları, Vagi vd. (2015) yapmış oldukları araştırmada ise yaklaşık olarak son bir yıl içinde her beş kız öğrenciden ve her on erkek öğrenciden birinin herhangi bir flört şiddetiyle karşılaştığı saptanmıştır (Akt. Baldan ve Akış, 2017). Türkiye'de iki meslek yüksekokulunda yürütülen bir çalışmada birinci sınıf öğrencilerinin % 12.9'u, dördüncü sınıf öğrencilerinin ise % 25.8 halihazırdaki flört ilişkilerinde şiddete maruz kaldıklarını ifade etmişlerdir (Aslan ve ark., 2008). Avcı ve ark. (2018) yapmış oldukları çalışmada flört ilişkisinde psikolojik, fiziksel veya cinsel şiddet türlerinden en az birine maruz kalan öğrencilerin oranı % 45,8'dir. Bu öğrencilerin psikolojik şiddete % 39,5, fiziksel şiddete % 8,5 ve cinsel şiddete % 3,9 oranında maruz kaldıkları belirlenmiştir. Yapılan araştırmalardan da anlaşılabacağı gibi flört şiddetinin giderek yaygın bir oranda uygulandığını görmekteyiz.

Şiddetin diğer türleri ile benzer risk faktörlerine sebep olan flört şiddeti, kendine has bazı faktörlere de sahiptir. Örneğin kıskançlık, alkol, cinsellik, aile içi şiddet, ekonomik sorunlar ve sosyal aktivitelerde yaşanan anlaşmazlıklar da flört şiddetinin sebepleri arasında yer almaktadır (Straus, 2004).

Literatürdeki araştırmalarda, erken yaşta flörte başlayıp cinsel deneyime girme, geçmiş yaşantısında aile içinde şiddete tanıklık etme ve maruz kalma, ataerkil sistemin bir gereği olarak erkek şiddetini kabullenme gibi etkenler kadınların flört şiddetine uğrama riskini arttırmaktadır (Aslan ve ark., 2008). Alkol ve madde bağımlılığı, sağlıklı iletişim kurmada güçlük yaşama, geçmiş yaşantısında şiddete uğrama, erkek egemen sistemin bir sonucu olarak erkek şiddetini normalleştirme gibi etkenler ise erkeğin şiddet uygulama riskini arttırmaktadır (Subaşı ve Akın, 2005).

Flört ilişkisinde şiddete maruz kalan ergenlerde umutsuzluk, depresyon, madde kullanımı, düşük benlik saygısı, silah taşıma, korunmasız cinsel ilişki, intihar düşüncesi ve intihara teşebbüs gibi tehlikeli eylemlere yönelim olduğu görülmektedir (Akt. Kalkan, 2008).

Literatür incelendiğinde, her ne kadar şiddetin faili olan erkekler hakkında yapılan çalışmalar son zamanlarda artış gösterse de bunların büyük bir çoğunluğu şiddetin mağduru olan kadınlar hakkındadır. Erkek egemenliğine dayalı cinsiyet

sisteminde, şiddetin daha çok erkekler tarafından uygulanması, toplumsal bir oluşum olan erkekliği anlamayı zorunlu kılmaktadır (Öztürk, 2014). Erkeklik algıları ile ilgili olarak tehdit hissedenden erkeklerin, kadına yönelik şiddeti normalleştirmeye ve şiddet uygulamaya daha meyilli oldukları belirlenmiştir (Türkoğlu, 2013a). Bu sebeple “erkeklik rolleri” ve “erkekliğe yönelik tehdit” kavramına değinmek faydalı olacaktır.

Erkek ve erkeklik, toplumsal yaşamda daha çok güç, egemenlik, saldırganlık ve şiddet ile anlam bulmuş ve erkekler, erkekliklerini kazanabilmek için bu anlama göre kimlik oluşturmaya çalışmaktadırlar (Akça ve Ergül, 2014). Türk toplumunda heteroseksüel olmak, mal mülk sahibi olmak, koruyucu ve saldırgan davranmak ve geleneksel değerlere sıkı sıkıya bağlı olmak erkeklik özellikleri olarak kabul edilmektedir (Altunpolat, 2009). Erkek egemen sistemin yoğun bir şekilde kabul gördüğü Türk toplumunda erkeğin güçlü, kuvvetli, duygusallığa yer vermeyen, ailesini geçindiren, karşılaştığı sorunları başarı ile aşan, kadından daha üstün bir statüde olan birisi olması beklenir (Zeybekoğlu, 2010). Fakat Atay’ın (2004) da dediği gibi “Erkeklik en çok erkeği ezer.” Erkek egemen sistemin, erkekten beklediklerini yapısında bulundurup, bu beklentileri karşılamak isteyen erkek, çoğu zaman bu beklentilerin ağırlığı altında ezilmektedir. Türk toplumunda oluşturulan erkeklik kalıpları, bir yandan erkeğe güç sağlayıp, erkeği diğer erkeklerle ve kadınlara karşı üstün konuma getirirken, diğer yandan da erkeği bu güce hapsedip ağır bir yük altına almaktadır. Buna göre Türk toplumunda erkek olmanın ve erkekliğin gereksinimlerini karşılayabilmenin kolay olmadığı söylenebilir (Atay, 2004).

Türk toplumunda, erkek olmak için kadın gibi olmamak gerekir. Erkeklik ve kadınlık iki zıt karakter olarak görülür. Kadın gibi davranmamak, kadın gibi gülmemek, konuşmamak ve yürümek erkekliğin olmazsa olmazlarındandır. Sert, cesur, güçlü ve iktidar sahibi olmak erkekliğin göstergeleridir. Her ne kadar erkek egemen sistemden en büyük zararı kadın görüyor olsa da asıl şaşırtıcı gerçek kadının da bu yapıyı onaylıyor olmasıdır (Yüksel, 2001). Yapılan bir çalışmada toplumda kabul gören erkeklik göstergeleri kadını daha aşağı gören, namus ve inanç gibi değerlere önem veren, hâkimiyet sahibi, zorbalığa ve şiddete meyilli ve kaba saba şeklindedir (Şimşek ve Öner, 2015).

Türkoğlu’nun (2013a) yapmış olduğu çalışmada, erkekliklerine yönelik daha fazla tehdit hissedenden erkeklerin, şiddeti destekledikleri ve uyguladıkları sonucuna varılmıştır. Sonuçlara göre kadınlardan daha aşağı hissedenden, erkek egemen sistemin

yüklemiş olduğu aile reisi görevi zarar gördüğü için tehdit hisseden ve kadını özellikleri reddeden erkeklerin, kadına yönelik şiddeti olumlu karşıladıkları, şiddetin sonuçlarını ise önemsiz gördükleri görülmüştür. Bu erkekler eşlerine ya da sevgililerine daha fazla psikolojik ve fiziksel şiddet uygulamışlardır.

Statü uyuşmazlığı kavramı, erkeklerin uygulamış olduğu şiddetin sebeplerini ortaya koymaktadır. Aile ortamında, evini geçindiren ve tehlikelere karşı koruyan bir figür olarak saygı gören erkekler, toplumsal yaşamda herhangi bir alanda diğer erkeklerden daha geri bir konumda kaldıklarında, oluşan bu statü uyuşmazlığını ve bununla beraber var olan gerginliği, yine bir erkeklik göstergesi olarak görülen şiddet ile çözüp dengeye ulaşmaya çalışmaktadırlar (Gelles ve Strauss, 1988).

Öztürk'ün (2014) yapmış olduğu çalışma, eşine şiddet uygulayan erkeklerin erkeklik algılarının sürekli olarak güç, egemenlik ve şiddet ekseninde var olmasını ve bu sebeple kadına yönelik şiddetin ortaya çıkışını anlatmaktadır.

Bir erkeğin, erkekliğini elde edebilmesi için toplumdaki diğer erkekler tarafından kabul, saygı ve onay görmesi gerekir. Erkekliğe giden yolda birçok çile çeken erkek, çeşitli dışsal tehditlerle erkekliğinin zarar görmesine engel olmak ister. Erkekler, toplum tarafından kutsanmış olan erkeklik değerlerine yönelik herhangi bir tehdit hissettiklerinde, bu tehdide karşı şiddet ile cevap vererek zarar gören erkekliklerini tekrar onarma ve inşa etmeye çalışmaktadırlar. Zarar gören erkekliği onarmak için erkeklerin en çok benimsediği mekanizma şiddettir (Türkoğlu, 2013b). Bir erkek, toplum tarafından beklenen erkeklik davranışlarını sergileyemezse, bunun vermiş olduğu zayıflık ve aşağılık hissini, şiddet ve saldırganlığa başvurarak aşmaya çalışacaktır. Böylece erkek, kaybetmiş olduğu saygınlığını yeniden kazanmış olacaktır (Saunders, 1996).

Buradan hareketle, kadına yönelik şiddetin, günümüzde en sık rastlanan türlerinden biri olan flört şiddetinin, genç yetişkinlerin hayatlarının ilerleyen dönemlerinde kuracakları aile yaşamlarında yaşayacakları olası bir şiddetin habercisi olması sebebiyle ele alınması son derece önemlidir. Flört ilişkisinde yaşanan şiddet Türkiye'de son yıllarda gündeme daha sık gelmektedir. Araştırmacılar tarafından ele alınan flört şiddeti kavramı daha çok cinsiyet, öğrenim görülen fakülte, aile içi şiddet, flört ilişkisine sahip olup olmama gibi demografik ve sosyoekonomik değişkenlerle ilişkisi üzerinde durulmuştur (Yumuşak, 2013). Ayrıca yapılan çalışmalarda çoğunlukla lise öğrencilerinin ele alındığı, üniversite öğrencilerinin ele alındığı çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir (Sakarya, 2013). Bununla beraber,

flört şiddetinin en önemli sebeplerinden olan erkeklik rolleri ve erkekliğe yönelik tehdit algısının, flört şiddeti ile ilişkilendirildiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Yukarıda verilen bilgiler de göz önüne alındığında, erkeklik rollerini kabullenmenin ve erkekliğe yönelik algılanan tehdidin, flört şiddetinin önemli göstergelerinden biri olduğu düşünülmektedir. Bu sebeple bu araştırmada, “erkeklik rollerini kabullenmenin ve erkekliğe yönelik tehdit algısının, flört şiddetine yönelik tutumlar ile ilişkili olup olmadığı sorusuna yanıt aranmaktadır.

1.3.ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın amacı, erkeklik rollerini kabullenmenin ve erkekliğe yönelik tehdit algısının üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumları ile ilişkisini incelemektir. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın alt problemleri şu şekilde belirlenmiştir:

1.4. ALT PROBLEMLER

Araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Erkek üniversite öğrencilerinin erkekliğe yönelik tehdit algıları ile
 - a. Flörtte uygulanan psikolojik şiddete yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
 - b. Flörtte uygulanan fiziksel şiddete yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
2. Erkek üniversite öğrencilerinin erkeklik rollerini kabullenme düzeyleri ile
 - a. Flörtte uygulanan psikolojik şiddete yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
 - b. Flörtte uygulanan fiziksel şiddete yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
3. Erkek üniversite öğrencilerinin flört ilişkisinde uygulanan psikolojik şiddete yönelik tutumları;
 - a. İlişki durumuna göre anlamlı bir fark göstermekte midir?
 - b. İlişkide şiddete maruz kalma durumuna göre anlamlı bir fark göstermekte midir?
 - c. İlişkide şiddet uygulama durumuna göre anlamlı bir fark göstermekte midir?

d. Aile içinde geçmişte ya da hali hazırda şiddete tanıklık etme durumuna göre anlamlı bir fark var mıdır?

e. Aile içinde geçmişte ya da hali hazırda şiddete maruz kalma durumuna göre anlamlı bir fark var mıdır?

4. Erkek üniversite öğrencilerinin flört ilişkisinde uygulanan fiziksel şiddete yönelik tutumları;

a. İlişki durumuna göre anlamlı bir fark göstermekte midir?

b. İlişkide şiddete maruz kalma durumuna göre anlamlı bir fark göstermekte midir?

c. İlişkide şiddet uygulama durumuna göre anlamlı bir fark göstermekte midir?

d. Aile içinde geçmişte ya da hali hazırda şiddete tanıklık etme durumuna göre anlamlı bir fark var mıdır?

e. Aile içinde geçmişte ya da hali hazırda şiddete maruz kalma durumuna göre anlamlı bir fark var mıdır?

1.5. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Şiddet, hem bireyleri hem de toplumu etkilemektedir. Şiddet, daha önceki dönemlerde sadece fiziksel anlamda algılanırken, günümüzde toplumun farklı alanlarında farklı şekillerde görülebilmektedir. Flört şiddeti, şiddetin son zamanlarda daha sık araştırılan ve önemi her gün daha fazla gün yüzüne çıkan dallarından birisidir.

1980'li yıllarda araştırmacılar tarafından konu edinmeye başlanan flört şiddeti kavramı hakkında kayda değer ilk çalışmaları Makepeace (1981) yapmıştır. Flört ilişkisi ergenlerin toplumsallaşmasında ve kimlik kazanmasında önemli etkilere sahiptir. Ayrıca ergenler flört döneminde karşı cins ile işbirliği yapmayı, sorumluluk almayı ve beraber yaşamayı öğrenirler (Sakarya, 2013). Kimlik arayışında olan ergenler için flört ilişkisi, kimlik gelişimi ve sosyalleşme için olumlu bir etki yaparken, çiftlerin zaman zaman çatışma yaşanması mümkündür. Flört eden bireyler yaşadıkları problemlerin çözümünde şiddete başvurabilmektedir (Atakay, 2014). Özellikle son yıllarda flört döneminde yaşanan şiddetin önemli bir sorun olduğu Türkiye'de de kabul edilmeye başlanmıştır (Özcebe ve ark., 2006). Ergenlik dönemindeki flört ilişkisinde şiddete maruz kalmak ya da şiddetin uygulayıcısı olmak, hayatın ilerleyen dönemlerinde ortaya çıkacak şiddetin yordayıcısı

olabilmektedir (Rosen & Bezold, 1996). Bu sebeple flört döneminde yaşanan şiddet hakkında yapılan çalışmalar, şiddeti önleme konusunda büyük öneme sahiptir.

Ergenlik döneminde var olan krizlere bir de flört şiddetinin eklenmesi, ergenin kimlik gelişimini olumsuz etkilemektedir. Gençlerin ruhsal sorunlarının ele alındığı araştırmalarda, flört şiddetine maruz kalan ergenlerin benlik saygılarının zedelendiği, madde ve alkol kullanma oranının, riskli cinsel davranışların, yeme bozukluğu problemlerinin, intihara yönelik düşüncelerinin arttığı ve hayat standartlarının olumsuz etkilendiği ile ilgili bulgulara rastlanmıştır (Ackard ve ark. 2003, Howard ve ark. 2005, Howard ve ark. 2007, Howard ve Wang 2003, Silverman ve ark. 2001; Akt. Kalkan, 2008).

Cinsiyet tanımı, erkeğin ve kadının fiziksel ve biyolojik olarak sahip olduğu özellikleri belirtmek için kullanılırken, toplumsal cinsiyet kavramı ise kadının ve erkeğin toplumsal olarak standardize edilmiş kişilik özelliklerini, rol ve sorumluluklarını belirtmektedir (Vefikuluçay, Zeyneloğlu, Eroğlu& Taşkın, 2007). Uzun yıllar kabul edilen görüşe göre, biyolojik olarak erkek bedeni ile doğanların erkek, kadın bedeni ile doğanların kadın olacağı yönündeydi. Fakat günümüzde cinsiyet ve toplumsal cinsiyetin aynı kavramlar olmadığı görüşü, geleneksel görüşü çürütmüştür. Erkeklik kadın bedeninde hayat bulabileceği gibi, kadınlık da erkek bedeninde hayat bulabilir. Erkek ya da kadın olarak doğulsa bile, erkeklik ve kadınlık yaşanan toplumun değer yargıları sonucu biçimlenen kavramlardır (Demren, 2008).

Her toplumun erkekten beklediği davranışlar farklı olabildiği gibi, aynı toplum içinde zamana ve yere göre de erkekten beklenen davranışlar farklılık göstermektedir. Erkekliğin bir sosyalleşme süreci ile kazanıldığı düşünüldüğünde, erkekliğin verilmiş bir kimlik olmaktan öte, erkeklerin topluma ve kültüre göre vermiş olduğu çabalar sonucu kazanılmış bir kimliktir. Erkeklik, toplumun ve kültürün değer yargılarının ne derece karşılandığına göre ya kazanılır ya da kaybedilir (Demren, 2008; Türkoğlu, 2013b).

Toplumsal beklentilerin karşılanması sonucu kazanılan erkeklik, yine toplumsal değer yargılarının zarar görmesi sonucu kaybedilme tehlikesini de barındırmaktadır. Hal böyle olunca “erkekliğe yönelik tehdit” kavramına değinmek konunun anlaşılması bakımından faydalı olacaktır. Toplumsallaşma süreci içinde kazanılan erkeklik, erkeğin üstlenmiş olduğu rollerden herhangi birine zarar gelmesi sonucu kaybedilebilmektedir. Erkekler, erkekliklerine yönelik bu gibi bir tehdit

algıladıklarında, bu tehdidi hegemonik erkekliğin gerekliliklerinden olan şiddet ve saldırganlık ile aşmaya çalışmaktadırlar. Oldukça hassas ve kırılgan bir yapıya sahip olan erkeklik, şiddet vasıtası ile yeniden inşa edilmektedir (Türkoğlu, 2013b).

Statü uyuşmazlığı kavramı, erkeklerin uygulamış olduğu şiddetin sebeplerini ortaya koymaktadır. Aile ortamında, evini geçindiren ve tehlikelere karşı koruyan bir figür olarak saygı gören erkekler, toplumsal yaşamda herhangi bir alanda diğer erkeklerden daha geri bir konumda kaldıklarında, oluşan bu statü uyuşmazlığını ve bununla beraber var olan gerginliği, yine bir erkeklik göstergesi olan şiddet ile çözüp dengeye ulaşmaya çalışmaktadırlar (Gelles ve Strauss, 1988).

Kadına yönelik şiddet ile ilgili araştırmalar, daha çok şiddetin mağduru olan kadınlar üzerinde yapılmaktadır. Bu durum, şiddetin asıl uygulayıcısı olan erkeğin göz ardı edilmesine sebep olmakta ve kadına yönelik şiddet ile etkin bir şekilde mücadele etmek zorlaşmaktadır. Kadına yönelik şiddetin önemli bir habercisi olan flört şiddetini, erkeklik rolleri ve erkekliğe yönelik algılanan tehdit bağlamında ele alan bu çalışma, hem erkekleri anlama yolunda bizlere ışık tutacak, hem de kadına yönelik şiddetle mücadele yolunda değerli bilgiler sunacaktır. Bu sebepten ötürü, bu çalışmanın alana önemli bilgiler sunacağı beklenmektedir.

Toplumun temel yapı taşının aile olduğu göz önüne alındığında, evlilikte ve flört ilişkilerinde yaşanan problemlerin önleyici müdahale kapsamında değerlendirilmesi son derece önemlidir. Flört ilişkilerinin, evlilik ilişkilerini yordadığı ve etkilediği kabul edildiğinde (Kalkan, 2008), flört ilişkilerinde yaşanan şiddetin nedeninin ve nasılının belirlenmesi, kadına yönelik şiddeti önleyici çalışmaların geliştirilmesi bakımından da önemli hale gelmektedir.

Türkiye'deki literatür incelendiğinde, nedenleri ve sonuçları açısından çok boyutlu bir yapıya sahip olan flört şiddetinin, son zamanlarda daha fazla önemsendiğini, fakat yapılan çalışmaların yine de istenilen düzeyde olmadığını görülmektedir. Bu bağlamda bu araştırma, flört şiddeti konusunda hem literatüre değerli bilgiler kazandıracak, hem de bundan sonraki araştırmalar için esin kaynağı olacaktır.

1.6. SAYILTILAR

1. Araştırmaya katılan deneklerin, ölçme araçlarını samimi ve doğru bir şekilde yanıtladıkları,
2. Araştırma çalışma grubunun, Gaziantep Üniversitesinde 2016-2017 eğitim öğretim yılında öğrenim gören lisans öğrencilerini temsil ettiği varsayılmaktadır.

1.7. SINIRLILIKLAR

1. Araştırma, 2016-2017 eğitim öğretim yılında Gaziantep Üniversitesinde lisans eğitimi görmekte olan genç yetişkinlerle sınırlıdır.
2. Araştırma verileri Erkekliğe Yönelik Algılanan Tehdit Ölçeğinin, Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeklerinin ve Erkeklik Rol Kuralları Ölçeğinin ölçtüğü nitelikler ile sınırlıdır.
3. Araştırma, anketi yanıtlayan erkek üniversite öğrencilerinin verdikleri cevaplarla sınırlıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde genel olarak şiddet, flört şiddeti, flört şiddetine yönelik tutum, erkeklik rolleri, hegemonik erkeklik ve erkekliğe yönelik algılanan tehdit ile ilgili kuramsal bir çerçeve sunulmuştur. Bu çerçevede ilk olarak; flört şiddetinin tanımı, nedenleri, dünyada yaygınlık oranı, fail ve mağdurlarının özellikleri ve sonuçları irdelenmiştir. Daha sonra dünyada ve Türkiye’de flört şiddeti, erkeklik rolleri, hegemonik erkeklik ve erkekliğe yönelik algılanan tehdit ile ilgili yapılmış çalışmalar incelenmiştir.

2.1.KAVRAM OLARAK ŞİDDET

Türk Dil Kurumu şiddeti; “1. Bir hareketin, bir gücün derecesi, yeğenlik, sertlik. 2. Hız. 3. Bir hareketten doğan güç. 4. Karşıt görüşte olanlara kaba kuvvet kullanma. 5. Kaba güç. 6. Duygu veya davranışta aşırılık” olarak tanımlanmıştır. Türkçe’ye Arapçadan geçmiş olan şiddet kavramı, insanlara fiziksel ve psikolojik zarar vermenin yanı sıra sakatlanmalara ve hatta ölüme sebep olan bireysel ya da toplumsal eylemler, tehdit veya fiziksel ve sözel güç olarak tanımlanmaktadır (Doğan, 2012).

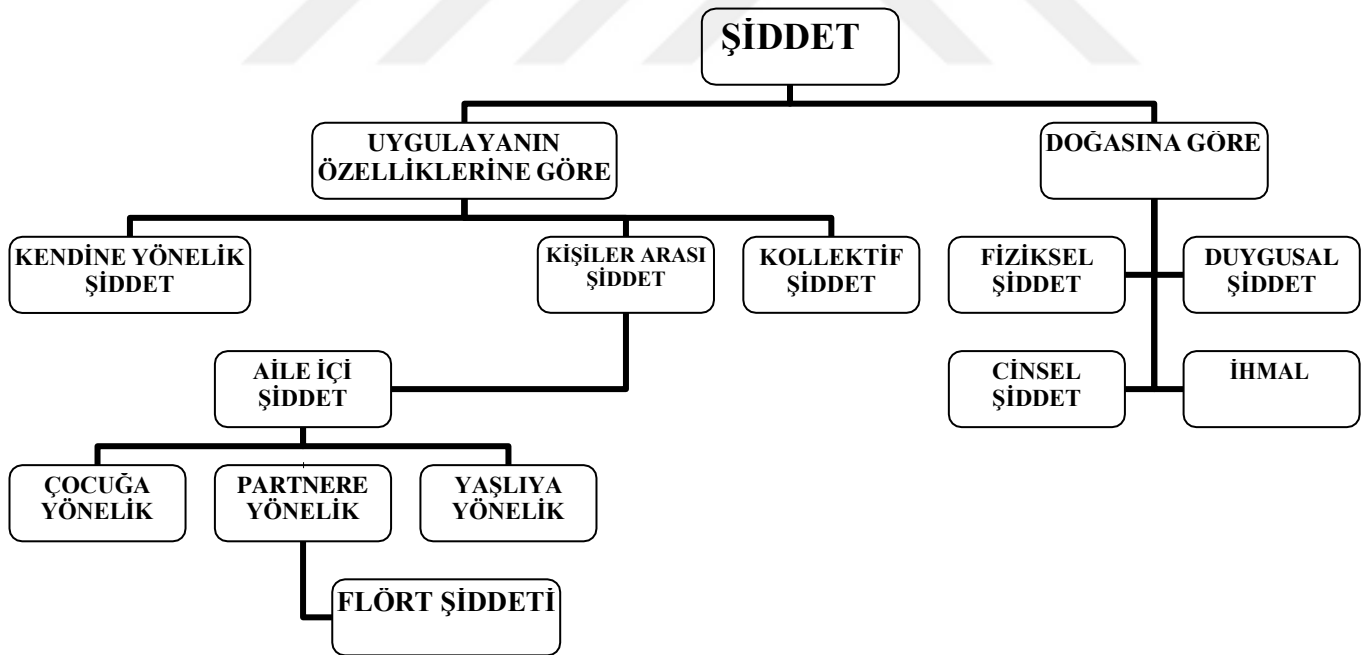
Şiddet konusunda en güzel tanımlamalardan biri Michaud’a aittir. Bu tanıma göre şiddet, ikili ilişkilerde, ilişkinin taraflarından birinin ya da daha fazlasının, diğer tarafın ya da tarafların bedensel bütünlüğüne, haklarına ve değerlerine doğrudan ya da dolaylı, planlı ya da plansız zarar vermesidir (Michaud, 1991).

Olweus (1999) şiddeti bir kişinin ya da kişilerin dolaylı ya da doğrudan diğer kişileri yaralaması ya da zarar vermesi olarak tanımlarken, Sherrod (1993), yapılan bir davranışın şiddet davranışı olarak kabul edilip edilmemesinin, o davranışın kasıtlı ve bilerek, kötü niyetle ve karşıdaki kişiye zarar verme amaçlı olarak yapılması gibi farklı boyutlarda değerlendirmeye tabi tutulması gerektiğini ifade etmiştir. Sherrod

ayrıca sosyo-kültürel ortamın da değerlendirmeye tabi tutulmasının gerekliliğinden bahsetmiştir.

Şiddet, kişinin diğer kişilere karşı güç ve hâkimiyet kullanarak zarar vermesi, kişinin kendi çıkarları için diğerlerini tehdit etmesidir. Şiddetin tanımlarına baktığımızda şiddet farklı davranış boyutlarını belirtmekte, ayrıca uygulanan kişi ve şiddetin türü açısından da farklılık belirttiği için şiddetin sınıflandırılarak ele alınması, şiddet kavramını daha net ortaya koymada yardımcı olacaktır (Yumuşak, 2013).

World Report on Violence and Health (2002) şiddeti uygulayana göre üç grupta tanımlamaktadır (Bkz. Şekil 1). Bu gruplar; kişinin kendisine yönelik şiddet, kişiler arası şiddet ve kolektif şiddettir. Şiddet doğasına göre ele alındığında ise dört grup olarak ele alınmaktadır. Bu gruplar; fiziksel şiddet, duygusal şiddet, cinsel şiddet ve ihmaldir (Akt. Hatipoğlu, 2010).

Şekil 1. Şiddet sınıflaması (World Report on Violence and Health, Akt. Hatipoğlu, 2010).

Şekil 1’den de anlaşılacağı üzere şiddet çok boyutlu bir yapıya sahiptir. Kişi kendi kendine şiddet uygulayabileceği gibi bir başka kişiye veya gruba da şiddet uygulayabilir. Yine şiddet kavramının sadece fiziksel şiddetten oluşmadığını, bunun yanında duygusal ve cinsel şiddetin ve hatta ihmalin de bir şiddet türü olduğunu görmekteyiz. Flört şiddeti kavramının ise kişilerarası şiddete dâhil olduğu görülmektedir. Flört şiddeti kavramının netleşmesi amacıyla bundan sonraki kısımlarda flört şiddeti ile ilgili bilgilere değinilmiştir.

2.1.1. Flört Şiddeti

Flört şiddetini anlayabilmek için öncelikli olarak flört kavramının açıklanması gerekmektedir.

2.1.1.1. Flört ilişkisi

Flört, bir arkadaşlığın da ötesinde kişilerin duygusal, romantik ve cinsel paylaşımında bulunduğu bir ilişkidir. Flört ilişkisinde kişiler evli ya da nişanlı değildirler (Lewis ve Fremouw, 2001).

Flört ilişkisi, evli olmayan bireyler arasında yaşanan romantik ilişki ve birlikte sosyal etkinlik planlama olarak tanımlanabilir (Hatipoğlu, 2010). Hortaçsu (2003) ise flörtü; arkadaşlık, sevgililik ve cinsellik aşamalarında geçerek karşı cinslerin birbirlerini tanıması ve birbirlerine karşı uyumlarını değerlendirmeleri olarak tanımlamıştır.

Yapılan tanımlamalar, flört ilişkisinin farklı kişilerce farklı anlamlarda tanımlandığını göstermektedir. Her ne kadar tanımlarda farklılık olsa da, flört ilişkisinin temelde karşı cinslerin duygusal yakınlık kurarak paylaşımlarda bulunduğu romantik bir ilişki olduğunu söylenebilir.

Flört ilişkisi, bir anda ortaya çıkmamakta, belirli aşamalardan geçerek var olmaktadır. Flört ilişkisinin aşamaları konusunda farklı tanımlamalar var olsa da, yaptıkları araştırmada Connolly ve Goldberg (1999) ve Brown (1999) ergenlikte yaşanan romantik aşkın dört evre biçiminde ilerlediğini bulmuşlardır (Akt. Güngör-Aytar ve ark., 2016).

Geçici Tutku Evresi (Infatuation): Bu evrede ergenler, romantik eşlerine karşı potansiyel ilgileri olduğunu keşfederler. Bu evrede etkinlik odağı, ergenin kendisini potansiyel romantik eş olarak görmesini içeren benlik kavramını genişleterek, kendisine ilişkin öğrenmeleri üzerinedir.

Statü Evresi (Statue): Bu evrede ergen, romantik etkinlikte bulunmasının amacı “akran grubu” statüsünü oluşturmak, geliştirmek ve sürdürmektir. Yanlış bir kişiyle romantik ilişkiye girmek ve ilişkinin yanlış bir yönde ilerlemesi ergenin grup içindeki statüsünün olumsuz etkilenmesine neden olur.

Yakınlık Evresi (Intimate): Bu evrede ergenler, romantik eşleriyle anlamlı ve gerçekçi bağlar kurarlar. Ergenler bu evrede hâlen romantik bir eş olma anlamında kendilerini keşfetmeye devam ediyor olsalar da, romantik katılımın daha önceki evrelerinde hâkim olan kişisel ve statü ile ilgili kaygıları bir kenara bırakıp romantik ilişkilerin duygusal boyutuna yeterli derecede katılırlar. İlişkiler bu dönemde ergenin kafasını meşgul eder ve bir bakıma hırs kaynağı haline gelir.

Bağlanma (Bonding): Bu evrede karşı cinse gelecekle ilgili planlar vaat etme konusunda kaygılar öne çıkmaya başlar. Romantik bağların uzun zamanlı gelişimi ve geleceği ön plana geçer. Ancak bu tam anlamıyla evliliğe hazırlığı ifade etmez.

Her flört ilişkisi evlilik ile son bulmasa da, flört ilişkisi ergenlerin fiziksel ve psikolojik gelişimleri için destekleyici bir role sahiptir. Braithwaite, Delevi ve Fincham (2010) tarafından, 1621 üniversite öğrencisi ile yürütülen bir çalışmada, duygusal ilişkisi olan kişilerin ilişkisi olmayan kişilere oranla ruh sağlığı, yeme bozukluğu, riskli davranış ve cinsellik konusunda daha az sorun yaşadıkları bulunmuştur.

Duygusal anlamda bir ilişki yaşayan bireylerin çevreleri tarafından daha fazla onay gördükleri, arkadaşlık kurma ve duygusal ilişki başlatma becerilerinin daha iyi olduğu ortaya konmuştur (Furman, Low, ve Ho, 2009). Ergenlerin, hemcinsleri ile olan arkadaşlıkları kadar karşı cins ile olan arkadaşlıkları da kişilik gelişimleri ve kimlik kazanmaları sürecinde oldukça önemli etkilere sahiptir. Flört ilişkisi ergenlerin sosyalleşmesinde ve cinsel kimlik kazanmasında oldukça önemlidir (Sakarya, 2013). Aynı zamanda flört ilişkisi, gelecekteki romantik ilişkilerin daha sağlıklı yaşanması için atılmış önemli bir adımdır (Connolly, Craig, Goldberg, ve Pepler, 1999).

2.1.1.2. Flört şiddeti

Flört ilişkisi ergenlerin ve gençlerin gelişimi için olumlu etkilere sahiptir (İftar, 2016). Her ne kadar olumlu etkilerin varlığı bir gerçek olsa da, gelişim dönemi itibari ile kendine has özellikleri olan bu dönemde gençler hata yapabilmektedir. Bu hataların başında ise flört şiddeti gelmektedir.

İnsanların çevreleri ile kurmuş oldukları her iletişimde çatışma yaşanacağı gibi, duygusal yakın ilişkilerde de çatışma yaşanması kaçınılmaz bir sonuçtur. Duygusal ilişkilerde çiftlerin birbirleri ile yaşadıkları çatışmaları çözmek için şiddet ve saldırganlığa başvurması, birçok olumsuz sonuçlar doğurmaktadır (Straus, 1979) .

Flört şiddeti, duygusal ilişki yaşayan bireylerin birbirlerine karşı cinsel, fiziksel, sözel ve psikolojik şiddet içeren davranışlarda bulunması ve birbirlerine karşı sosyal kısıtlamalar getirmesidir. Buradan da anlaşılacağı gibi flört ilişkisinde ortaya çıkan fiziksel, cinsel, sözel, duygusal şiddet flört şiddeti kapsamında değerlendirilmektedir (National Youth Violence Prevention Resource Center, 2001). Psikolojik ve fiziksel istismarı da barındıracak şekilde karşı cinse fiziksel saldırıda bulunmak ve zarar vermek de flört şiddeti olarak değerlendirilebilir (Hatipoğlu, 2010).

Kişiler arası şiddetin türlerinden birisi olarak kabul edilen flört şiddeti, çiftlerin birbirlerine karşı duygusal, sözel, fiziksel ve cinsel şiddet davranışlarını açık ya da gizli olarak uygulaması ve çiftlerin birbirlerine karşı sosyal engeller koymasındır (Aslan ve ark., 2008). Bir başka tanıma göre ise, flört şiddeti, flört ilişkisinde karşı cinse acı vermek, yaralamak niyetiyle kasıtlı bir şekilde, fiziksel güce başvurma ve tehdit etme, taciz, tecavüz ve psikolojik baskı gibi davranışların tümüdür (Lewis & Fremouw, 2001).

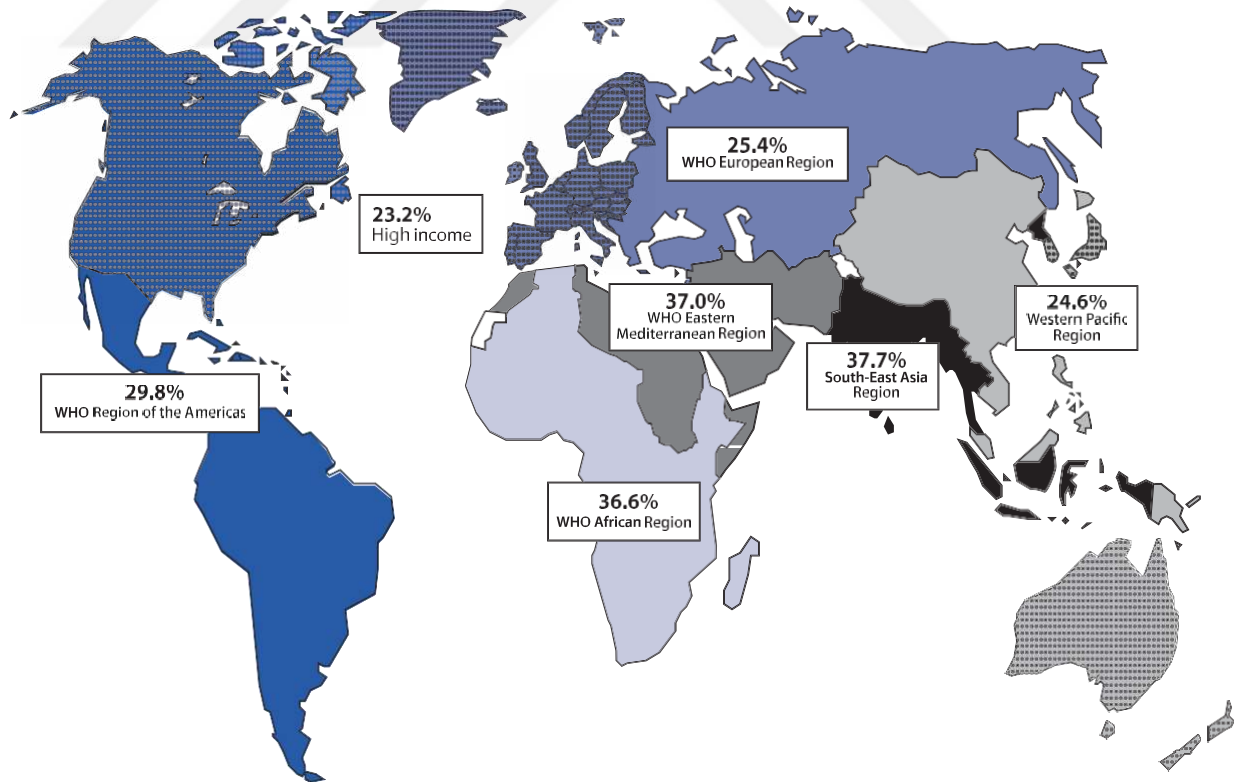
Flört şiddeti, çiftler arası ilişkide fark edilmeden başlar. Çiftler ilk olarak ilgi ve kıskançlığı aşk ile karıştırmaktadırlar. Karşı cinsin davranışlarını kontrol etme, giyimine, nereye gittiğine ve yaşam tarzına karışma şeklinde başlayan davranışlar zaman ilerledikçe karşı cins üzerinde hâkimiyet ve kontrol sahibi olmak amaçlı dönüşmektedir (Finley, 2011).

Makepeace (1981) flört şiddeti ele alan ilk araştırmayı yapmıştır. Yapılan çalışmada üniversite öğrencilerinin % 20'si flört şiddetine uğradığını belirtmiş, % 60'ı ise flört şiddetine uğrayan birilerini tanıdıklarını ifade etmişlerdir. Bu çalışma ile flört ilişkisinde yaşanan şiddet araştırmacıların ilgisini giderek artan oranda çekmiştir (Akt. Jackson, 1999).

Dünya Sağlık Örgütü (WHO, 2013), dünya genelinde kadınların % 30'unun, duygusal ilişki içinde oldukları çiftlerinden fiziksel ya da cinsel flört şiddeti yaşadıklarını ortaya koymuştur. Türkiye İstatistik Kurumu'nun Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet (2008) verilerine göre, eşi ya da çifti tarafından yaşamının herhangi bir döneminde fiziksel şiddete maruz kalan kadınların yüzdesi % 39.3, cinsel şiddete

maruz kalanları yüzdesi % 15.3, fiziksel ya da cinsel şiddete maruz kalanların yüzdesi % 41.9, duygusal şiddete ve istismara maruz kalanların yüzdesi % 43.9'tür. Bunun yanında kontrol edici davranışlara maruz kalma bakımından “her zaman nerede olduğunu bilmek isteme” yüzdesi % 68.8, “arkadaşlarını görmeyi engelleme” yüzdesi % 12.4'tür. Yapılan araştırmalardan da görülebileceği gibi, hem dünyada hem de Türkiye’de büyük bir problem haline gelen flört şiddeti, erkekler tarafından kadınlara karşı uygulanmaktadır.

Dünya genelinde yapılan araştırmalar temel alındığında, flört şiddetinin görülme oranı, flört şiddetinin tanımına türüne ve değerlendirme yöntemine bağlı olarak % 10 -% 55 arasında değişmektedir (Akt. Aslan ve ark., 2008). Flört şiddetinin en sık 16-25 yaş arası gençlerde görülüyor olması, üniversite öğrencilerinin en riskli grup olduğunu göstermektedir. Geçmişteki ya da hâlihazırdaki ilişkilerinde gençlerin beşte biri fiziksel şiddet görürken, flört şiddeti mağduru öğrenciler % 20- % 30 arasındadır. Fiziksel flört şiddet oranları ise % 16– % 62 arasındadır (Aslan ve ark., 2008, Marcus ve Sweet, 2002; Akt. Akın ve Mihçioğur, 2015).

Şekil 2. Dünya Flört Şiddeti Haritası (Dünya Sağlık Örgütü, 2010)

Heisse (2011) flört şiddetinin önemini şu şekilde anlatmaktadır; birincisi, flört şiddeti kadın hayatında diğer tüm şiddet türlerinden daha fazla yer tutmaktadır. İkincisi, flört şiddeti hakkında yapılan araştırmalar diğer şiddet türleri ile ilgili olarak yapılmış araştırmalardan daha fazladır ve bu durum daha sağlıklı değerlendirme yapabilmemize yardımcı olur. Üçüncüsü, kişilerin aile yaşamları boyunca uğradıkları veya şahit oldukları şiddet olayları ilerleyen yaşlarda flört ilişkisinde de ortaya çıktığından kadına yönelik şiddeti önleme konusunda flört şiddeti önemli bir basamaktır. Dördüncüsü, flört şiddeti diğer tüm şiddet türlerinin başlangıç noktasını teşkil etmektedir. Son olarak, istismarın bütün çeşitlerini önlemenin yolu flört şiddetini önlemekten geçmektedir.

2.1.1.3. Flört Şiddetinin Türleri

Yapılan tanımlardan da görülebileceği gibi, flört şiddeti konusunda tek ve genel geçer bir tanımdan bahsetmek mümkün görünmemektedir. Çok boyutlu olan bu konuda, bir sınıflamaya gidilmesi, flört şiddeti ile ilgili daha net bir çerçeve oluşturacaktır. Buradan hareketle, Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı'nın (2013) flört şiddeti ile ilgili sınıflamasına değinmek faydalı olacaktır:

Fiziksel flört şiddeti, bireylerin karşı cinse vurmak, tokat atmak, yumruk atmak, bir eşya fırlatmak, bıçak ya da silah çekmek, itmek, tekmelemek, ısırarak ve saçını çekmek gibi yollarla bedensel zarar vermesidir.

Cinsel flört şiddeti, bireylerin, karşı cinsi cinsel birlikteliğe zorlaması ve bu konuda engellemeleri kabul etmemesidir. İstemediği halde çifti öpmek ve dokunmak, alkol veya madde etkisi altındayken ya da bilinci yerinde değilken çiftiyle cinsel birliktelik kurmak, cinsel birliktelik sırasında, öncesinde veya sonrasında çiftine karşı küçümseyici ve kaba bir tutum sergilemek, doğum kontrol yöntemlerini kullanmamak veya çiftin kullanmasına izin vermemesi cinsel şiddet örnekleridir.

Psikolojik flört şiddeti, bireylerin, karşı cinsin özgüvenine zarar verecek ve korkutacak şekilde konuşması ve davranmasıdır. İsim takmak, bağırarak, iftira, hakaret veya küfür etmek, ne yapması ve ne giymesi gerektiğini söylemek, başkalarının önünde küçük düşürmek, tehdit etmek, kötülemek ve ismini karalamak, suçlamak ve yıkıcı bir biçimde eleştirmek. “Koruma altına alma” bahanesiyle yönlendirmek, sırlarını başkalarına söylemek psikolojik şiddet örnekleridir.

Sosyal flört şiddeti, bireylerin karşı cinsi sosyal ilişkilerine kısıtlamalar getirerek onun yalnızlaşmasına ve sosyal olarak yalıtılmış olmasına sebep olmasıdır. Kişinin çiftinin, ailesi veya arkadaşlarıyla görüşmesine izin vermemesi, kimlerle arkadaş olduğunu kontrol etmesi, “namusunu koruduğunu” söyleyerek erkek arkadaşlarıyla konuşmanı yasaklaması, kıskançlık yaparak sosyal ilişkilerini kısıtlamaya çalışması ve kıskançlığı sevgisinin dışavurumu gibi göstermesi, arkadaşlarına zaman ayırdığında çiftini suçlaması, eleştirmesi veya çiftine küsmesi, sürekli başkalarıyla flört edip etmediğini araştırması, toplum, aile veya okul karşısında çiftini “utandırmak” ya da “rezil etmekle” tehdit etmesi sosyal şiddet örnekleridir.

Dijital flört şiddeti ise bireylerin teknolojik araçlar vasıtası ile karşı cinsi tehdit etmesi ve kontrol etmesidir. Sosyal medya hesaplarının şifrelerini istemek ve kontrol etmek, sosyal medyada kimlerle arkadaş olabileceğine karar vermek, resim ya da video göndermek için zorlamak, telefonunu veya bilgisayarını karıştırmak, sürekli mesaj atmak ve hızlı bir yanıt beklemek dijital şiddet örnekleridir (<https://www.morcati.org.tr/tr/8-mor-cati-kadin-siginagi-vakfi/8-flort-siddeti>, 11 Ocak 2018’de erişildi).

Yapılan açıklamalardan da anlaşılacağı gibi flört şiddeti türlerinin, diğer şiddet türlerinin sınıflamalarına benzer bir şekilde sınıflamaya tabi tutulduğu söylenebilir. Flört şiddetini ve dolayısı ile kadına yönelik şiddeti önlemeye yönelik geliştirilecek politikalarda şiddetin farklı türlerinin var olduğunu bilmek ve bu gerçeğe göre planlama yapmak daha faydalı olacaktır.

2.1.1.4. Flört Şiddetinin Sebepleri

Flört şiddetine sebep olan durumların çok yönlü olduğu bilinmektedir. Yapılan araştırmalara bakıldığında kadınlar için flört şiddetine sebep olan faktörler; erken yaşta flörte ilişkisine sahip olmak, erken yaşta cinsel ilişkide bulunmak, geçmiş yaşamında şiddete maruz kalmak, aile içinde şiddete maruz kalmak ve toplumsal cinsiyet rolleri nedeniyle kadına uygulanan şiddetin benimsenmesidir. (White, 2009). Erkek flört şiddetini uygulamasına neden olan faktörler ise; alkol ve madde bağımlılığı, iletişim becerilerinin zayıflığı, kişiler arası şiddet görmek ya da buna tanık olmak ve toplumsal cinsiyet rolleri nedeniyle erkeklerin kadınlardan daha

yüksek bir konumda olduğu algısına sahip olarak şiddeti normalleştirmeleridir. Bunun dışında, 16–25 yaş grubu erkeklerde şiddet ve saldırgan davranışlarının daha sık görülmesi flört şiddetine davetiye çıkarmaktadır (Tjaden ve Thoennes, 2000).

Sağlıksız aile yapısına sahip olup aile içi yaşantısında olumsuz durumlara maruz kalan bireyler, bağıllık duygularının yarım kalması nedeniyle flört ilişkisi kurmakta sabırsız davranmaktadırlar. Genç bireyler, aileleri ile kuramadıkları güvenli bağlanmayı çevreleri ile sağlam olmayan temeller üzerine kurdukları için bu durum ilerleyen zamanlarda şiddet davranışlarına zemin hazırlamaktadır (Makin-Byrd, 2009).

Çocukluk yaşantısında şiddete uğramak, kadına yönelik şiddeti kabul edici görmek, sosyal destekten yoksun olmak gibi faktörler, duygusal ilişkilerde kadınların şiddet görmesine sebep olmaktadır. Eğitim seviyesi, iş sahibi olmak ve ekonomik anlamda bağımsız olmak gibi durumlar ise kadınların şiddet görme olasılığını düşürmektedir (Uluocak ve ark., 2014). Kıskançlık, öfke patlaması, duygusal ilişkilerde egemen taraf olma isteği, çiftlerin cinsellik konusunda farklı düşüncelere sahip olması da flört şiddetini ortaya çıkaran sebepler arasındadır (Ely, Dulmus ve Wodarski, 2002).

Konu ile ilgili olarak Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı, şiddete eğilim belirtilerini şöyle sıralamaktadır; öfke kontrolü sağlayamamak, öfke patlamaları yaşamak, hoşgörüsüzlük, sorumluluk almamak, hatalarını görmezden gelip başkalarını suçlamak, cinsiyetçi bir tavra sahip olma, kadın ve erkek davranışları konusunda katı olmak, baskıcı ve otoriter davranışlar sergilemek, karşı cinsi kontrol altında tutma isteği, istedikleri yerine getirilmediğinde direnişte bulunma, narsistik davranışlar, karşı cinsin isteklerini görmezden gelme, karşı cinse saygı göstermeme ve aşırı kıskançlık (<https://www.morcati.org.tr/tr/8-mor-cati-kadin-siginagi-vakfi/8-flort-siddeti>, 11 Ocak 2018’de erişildi).

Akın ve Mıhçıokur (2015) ise yapmış oldukları çalışmada küçük yaşta duygusal ilişkiye başlamanın, akranlarına kendini kanıtlama isteğinin, geçmiş yaşamında şiddete maruz kalmanın, toplumsal cinsiyet rollerini benimsemenin ve madde bağımlılığının flört şiddetine etki ettiğini belirtmişlerdir.

Flört şiddetinin nedenlerinin sorgulandığı araştırmalarda daha çok erkek kaynaklı şiddet olayları incelenmektedir. Buna dayanarak erkek kaynaklı flört şiddetinin sebepleri şiddet içeren spor dalları ile uğraşmak, ataerkil düşünce yapısına sahip olmak, kadınlara karşı nefret duygusu taşımak, geleneksel erkeklik rollerine

sahip olmak, erkeğin baskın ve güçlü olması gerektiğine dair inanca sahip olmak şeklinde belirtilebilir (Özdere ve Kürtül, 2018). Buradan da anlaşılacağı gibi, şiddet sadece erkek ve kadın arasında yaşanan bir olgu değildir, toplumsal ve kültürel değerler de şiddet üzerinde etkilidir.

2.1.1.5. Flört Şiddetinin Sonuçları

Flört şiddetinin kısa ve uzun vadede birçok olumsuz sonucu vardır. Flört ilişkisinde yaşanan şiddet bireylerin beden sağlığına olumsuz etki ettiği gibi, çeşitli ruhsal ve duygusal problemlere de etki etmektedir. Madde ve alkol kullanımı, uyku ve yeme bozuklukları, riskli cinsel davranışlar, istem dışı hamilelik, intihar düşüncesi ve davranışları, cinayet, korku ve kaygı bozukluğu, somatik ve psikosomatik belirtiler, toplumsal yaşamdan yalıtılmışlık, özgüven kaybı, çaresizlik ve öfke şiddetin bireyler üzerindeki olumsuz sonuçlarından sadece birkaçıdır. Ergenler ve gençler bir kimlik oluşturma döneminde şiddete maruz kaldıklarında, bu onların kişilik gelişimini de olumsuz etkileyecektir (Kemerli, 2003, Holt ve Espalage, 2005, Keefe vd., 1986; Akt. Aslan ve ark., 2008).

Flört ilişkisinde yaşanan şiddet bireylere sadece fiziksel yönden zarar vermekle kalmaz aynı zamanda sosyal, ekonomik ve psikolojik yönlerden de zarar verir. Şiddete maruz kalan bireyler özgüven kaybı yaşayarak, zayıf bir benlik algısına sahip olacaktır. Bu durum ergenlerin ve gençlerin sağlıklı bir kimlik oluşturmalarına engel olacaktır (Akın ve Mihçioğur 2015).

Tuz'un (2015) yapmış olduğu araştırmada, flört şiddetinin sonuçları şöyle belirtilmiştir; özgüven kaybı, zihinsel problemler, öfke kontrolünde güçlük, post travmatik stres bozukluğu, depresyon, intihar düşünce ve davranışları, alkol ve madde kullanımı, riskli cinsel davranışlar sonucu oluşan gebelikler ve sağlık problemleri, erken yaşta cinsel ilişki başlatma, cinsel yolla bulaşan hastalıklar, problem çözme ve iletişim becerilerinde gerileme, suçluluk hissi, sorumluluk almama ve dikkat problemleri.

Flört şiddetine maruz kalan kişiler yaralanma, madde bağımlılığı, ruhsal problemler, cinsel yolla bulaşan hastalıklar gibi olumsuz sonuçlarla karşılaşabileceği gibi düşük akademik başarı, fiziksel, psikolojik ve sosyal sağlık sorunları ile de karşılaşabilmektedirler (Moore ve ark., 2015). Ayrıca mağdurlar fiziksel yaralanmalar ile beraber travma sonrası stres bozukluğu ve depresyon gibi ruh sağlığı bozuklukları da yaşamaktadırlar (Makin Byrd ve ark., 2013).

Yapılan açıklamalardan da anlaşılacağı gibi flört şiddetinin bireysel ve toplumsal düzeyde birçok sonucu bulunmaktadır. Bu şekilde sonuçlara sebep olan flört şiddetinin erkeklik rollerini kabullenme ve erkekliğe yönelik algılanan tehdit bağlamında ele alınması bu sonuçları önleme bakımında faydalı olacaktır.

2.2. ERKEKLİK ROLLERİ VE ERKEKLİĞE YÖNELİK TEHDİT

Dünyada ve Türkiye’de gündeminden hiç eksik olmayan kadına yönelik şiddet, kadınların hem fiziksel hem de ruhsal sağlıklarına vurulmuş ağır bir darbedir ve bu darbe sonucu kadınlar maalesef toplumsal yaşamdan soyutlanmakta ve yalnızlaşmaktadırlar. Bu vahim sonuçların ortaya çıkmasının temelinde, toplumsal cinsiyet temelli erkek egemen sistemin var olması yatmaktadır. Ataerkil sistemin sunmuş olduğu gücü saldırganlık ve şiddet yolu ile pekiştiren erkeği ve erkekliği anlamak, kadına yönelik şiddeti önlemede atılacak en önemli adımlardan birisidir (Öztürk, 2014).

Erkek, erkeklik ve erkeksilik kavramları aynı kökten gelseler bile, anlamları ve muhtevaları bakımından birbirlerinden oldukça farklı kavramlardır. Bu üç kavramdan en bilindik olanı ve en çok kullanılanı “erkek”tir. Türk Dil Kurumu’na (2012) erkek “Yetişkin adam, bay, er kişi”dir. Erkeklik en genel tanımıyla biyolojik cinsiyeti ifade eden bir kavramdır (Renkmen, 2012).

Erkeklik, bir kimseyi kadın ve çocuk olmaktan ayıran, toplumun gözünde erkeği erkek yapan bir kavramdır. Erkeklik, erkek cinsiyetini ifade etmekten çok erkek olmayı ifade eden bir kavramdır. Erkek kavramı biyolojik cinsiyeti ifade ederken, erkeklik toplumsal değerlerle oluşturulmuş bir kavramdır (Durugönül, 2011).

Erkeksilik kavramı ise bu iki kavramdan farklı olarak, onlar kadar biyolojik cinsiyeti işaret etmez. TDK’da (2012) belirtildiği üzere erkeksilik, “Erkeği andıran, erkeğe benzeyen, erkek gibi, erkeğimsi, maskülen” olma durumunu ifade etmektedir. Erkekler için kullanıldığı kadar kadınlar için de kullanılabilen erkeksilik kavramı, gerek toplumsal cinsiyet gerekse biyolojik cinsiyet bağlamında erkek olma durumunu belirtir. Buradan da anlaşılacağı gibi, bir kadın biyolojik olarak erkek olmazken, erkeksi olabilmektedir (Renkmen, 2012).

Bu kavramlar açıklandıktan sonra, cinsiyet ve toplumsal cinsiyet kavramının da ayrımını yapmak gerekmektedir.

2.2.1. Cinsiyet ve Toplumsal Cinsiyet

Son yıllarda yapılan çalışmalar ile cinsiyet ve toplumsal cinsiyet kavramı yoğun bir şekilde araştırılmaktadır. Yapılan çalışmalar incelendiğinde (Foucault, 1986, Highleyman, 1997, Bhasin, 2003) cinsiyet ve toplumsal cinsiyet kavramının birbirinden farklı kavramlar olduğu değerlendirilmektedir. Bu sebeple bu iki kavramın neyi ifade ettiğini açıklamak, çalışmanın bundan sonraki kısmını daha anlaşılır hale getirecektir.

20. yüzyılda feminist çalışmaların da artış göstermesinin etkisiyle, biyolojik cinsiyeti ifade eden cinsiyet kavramı ile toplumsal ve kültürel bir oluşum olan toplumsal cinsiyet kavramı birbirinden ayrılmıştır (Kimmel, 1993). Bütün dünyayı etkisi altına alan Dünya Savaşları'nın da etkisiyle feminizm çalışmaları ilgi alanını farklı yönler kaydırmış ve bunun sonucunda ortaya çıkan kadın çalışmaları ile toplumsal cinsiyet kavramı gündeme alınmıştır (Özekici, 2014). Toplumsal cinsiyet kavramı, Simone De Beauvoir'ın "İkinci Cinsiyet" adlı kitabında "Kadın olarak doğulmaz, kadın olunur" düşüncesi ile tartışmaya açılmıştır (Butler, 1999). Beauvoir'ın bu düşüncesi, kadınlık ve erkekliğin doğuştan olmadığını, toplumsal ve kültürel değerlerle oluşturulduğunu belirtmektedir.

Cinsiyet kavramı, biyolojik olarak kadın ya da erkek olmayı anlatmaktadır. Cinsiyet genetik, fizyolojik ve biyolojik olarak kadın veya erkek kimliğini kapsamaktadır. Bunun yanında toplumsal cinsiyet ise, toplumsal ve kültürel değerlere göre anlamlandırılmış erkek ve kadın rollerini belirtir. Bu bakımdan biyolojik cinsiyetin psikolojik yönüne de vurgu yapar. Toplumsal cinsiyet, toplumun kadın ve erkekte beklediği duygu, düşünce ve davranışı anlatmaktadır (Dökmen, 2006).

Robert J. Stoller'un (1968) "Cinsiyet ve Toplumsal Cinsiyet" isimli kitabında toplumsal cinsiyet kavramı ilk defa kullanılmıştır. Bu kitabında Stoller, toplumsal cinsiyet ve biyolojik cinsiyet arasındaki farklılıklara değinmiştir (Akt., Segal, 1992). Toplumsal cinsiyet kavramı Türkiye'de ise Kate Millet'in (1970) kaleme aldığı Cinsel Politika isimli kitabında yer almıştır (Akt. Topçu ve ark., 2012). Toplumsal cinsiyet kavramı, kişilerin bulundukları toplumda ve kültürde biyolojik cinsiyetleri ile ilintili olarak nasıl algılandıkları ve toplumsal değerlere bağlı olarak bireylerden beklenen rol ve sorumluluklarla ilgilidir (Eckert ve McConnell-Ginet, 2003).

Her toplum, kadın ve erkek ayrımını yaparken bedensel farklılıklardan yola çıkmakta ve her toplumun kültürel ve toplumsal değer yargıları farklı anlamlar

taşıdığı için erkeklik ve kadınlığa ilişkin çeşitli tanımlamalar ortaya çıkmaktadır. Kadın ve erkek ayrımının bu şekilde yapılması ile beraber toplumdan topluma değişiklik gösteren farklı özelliklerde kadın ve erkek rolleri var olmaktadır (Entwistle, 2012). Sosyalleşme sürecinde erkek ve kadının, toplumsal değerlerle var edilen duygu, düşünce ve davranışları cinsiyet ayrımı bağlamında benimsedikleri düşünüldüğünde, toplumsal cinsiyet farklılıklarının nasıl var olduğunu anlaşılabilir (Özekici, 2014).

Toplumsal cinsiyet kavramı daha çok İkinci Dalga Feminist Hareket ile gündeme getirilmiş, toplumsal cinsiyetin doğumla beraber biyolojik olarak var olmadığı, erkek ve kadının sosyalleşme süreci içinde toplumsal normlarla erkekliğini ve kadınlığını inşa ettiği değerlendirilmiştir. Yapılan araştırmalarla beraber, biyolojik anlam taşıyan cinsiyetin, toplumsallaşma süreci içinde toplumsal ve kültürel anlam taşıyan toplumsal cinsiyete dönüştüğü öne sürülmektedir (Scott, 2007).

Bhasin (2003), cinsiyet ve toplumsal cinsiyet arasında şöyle bir ayrıma gitmiştir; cinsiyet doğaldır, biyolojiktir, sabittir ve her yerde aynıdır. Toplumsal cinsiyet ise toplumsal ve kültürel bir olgudur, insan tarafından oluşturulmuştur, erkeksi ve kadınsı durumları ifade eder, zamana ve mekâna göre değişebilir, değiştirilebilir.

Kadın ve erkek cinsiyeti sadece biyolojik anlam içermemektedir. Toplumsal cinsiyet çalışmaları erkeklik ve kadınlık rollerini toplumsal bağlamda ele almaktadır. Kadınların ve erkeklerin toplum içinde nasıl davranması gerektiği toplumsal cinsiyet rolleri ile belirlenir. (Ökten, 2009).

Yukarıda belirtilenlerden anlaşılacağı gibi, toplumsal cinsiyet toplumdan ve kültürden ayrı olarak değerlendirilemez. Toplumsal ve kültürel değer yargılar, beklentiler, inançlar toplumsal cinsiyeti oluşturarak erkeklik ve kadınlık rolleri konusunda bir çerçeve çizerler. Bireylerin yetiştiği aile yapısı ve kültür, sosyalleşme sürecinde bireylere erkeklik ve kadınlığın ne olduğu konusunda geri dönütler sunarak bu değer yargılarının bireyler tarafından benimsenmesini bekler. Bireyler, bu değer yargılarını içselleştirdikleri ölçüde toplum tarafından saygı görüp, topluma katılırlar. Bu sebeple erkeklik kavramının yapısında neleri barındırdığının belirlenmesi son derece önemlidir.

Erkeklik kavramının tarihi, 19. yüzyılda Freud'un psikoanaliz kuramı ile ortaya koymuş olduğu erkeklik çalışmalarına dayanmaktadır. Bu çalışmalar, erkeği ve erkeğin dünyasını anlama konusunda önemli bilgiler sunmaktadır (Connell, 1995).

Erkeklik, toplum içinde erkeğin ne yapıp ne yapmaması gerektiğini belirten ve toplum tarafından erkekten beklenen davranışları ifade eden bir kavramdır (Atay, 2004). Erkeklik, erkeklerin toplumsal rol ve sorumluluklarını ortaya koyan toplumsal ve öznel bir inşadır. Erkekliğin toplumsal yönü, farklı toplumlarda ve kültürlerde farklı erkekliklerin var olduğunu belirtirken, erkekliğin öznel yönü ise, bireylerin farklı yer ve zamanda göstermiş oldukları farklı erkeklik biçimlerini ifade etmektedir (Öztürk, 2014).

Uçan'a (2012) göre ise erkeklik, toplumsal hayatta erkeklerin ne yapmaları gerektiğini belirten kavramların bütünüdür. Erkek kavramının tanımını yapma imkânına sahip olsak da erkeklik toplumsal normlar içinde zamanla oluştuğu için erkekliğin genel bir tanımının yapılması zordur. Toplumsal ve kültürel şartlara göre yeniden belirlenebilen erkeklik rolleri, iktidar mücadelesi ile beraber erkeği anlatmak için kullanılmaktadır.

Connell (2005), erkek egemen sistemin hâkim olduğu toplumlarda, erkeklik kavramının kadınlar dolayısı ile tanımlandığını belirtir. Bu tarz toplumlarda erkeklik, kadınlığın zıttı olarak kabul edilmektedir. Buradan da anlaşılacağı gibi kadın ve erkeğin iç içe geçtiği ve zıtlaşmadığı toplumlarda, erkeklik tanımlamak oldukça güç olacaktır. Erkeklik, erkeğin ve kadının birbirinin karşısı olduğu toplumlarda hayat bulur (Renkmen, 2012).

Sonuç olarak erkekliğin toplumsal ve kültürel bir oluşum olduğu sonucuna varılabilir. Toplumsal ve kültürel bir inşaa olarak erkeklik, tek ve genel bir çerçeveye sığmadığından, erkekliğin evrensel bir tanımının olmasının mümkün olmadığı belirtilebilir (Türk, 2008).

Edley ve Wetherell (1996), erkeklik rollerini tanımlamak için Brannon'un (1976) erkeklik rolleri hakkında yapmış olduğu açıklamalardan faydalanmışlardır. Araştırmacılar, erkeklik rollerini şöyle belirtmişlerdir: kadına ve kadınsılığa ait her şeyden uzak durma, saygınlık görmek ve başarı kazanmak, bir iş sahibi olmak, güç, özgüven, saldırganlık, şiddet, cesaret ve bağımsızlık".

Erkeklik rolleri olarak kabul edilen tüm erkeklik göstergeleri, bir erkeğin toplum içinde neleri yapmaları ve nelerden kaçınmaları gerektiğini ifade eder. Erkeklik rolleri, bir erkeğin nasıl yaşaması ve davranması gerektiğini ortaya koyduğundan, toplumsal yaşamda bu rolleri hakkıyla yerine getirmek erkekliği kazanmanın bir yolu olarak değerlendirilmektedir (Pleck, 1976).

Gilmore (1990), yapılan erkeklik rolleri tanımlarında, erkeğin zorluklara göğüs girmesi kavramının ön plana çıktığı sonucuna varmıştır. Erkek, içinde yaşamış olduğu toplumda sürekli bir biçimde güçlü ve aktif olarak erkekliğini ispat etmekte ve bu yolla erkekliğini pekiştirmektedir. Erkekliğin devamı tüm toplumlarda büyük önem arz ettiğinden, bu devamı sağlayacak davranışlar erkekten beklenmektedir. Gilmore, yapmış olduğu araştırma ile dünya üzerinde erkeklik rollerinin üç temel üzerine kurulduğunu ifade etmiştir. Bunlar, bir kadını hamile bırakmak, egemenliği altındaki bireyleri tehditlerden korumak ve egemenliği altındaki bireyleri geçindirmek.” Erkeğin bu kavramlara sahip olduğu ölçüde toplumdan saygı göreceği düşünülmektedir. Her ne kadar toplumun erkekten beklediği roller erkekte bir baskı oluştursa da erkeklik bu baskı ile hayat bulmaktadır.

Erkekliğin nasıl inşa edildiğini anlayabilmek için cinsel kimlik kazanma sürecine değinmek gerekir. Erkek çocuk doğum ile başlayan süreçte sosyalleşme ile birlikte cinsel kimliğini edinir. Sosyal çevreden alınan geri dönütler ile beraber erkekliğin kadınlığın zıttı olduğu fark edilir ve erkek çocuk hızla annesinden kopmaya başlar. Erkekler, sahip oldukları kadınsı özellikleri bastırıp geleneksel erkeklik rollerini sergileyerek erkekliklerini inşa eder. Bu süreç aslında sağlıklı bir erkek kimliğini anlatmaktadır (Chodorow 1997).

Bireyin doğumu ile başlayan hayat sürecinde, toplumsal beklentileri, gelenek ve göreneklere benimseyerek kişiliğine dâhil etmesi süreci sosyalizasyon olarak adlandırılmaktadır. Bu süreçte bireyler, toplumsal beklentiler ile sınırları çizilen davranış kalıplarını edinerek topluma uyum sağlamakta ve bu beklentilere göre varlıklarını şekillendirmektedirler. Bireylerin toplum tarafından kabul görmesine etki eden sosyalizasyon süreci, erkekliğe giden yolda da önemli bir rol üstlenmektedir. Erkeklerin sosyalizasyon sürecinde, erkeklik rollerini kimliklerine dâhil edip buna göre topluma katıldıkları bir gerçektir. Türkiye’de erkekliğin sosyalizasyonu sünnet, gerdeğe girmek, askerlik, ekmek kazanmak, evlenmek gibi aşamalardan geçerek gerçekleşmektedir. Erkekler arası dostluklar, spor aktiviteleri, kahveler, askeri alanlar, genelevler ve gece kulüpleri de erkeklerin sosyalizasyonuna ev sahipliği yapan mekânlardır (Bozok, 2011).

Erkeklik sabit bir durum değildir. Erkeklik daha ziyade toplumsal ve kültürel koşulların bir ürünüdür (Connell ve Messerschmidt, 2005). Erkek çocuk, erkeklik serüvenine heteroseksüel bir aile yapısı içinde başlar ve süreç daha sonra medya, eğitim, iş ve aile kurma süreçleri ile devam eder. Bu sürece aykırı

davrananlar, baskın erkek grupları ve hatta kadınlar tarafından da sisteme tabi hale getirilir. Erkek çocuklar, toplumsal cinsiyet rollerini biyolojik olarak elde etmez, sosyalizasyon süreci içinde toplumsal ve kültürel beklentilere göre erkeklik rollerini kazanarak erkek olurlar (Akt. Türkoğlu, 2014b).

2.2.2. Erkeklik Çalışmaları

Kadın çalışmaları alanında, cinsiyet ayırımına tabi tutularak oluşturulan toplumsal ilişkilerin önemli bir tarafı olan erkekliğin ne anlama geldiği ve nasıl değerlendirileceği sorunu araştırmacılar tarafından gündeme pek fazla getirilmemiştir. Feminist çalışmaların, ataerkil sisteme odaklanmalarının da bir sonucu olarak erkeklik konusu inceleme dışı kalmıştır (Sancar, 2009).

Erkeklik çalışmalarının ne zaman araştırma konusu olduğu hakkında Kimmel iki farklı görüş öne sürmüştür. İlk olarak, erkeklik çalışmalarının 1980'li yıllara doğru feminist harekete bir tepki olarak çıktığı değerlendirilmiştir. İkinci olarak ise erkeklik çalışmalarının, araştırmaların erkeğe ve erkeğe ait olanlara odaklanması ile başladığı öne sürülmektedir (Kimmel, 2008).

Joseph Pleck ve Jack Sawyer (1974) tarafından feminist çalışmalar doğrultusunda ortaya konulan *Erkekler ve Erkeklikler* isimli çalışma, erkekliği bir araştırma konusu haline getiren ve kendisinden sonraki çalışmalar için de esin kaynağı olacak önemli bir çalışmadır. Sonraki yıllarda yapılan çalışmalar, erkekliğin nasıl oluşturulduğunu ve en ufak bir tehlikede nasıl yıkılacağını ortaya koymuştur. 1990'lı yıllarda, eleştirel erkeklik çalışmaları ile sarsılan egemen erkeklik kavramının yeniden güçlendirilmesi konusunda yapılan çalışmalar ele alınmıştır (Akt. Connell, 2005).

Toplumsal cinsiyetin ifade ettiği erkeklik kavramı kazanılmış bir erkekliği ifade ederken, biyolojik erkeklik kavramı ise doğal olarak verilmiş bir erkekliği ifade etmektedir. Toplumsal cinsiyet bağlamında erkeklik sosyalleşme süreci içinde elde edilir. Erkek, erkekliğini kazanmak için gereken çabayı göstermek zorundadır (Türker, 2004). Toplumsal yaşamda kadınları ikinci plana atılması ve bastırılması ile kadın hakları konusunda çalışmaların artması, erkeklerin de farkındalığını arttırmış, kültürel ve geleneksel beklenti ve yükler altında erkeklerin nasıl ezildikleri gündeme getirilmiştir (Courtenay, 2000). Buna dayanarak erkek çalışmalarının da tıpkı kadın çalışmaları gibi, erkekliğin doğasını ele alarak erkeklerin toplumsal yaşamda daha ferah koşullarda yaşamasını amaçladığı söylenebilir (Erkiner, 2010).

Erkeklerin Kurtuluşu olarak kayda geçen kavram, hem feminizmin erkeklere yönelik geliştirmiş olduğu eleştirileri reddetmiş, hem de toplumsal beklentiler altında erkeklerin nasıl ezildiğine dikkat çekmiştir (Kimmel, 2004). Erkek Hakları Hareketinin tanındık simalarından Herb Goldberg (1976), *Erkek Olmanın Tehlikeleri: Erkek Üstünlüğü Mitini Yaşatmak* isimli kitabında, her ne kadar erkek egemen sistem içinde erkeklerin ayrıcalıklı bir konumda olduğu değerlendirilse de aslında erkeklerin toplumsal yükler altında ezildiğini ve bu sebeple daha kısa hayat yaşadıklarını değerlendirmiştir. Goldberg (1976), erkeklere dayatılan ataerkil sistemin erkekler için büyük problemler oluşturduğunu değerlendirdiği gibi feminizm hareketinin de bu problemleri içinden daha çıkılmaz bir hale getirdiğini ifade etmiştir (Akt. Kepekçi, 2012).

Erkeklik çalışmaları, toplumsal ve kültürel bir yapı olarak erkekliğin farklı durumlarını belirlemek ve ataerkil sistemin yapı taşlarını değerlendirmek için var olan bir alandır. Erkekleri ve erkeklerin doğasını inceleme gerekliliği, erkeklik çalışmalarının çıkış noktasını oluşturmaktadır (Türk, 2008).

Erkeklik çalışmalarının tarihi her ne kadar yeni olsa da son yıllarda erkeklik araştırmalarının arttığını görülmektedir. Erkeklik kavramının sadece toplumdan topluma değişmediği, aynı kişi için farklı zamanlarda ve mekânlarda da farklı erkeliliğin var olduğu da ele alındığında, bu artışın sebebini anlaşılmaktadır. Örneğin, bir erkeğin kendi ailesinin içinde sergilediği erkeklik özellikleri ile arkadaş grupları içinde sergilediği erkeklik özellikleri farklılaşabilmektedir. Var olan bu farklılık araştırmacıların ilgisini çekmiş ve erkeklik çalışmaları konusunda yapılan araştırmaların sayısında artış gözlemlenmiştir (Cleaver 2003, Jackson 2001, Mayer 2000; Akt. Whorley ve Addis, 2006).

Erkeklik çalışmaları, erkeklikçi, erkek kurtuluşçu ve profeminist olmak üzere üç ana başlık altında incelenebilir. *Erkeklikçilik*, feminizmin karşısında durur ve erkek egemen sistemi sürdürmeye çalışır. *Erkek kurtuluşçu* yaklaşım, feminizmle mesafeli durarak, erkek egemen sistemin kadınlara zarar verdiği kadar erkeklere de zarar verdiğini öne sürer. *Profeminizm* ise, erkekleri ve kadınları ayırt etmeden, erkek egemen sistemi tamamen reddetmektedir (Bozok, 2011).

Erkekliğin biyolojik yönünden çok toplumsal yönünün ön plana çıkması farklı erkeklik biçimlerinin varlığının incelenmesini gerektirmiştir. Farklı erkeklik biçimleri arasında ön plana çıkan kavram hegemonik erkekliktir. Hegemoni kavramı Gramsci'den alınarak Carrigan, Connell ve Lee (1985) tarafından geliştirilmiştir. Bu

kavram ile egemen erkek gurubunun, diğer gruplar üzerinde baskı ve otorite yolu ile rızaya dayalı sosyal gücünü sürdürmesi anlatılır (Akt. Yavuz, 2014)

1980’li yıllara kadar erkeklik tek ve sabit bir kimlik olarak kabul edilirken, bu yıldan sonra yapılan araştırmalar erkekliğin birden fazla şeklinin olabileceğini göstermiştir. Her ne kadar toplum ve kültür tarafından kabul edilen egemen erkek kimliği olsa da, bu erkeklik dışında ikinci plana itilmiş erkekliklerin de var olduğu bir gerçektir. Farklı erkeklikler içinde, egemenliği elinde bulunduran ve güç sahibi olan erkeklik ise hegemonik erkekliktir (Connel, 2005).

Hegemonik erkeklik hem kadınlarla hem de baskı altına alınmış erkeklerle üretilen bir erkekliktir. Hegemonik erkeklik kadınları ve diğer erkeklikleri güç, baskı ve tehdit ile egemenlik altına alır ve bu şekilde inşa edilir. Bu erkeklik tarzında ötekiler kullanılır ve baskı altına alınır (Donovan, 2007). Hegemonik erkeklik kavramında asıl dikkat çekici olan baskı ve şiddet değildir. Erkeklerin kadınlara ve birbirlerine karşı kurdukları egemenlik aynı zamanda ikna ve rıza ile de kurulmaktadır. Toplumsal süreç içerisinde oluşturulan hegemonik erkeklik zaman içinde tüm topluma yayılır (Hanke, 1992).

Hegemonik erkekliğin erkeklere sunmuş olduğu ayrıcalıklardan biri olan güç kavramı, erkekler tarafından aktif olarak kullanılmasa dahi gücün farkında olmak bile egemenlik kurmada etkilidir (Kimmel, 1987). Değişen şartlar içinde yeniden şekillenen erkeklik, gücün de etkisi ile kadınları ve ikinci plana itilmiş erkeklikleri otoritesi altına almayı amaçlar (Connell, 2005).

Bütün erkeklerin hegemonik erkekliğe ulaşmak gibi bir ideali yoktur. Fakat hegemonik erkeklik toplumsal ve kültürel olarak kutsanmış bir erkeklik biçimidir. Toplumda az sayıda erkekte hayat bulan hegemonik erkeklik, diğer gruplara otoritesini onaylatır. Her ne kadar hegemonik erkekler toplumda azınlık bir grubu temsil etse de, eşcinsel erkekler hariç diğer bütün erkekler uygun şartlar altında hegemonik davranışlar sergileyebilir (Kızıllan, 2014).

2.2.3. Erkekliğe Yönelik Algılanan Tehdit, Erkeklik Rollerini Kabullenme ve Şiddet

Erkeklik algısı, tarihsel süreç içerisinde sabit kalmaz, sürekli olarak toplumsal ve kültürel gelişmeler karşısında değişime uğradığından, erkeklik doğuştan verili bir kimlik olmaktan ziyade, yaşam boyu çalışıp çabalamayı gerektirir. Yapılan bir çalışmada, erkek katılımcılar erkekliğin biyolojik yönünün yanında toplumsal

yönünden de söz etmiş ve erkekliğin toplumsal aşamalarla kazanıldığı gibi kaybedilebileceğini de belirtmişlerdir. Kadın katılımcılar ise sadece biyolojik özelliklerinden dolayı (memenin alınması, doğuramama) kadınlıklarını kaybetme korkusu yaşadıklarını ifade etmişlerdir (Türkoğlu, 2013b).

Kadınlar her ne kadar hayatın zorlukları altında ezilse de kadınlıklarını ispatlama gibi bir zorunlulukları yoktur. Fakat erkekler için durum böyle değildir. Erkekler, erkekliklerini kazanma sürecinde başarısızlığa uğradıklarında erkekliklerini kaybedecekleri için, bu korku erkeği sürekli olarak bir ispat çabasına sürükler (Demren, 2008).

Günümüzde, erkek egemen sistemden modern ailelere geçişin hızlanması, bin bir türlü çaba ile inşa edilen erkekliğin, kaybedilme korkusu ile karşı karşıya kalmasına sebep olmuştur. Özellikle sanayileşmede yaşanan gelişmelerle tarımın ikinci planda kalması ve buna bağlı olarak kentlere göçün artması, erkek egemen sistemden en büyük faydayı sağlayan erkekliği kaybedilme korkusu ile baş başa bırakmıştır (Sancar, 2009). Yaşanan bu değişimler ve gelişmeler ışığında, erkekler ev ortamında aile reisi rollerini devam ettirebildikleri müddetçe erkek egemen sistemden pay alacaklardır. Erkekler, eve ekmek götürüyor olmanın vermiş olduğu güç ile aile fertleri üzerinde erkeklik konumlarını sağlamlaştırmaktadırlar (Türkoğlu, 2013b).

Erkeklerin, kadınlar ve diğer erkekler üzerinde kurmuş olduğu erkek egemen sistem erkeklere verilen şiddet yetkisi ile sürdürülmektedir. Hem kadınlar, hem de diğer erkekler egemen erkeklere verilen şiddet yetkisinin bir hak olduğunu düşünmektedirler (Kaufman, 1999). Bosson ve arkadaşlarının (2009) yapmış oldukları çalışmada, bir grup erkeğe süslenmek ve saç taramak gibi kadınsılığın göstergeleri olarak kabul edilen davranışları sergilemeleri istenmiştir. Bu davranışları sergileyen erkekler, daha sonra oldukça saldırgan tepkilerde bulunmuşlardır. Yapılan bu araştırma bir kez daha göstermiştir ki, kadına ve kadınsılığa ait her şeyden uzak durma kuralı ile var olan erkeklik, kadınsı davranışlar karşısında kaybedilme korkusu yaşamaktadır. Erkekler yaşadıkları bu korku karşısında, erkekliğin bir gerekliliği olan saldırganlık ve şiddet ile tepki vermektedir (Türkoğlu, 2013b).

Thompson ve Pleck (1987) yapmış oldukları çalışmada egemen erkeklerin bazı ortak özelliklere sahip olduklarını belirlemişlerdir. Bunlar, bir konum elde ederek çevredekilerin saygınlığını kazanma, duygusal ve fiziksel anlamla sert görünme, gerekli durumlarda saldırganlığa başvurma ve kadınsı davranışlardan uzak

durmadır. Bir erkek bu özelliklerden birini veya daha fazlasını yapısında barındırmadığı takdirde düşük benlik saygısı, yetersiz özgüven ve stres hisseder (Malamuth ve ark., 1995). Erkeklik algısının güç etrafında şekillendirilmesi, erkeğin yetersizlik hissi uyandıracak duygu ve davranışlarını bastırmasına sebep olur. Erkeklik rollerini sergileme konusunda başarısızlığa uğrama korkusu erkekler için bir tehdit olarak algılanır ve bu durum şiddete ve saldırganlığa sebep olur (Kaufman, 1999).

Buraya kadar yapılan açıklamalarda, erkeklik rollerinin ve erkekliğin kaybedilme korkusunun, kadına yönelik şiddete olan etkisi ifade edilmiştir. Bu noktada araştırmanın önemli konularından biri olan “erkekliğe yönelik algılanan tehdit” kavramının ele alınması, kadına yönelik şiddetin türlerinden biri olan flört şiddetinin, flört ilişkilerinde nasıl ortaya çıktığının anlaşılmasına yardımcı olacaktır.

Ülkemizde erkeklik kavramı, erkek egemen yapı ve geleneksel kültür tarafından şekillendirilerek erkeklere bazı roller yüklemiştir. Erkekler bu rolleri yerine getirerek erkekliklerini ispatladıkları gibi aynı zamanda bu süreçte baskı ve stres altındadırlar (Bayar ve ark., 2017). Erkekler, erkek egemen sistem tarafından kendilerine sağlanan üstünlüklerden faydalanmak için önemli bir bedel ödemektedirler. Erkekler bir yandan toplumun beklentilerine göre hareket ederken, diğer yandan kendi kişiliklerinden ödün vermektedirler (Goldberg, 2009).

Bazı erkeklerle yapılan bir araştırmada, eğitim seviyesi yüksek genç erkeklerin, eşlerinin de eğitim seviyelerinin yüksek olması ve çalışmaları sebebiyle stres yaşadıkları görülmüştür. Kadınların aile içinde, erkek iktidarının yanında gizli bir iktidara sahip olmaları ve sahip oldukları anlaşılması güç yapıları, erkekleri endişelendirmektedir. Kadınlar üzerinde kontrol yetkilerini kaybetmeye başlayan erkekler gerginlik yaşamaktadırlar (Kardam ve Yüksel- Kaptanoğlu, 2011).

Erkekler, yaşamları boyunca kadına ve kadınsılığa dair her şeyden uzak tutulurlar. Bağımlı, pasif, itaatkâr kadın profilinin aksine erkekler güç, sertlik, otorite kavramları etrafında yetiştirilmektedir. Erkekler için en büyük tehdit kadına ve kadınsılığa ait durumlarla yan yana olmaktır. Erkekler, kadınları değersizleştirerek ve ikinci plana iterek, erkekliklerini sağlamlaştırmaktadırlar (Hopkins, 1992).

Ataerkil toplumlarda, erkeğin bir işte çalışması ve elde ettiği gelir ile ailesini geçindirmesi beklenir. Bir erkek ailesini başkalarına muhtaç bırakıyorsa, o erkeğin erkekliği eleştiriye açık hale gelir. Böyle bir durumda erkekler, hem aile içinde hem de toplum içinde itibarlarını yitirebilir (Willot ve Griffin, 1997).

Türkoğlu'nun (2013a) yapmış olduğu çalışmada, kadınlardan daha aşağı hisseden, aile reisi rolü zarar gören, kadına ve kadınsılığa ait her şeye karşı olan erkeklerin, erkekliklerine yönelik daha fazla tehdit hissettikleri ve bu tehdide karşı şiddet ve saldırganlıkla tepki verdikleri görülmüştür. Tehdit hisseden erkekler, kadına yönelik şiddeti destekledikleri gibi şiddetin sonuçlarını da görmezden gelmişlerdir. Bu kişiler fiziksel ve psikolojik şiddete daha fazla başvurumaktadırlar.

Erkek egemen sistemin sağladığı gücü ve kudreti arkasına alan erkek kadına yönelik şiddet uygulamaktadır. Bu şiddete her ne kadar ayırım gözetmeksizin tüm kadınlar maruz kalsa da, yoksul ailelerde kadınlar daha fazla şiddete maruz kalmaktadır. Düşük gelir düzeyine sahip olan ailelerde, aile reisi rolü gereği evi geçindirmesi beklenen erkek kendisinden beklenen rolü yerine getiremeyince yaşadığı gerilimden şiddet aracılığı ile kurtulmaktadır. Böylece aile reisi rolü tehdit edilen erkek yine bir erkeklik göstergesi kabul edilen şiddet ile erkekliğini yeniden inşa etmektedir (Gelles ve Straus, 1988; Akt., Aşkın ve Aşkın, 2017).

Erkek şiddetinin en önemli sebepleri arasında yer alan erkekliğe yönelik algılanan tehdit kaynakları kadına yönelik şiddeti önleme noktasında yardımcı olacaktır. Bu çerçevede hazırlanan çalışma, erkekliğe yönelik algılanan tehdidin, üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumlarına ne derece etki ettiğini belirlemeyi sağlayacaktır. Çalışma aynı zamanda erkeklik rollerini kabullenmenin de flört şiddetine olan etkisini, erkekliğe yönelik algılanan tehdit çerçevesinde ortaya koyacaktır.

2.3. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu başlık altında flört şiddeti ve erkekliğe yönelik algılanan tehdit ile ilgili olarak yurt içinde ve yurt dışında yapılmış bazı çalışmalara yer verilmiştir.

2.3.1. Flört Şiddeti İle İlgili Yurt İçinde Yapılmış Bazı Çalışmalar

Flört şiddeti, Türkiye'de son yıllarda daha fazla gündeme gelen bir kavram olmasına rağmen, yapılan çalışmaların hala yetersiz olduğu söylenebilir. Bugüne kadar yapılan çalışmaların çoğu eşler arası şiddete ve bu şiddetin aileye olan etkisine odaklanmıştır.

İnan-Arslan (2002), 277 öğrenciyle, cinsel, psikolojik ve fiziksel flört şiddeti ile ilişkinin ciddiyeti, dindarlık, geleneksellik, güç memnuniyeti ve bağlılık arasındaki ilişkiyi incelediği araştırmasında, şiddet olaylarının türü ve faili

bakımından çeşitlilik gösterdiği belirlenmiştir. Erkeklerin ve kadınların daha çok cinsel ve fiziksel şiddet uyguladıkları görülmüştür.

Polat vd., (2006) tarafından yapılan bir araştırmada üniversite öğrencilerinde sevgili şiddeti incelenmiştir. Araştırmada sonuçlar, üniversite öğrencileri arasında ilişkide şiddet uygulama ve maruz kalma açısından değerlendirilmiştir. Bulgular, erkek öğrencilerin daha fazla fiziksel şiddet uygulama eğiliminde olduklarını göstermektedir.

Üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırmada, öğrencilerin % 28,6'sının daha önceki ilişkilerinde flört şiddetine maruz kaldıkları, % 21,6'sının da hâlihazırdaki flört ilişkisinde şiddete maruz kaldıkları belirlenmiştir (Aslan ve ark., 2008).

Hatipoğlu'nun (2010), 400 öğrenci ile yaptığı çalışmada, çalışmaya katılan öğrencilerden flört ilişkisi bulunanlardan 345 (% 94,3) kişi önceki flört ilişkilerinde şiddete maruz kaldığını, 222 (% 100) kişi şimdiki ilişkilerinde şiddete maruz kaldığını, flört ilişkisi bulunanlardan 344 (% 94,0) kişi önceki flört ilişkilerinde şiddet uyguladığını, 221 (% 99,5) kişi şimdiki flört ilişkilerinde şiddet uyguladığını bildirmiştir.

Hatipoğlu-Sümer ve Toplu'nun (2011a) üniversite öğrencileri arasında flört ilişkisinde şiddetin cinsiyete ve fail/kurban oluş durumuna göre türlerini ve yaygınlığını araştırdıkları araştırmasında, hâlihazırda bir flört ilişkisi olan üniversite öğrencilerinin yaklaşık % 25'i psikolojik, % 6'sı cinsel ve % 10'u ise fiziksel şiddete maruz kaldıkları, üniversite öğrencilerinin, türlerine ayırmaksızın, ilişkilerinde ne ölçüde şiddete maruz kaldığına bakıldığında ise bu oranın % 38 olduğu, buna göre, üniversite öğrencileri ilişkilerinde yaklaşık % 30 oranında psikolojik, % 5 oranında cinsel ve % 12 oranında fiziksel şiddet uygulamakta oldukları görülmüştür.

Hatipoğlu-Sümer ve Toplu'nun (2011b), üniversite öğrencileri arasında flört ilişkisinde şiddete maruz kalma ve şiddet uygulamada demografik, ilişkisel ve güce yönelik değişkenlerin rolünün araştırıldığı çalışmada, ilişki süresi, ilişki durumu, ilişkideki güç algısı ve güç doyumunun bireyin hem şiddete maruz kalmasını hem de şiddet uygulamasını açıklayan değişkenler olduğunu göstermiştir.

Yumuşak'ın (2013), üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumları ile toplumsal cinsiyetçilik tutumları ve narsisistik kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi incelenmek üzere 1171 üniversite öğrencisi ile yaptığı araştırmanın sonucunda; üniversite öğrencilerinin narsisistik kişilik özellikleri ile flört şiddetine ilişkin

tutumları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu, yine üniversite öğrencilerinin demografik değişkenlere göre flört şiddetine yönelik tutumlarında anlamlı farklılık olduğu gözlenmiştir.

Sakarya'nın (2013), üniversitede öğrenim gören gençlerde flörtte şiddetin kabul durumunu bazı demografik değişkenlere göre toplam 1106 ergen ile yaptığı çalışmanın sonucunda; ergenlerin flörtte şiddeti kabul durumunun Mühendislik / Mimarlık Fakültesi öğrencilerinin Edebiyat Fakültesi öğrencilerine göre yüksek düzeyde olduğu, erkek ergenlerin kız ergenlere, köyde yaşayanların ilde yaşayanlara, aile gelir düzeyi 500 TL'nin altında olanların aile gelir düzeyi orta ve yüksek seviyede olanlara göre, anne - baba eğitim düzeyi düşük olanların anne – baba eğitim düzeyi yüksek olanlara göre çiftler arası şiddeti daha fazla kabul ettikleri bulunmuştur.

Kılınçer ve Dost'un (2014) yapmış oldukları araştırmada, benlik saygısının romantik ilişkide maruz kalınan istismarı anlamlı olarak yordadığı görülmüştür. İkinci modelde ise benlik saygısı, kaçınma bağlanma boyutu, cinsiyet, yaş ve ilişkinin süresinin romantik ilişkide maruz kalınan istismarın anlamlı yordayıcıları olduğu saptanmıştır.

Demirtaş'ın (2015), 1015 üniversite öğrencisi ile yaptığı, flört ilişkisi olan üniversite öğrencileri arasında, kişisel bilişsel, toplumsal ve ebeveynle ilişkin algılanan değişkenler ile psikolojik saldırganlığa başvurma arasındaki ilişkiye aracılık etmedeki rolü araştırmasında, psikolojik saldırganlığı kabul etme, ataerkillik, cinsiyet toplumsallaşması ve anneden babaya psikolojik şiddete tanıklık etme ile psikolojik flört şiddetine başvurma arasındaki ilişkilere kısmı olarak aracılık ettiği belirlenmiştir.

Salman (2015) çocukluk çağı istismarı, ebeveynler arası şiddete tanıklık etmek ile flört ilişkisinde saldırgan ve kurban olmak arasındaki ilişkiyi incelemek ve bu tecrübelerin psikolojik sıkıntı ile olan bağını ortaya çıkarmak ve flört şiddeti ve akran etkisi arasındaki ilişkiyi incelemek için yaptığı çalışmada, flört şiddeti ve akran etkisi, çocukluk çağı istismarı, ebeveynler arası şiddete tanıklık etmenin arasında ilişki bulunmuştur.

Tuz (2015), kadın üniversite öğrencilerinin flört ilişkilerinde cinsel şiddete uğrama sıklığı ile bu kadınlarda cinsel şiddetin bağımsız risk faktörlerini araştırmak, üniversiteye devam etmekte olan kadın öğrencilerin depresyon sıklıklarına ve olası depresyonları ile cinsel şiddete uğrama durumlarını karşılaştırdığı araştırmada,

sigara, alkol ve bağımlılık yapıcı madde kullanımının, ailede şiddete tanık olma öyküsünün, flört edinme ve flörtün zararlı alışkanlıkları olmasının yakın ilişkilerde cinsel şiddete uğrama riskini artırdığı bulunmuştur.

Ergüder'in (2016) 614 üniversite öğrencisi ile flört ilişkisi olan üniversite öğrencilerinin öfke ifade tarzlarının, çocuklukta maruz kalınan ebeveyn kaynaklı psikolojik saldırganlık ile flört ilişkilerinde psikolojik saldırganlığa başvurma arasındaki ilişkiye aracılık etmedeki rolünü inceleyen araştırmasında, çocukluk döneminde maruz kalınan ebeveyn kaynaklı psikolojik saldırganlığın öfke ifade biçimlerinden öfkeyi dışa vurma ve öfkeyi kontrol etme aracılığıyla psikolojik flört saldırganlığına başvurma üzerinde dolaylı bir etkiye sahip olduğu sonucuna varılmıştır.

Öngün'ün (2016) üniversite öğrencilerinin kişilik özelliklerinin, romantik ilişkilerinde yaşadıkları istismar üzerine etkisini belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada, kişilik özellikleri ile romantik ilişkilerde algılanan istismar arasında bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Yıldırım (2016), üniversite öğrencilerinin benlik saygısı ve toplumsal cinsiyet tutumlarının flört şiddetine yönelik tutumlarına etkisini değerlendirmek amacıyla yaptığı çalışmada, flört ilişkisinde şiddete maruz kalma durumu, aile içi şiddete maruz kalma ya da tanık olma durumu, yaş, mezun olunan lise, aile tipi, kardeşe sahip olma durumu, kardeş sayısı, annenin eğitim durumu, babanın eğitim durumu ve annenin çalışma durumu arasındaki farkın istatistiksel açıdan önemli olduğu saptanmıştır.

Yıldız'ın (2016), 607 üniversite öğrencisi ile yaptığı çalışmada, romantik ilişkilerde şiddet davranışını, benlik saygısı, demokratik anne ve koruyucu baba tutumlarının anlamlı bir şekilde yordadığı görülmüştür.

İftar'ın (2016) üniversite öğrencilerinin flört döneminde şiddete yönelik tutum ve davranışlarını belirlemek amacıyla yapmış olduğu araştırmasında, öğrencilerin % 51.6'sı şuanda devam eden flört ilişkisi olduğunu ve % 52.9'u bu flört ilişkisinde şiddete maruz kaldığını % 52'si ise flört ilişkisinde şiddet uyguladığını ifade etmiştir. Öğrenciler hem geçmişteki hem de şimdiki flört ilişkilerinde en fazla duygusal şiddete maruz kaldıklarını ve uyguladıklarını ifade etmişlerdir.

Türkiye'de yapılan araştırmalardan da anlaşılacağı gibi flört şiddeti kavramına araştırmacıların gösterdiği ilgi giderek artmaktadır. Türkiye'de yapılan çalışmalarda flört şiddeti kavramının nedenleri, sonuçları, sıklığı ve bazı değişkenler

ile ilişkisi ele alınmıştır. Her ne kadar flört şiddeti kavramına yönelik ilginin arttığı bir gerçek olsa da bu alanda yapılan çalışmaların henüz istenen seviyeye ulaştığını söylemek mümkün değildir.

2.3.2. Flört Şiddeti İle İlgili Yurt Dışında Yapılmış Bazı Çalışmalar

Flört şiddeti ile ilgili yurt dışında yapılan çalışmaların 1980'li yıllarda başladığı görülmektedir. Yapılan araştırmalarda lise ve üniversite öğrencilerinin flört şiddeti ile ilgili yaşantılarının demografik değişkenler çerçevesinde ele alındığı görülmektedir.

Makepeace'in (1981) büyük yankı uyandıran çalışmasında, her üç üniversite öğrencisinden birinin hayatının bir noktasında fiziksel şiddetin kurbanı olduğunu vurgulamaktadır. O tarihten beri yapılan çalışmalar da üniversite öğrencileri arasında flört ilişkisindeki fiziksel şiddetin % 20 ile % 45 arasında değiştiğini göstermektedir (Akt. Hatipoğlu Sümer ve Toplu, 2014a)

Coleman ve Stith (1997) tarafından 155 kadın hemşirelik öğrencisi üzerinde yapılan çalışmanın sonuçlarına göre kadınların şiddete maruz kalmalarının sebeplerinden birisi de toplumsal cinsiyet rollerinde eşitlikçi düşüncelere sahip olmalarıdır.

O' Keefe'nin (1997) Los Angeles' da liseler üzerinde yaptığı etnik ve sosyoekonomik araştırmalar sonucunda flörtte şiddetin çok sık gerçekleştiğini bulmuştur. Kızların % 43, erkeklerin % 39'unun flörtleri sırasında birtakım şiddet davranışlarına maruz kaldıklarını bildirmişlerdir. Şiddet davranışlarının yine şiddetsel karşılığı olacağı veya gelecekte şiddetsel davranışlara kaynak olabileceği de belirtilmektedir. O' Keefe bunun erkekler tarafından şiddete maruz kalan ve kendilerini savunan dişi bireyler üzerinde çok daha belirgin olarak meydana geldiği bulgusuna ulaşmıştır.

Yapılan bir çalışmada Molitor, Tolman ve Kober (2000) yaşları 13 ile 18 arasında değişen 600 lise öğrencisi arasında yapılan çalışmada bu öğrencilere geçmiş ilişkilerinde veya şu anda devam eden ilişkilerinde gördükleri şiddetin sıklığı sorulmuştur. Bu araştırmanın sonucunda kızların % 36,4'ünün erkeklerin ise % 37,1'inin flört dönemlerinde fiziksel şiddet gördükleri tespit edilmiştir. Flörtte şiddete maruz kalan erkeklerin yarısı gülerken, üçte biri de görmezden gelerek karşılık verirken; kızların %40'ı ağlayarak ve % 36'ya yakını da kavgayla karşılık vermektedirler.

Futris ve Mc Dowell (2001), 13-19 yaş aralığındaki gençlerin flört ilişkilerinde şiddet açısından risk altında olduğunu belirlemişlerdir. Ergenler arasında yaşanan flört şiddeti duygusal, fiziksel ve cinsel istismar şeklinde olabilmektedir. ABD’ de lise döneminde her sekiz öğrenciden birinin, üniversite döneminde ise her beş üniversite öğrencisinden birinin flört ilişkisinde şiddet olayına karıştığı belirlenmiştir.

Ergenlik döneminde flört ve saldırganlık arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmada, ergenlik dönemi ile beraber ilk romantik ilişkisini yaşayan genç kızların lise dönemi boyunca erkek arkadaşları tarafından fiziksel ve sözel şiddete uğradıkları ve olumsuz yaşantılara sahip oldukları görülmüştür (Donat-Bacıoğlu ve Özdemir, 2006).

Murray ve Kardatzske (2007), flört ilişkisinde yaşanan şiddetin türlerinden biri olan cinsel şiddeti araştırmış ve kadınların üçte birinin, erkeklerinse onda birinin cinsel şiddete uğradığını belirlemişlerdir. Araştırmanın devamında ise flört ilişkilerinde yaşanan psikolojik şiddetin, diğer tüm şiddet türlerinden daha yaygın olduğu görülmüştür.

Kepir-Savoly, Özlem-Ulaş ve Demirtaş-Zorbaz’ın (2014), 256 üniversite öğrencisi ile çiftler arası şiddeti kabul düzeylerinde cinsiyet ve daha önce ilişki yaşama durumuna göre anlamlı bir fark olup olmadığı; çiftler arası şiddeti kabul düzeyleri ile akılcı olmayan inançlar, eğer ilişki yaşıdıysa sayısı ve ilişkinin süresine göre anlamlı bir ilişki olup olmadığı incelendiği çalışmada, üniversite öğrencilerinin çiftler arası şiddet kabul düzeylerinde cinsiyete göre anlamlı fark olduğu ve çiftler arası şiddeti kabul düzeylerinin çaresizlik inancı, sevimlilik inancı ve ilişkinin süresi ile de ilişki gösterdiği görülmüştür.

Martins ve ark. (2014) aktardığına göre, Portekiz’de 18-23 yaş arasındaki kolej öğrencileri arasında yapılan araştırmalar birçok öğrencinin son bir yıl içerisinde kız ya da erkek arkadaşları tarafından en az bir kez tacize maruz kaldıklarını ortaya çıkarmıştır.

Yurt dışında yapılan çalışmaların daha çok ailesel, bireysel veya çevresel etkenler üzerine kurulduğu görülmektedir. Ayrıca çeşitli demografik değişkenlerin ve sosyokültürel etkenlerin flört şiddeti üzerindeki etkisinin incelendiği çalışmalara da rastlanmıştır.

2.3.3. Erkekliğe Yönelik Algılanan Tehdit İle İlgili Yapılmış Bazı Çalışmalar

Türkiye’de erkekliğe yönelik algılanan tehdit kavramının, flört şiddeti kavramı ile ilişkisini ortaya koyan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Yurt dışında yapılan çalışmalarda ise erkekliğe yönelik algılanan tehdidin, flört ilişkisinde yaşanan şiddete etki ettiği görülmektedir.

Vandello vd. (2008) tarafından yapılan çalışmalarda, erkekliğin kadınlığın aksine sürekli bir sosyal kanıt gerektirdiği, erkeklerin çeşitli durumlar karşısında erkeklik tehdidi yaşadıkları, bu tehdit karşısında erkeklerin saldırgan davranışlar gösterdikleri belirlenmiştir.

Demren’in (2008) yapmış olduğu alan çalışmasında, kadınlar kocalarının kendilerine dayak attığını belirtmişlerdir. Bu durumdan yakınan kadınların büyük bir çoğunluğu ev hanımıydı ve ekonomik özgürlüğe sahip değillerdi. Yine aynı çalışmada, kadınların erkeklerin erkeklik rolünü tamamladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu konuda kadın tarafından oluşturulan tartışma erkek için bir tehdittir ve tartışma erkek şiddeti ile sonuçlanır.

Bosson vd. (2009) tarafından yapılan bir çalışmada, kadınsı davranışlar olarak kabul gören saç tarama, süslenme gibi durumları kamusal alanda göstermesi istenen erkekler, bu uygulamadan sonra oldukça saldırgan davranışlar sergilemişlerdir. Bu durum erkeklerin erkekliğe yönelik bir tehdidin sonucu olarak şiddete başvurdıklarını göstermektedir.

Bozok (2011) yapmış olduğu çalışmada, erkeklik ve şiddet arasındaki ilişkinin toplumsal ve kültürel olarak inşa edildiğini belirtmiştir. Üstün konumda olan erkekler, kadınlar ve diğer erkekler üzerinde egemenlik kurmak için şiddete başvurmaktadır.

Ok’un (2011) yapmış olduğu çalışmada, bir erkeğin işi ve yeterince parası yoksa erkek ailesinde ve sosyal yaşamında sahip olduğu itibarı kaybedebilir. Bunun sonucunda erkek, kaybettiği itibarı kazanabilmek için şiddete başvurmaktadır. Yine aynı çalışmada az eğitilmiş, mesleği ve düzenli geliri olmayan, sürekli bir işte çalışmayan erkeklerin ekmek kazanma ve namusunu korumak için şiddeti meşru saydığı görülmektedir.

Eşinden daha iyi bir statüde çalışan ve eşinden daha çok kazanan kadınların şiddet görme olasılığı artmaktadır. Bu durumdaki kadınların % 63’ü, eşleri tarafından

şiddete uğramışlardır. Ayrıca bu kadınlar ekonomik şiddete maruz kalmışlar ve çalışmalarına da izin verilmemiştir (Türkoğlu, 2013,b).

Öztürk'ün (2014) yapmış olduğu çalışmada, son zamanlarda yaşanan toplumsal gelişmeler ile beraber kadın statüsünde yaşanan ilerlemenin, erkeğin iktidarını tehdit ettiği ve bu sebeple erkeklik krizinin ortaya çıktığı belirlenmiştir.

Türkiye'deki literatüre baktığımızda, flört şiddeti kavramına son yıllarda daha fazla önem verilmektedir. Buna rağmen yapılan çalışmaların yetersiz olduğu söylenebilir.

2.3.4. Erkeklik Rollerini Kabullenme İle İlgili Yapılmış Olan Çalışmalar

Flört şiddetini toplumsal cinsiyet rolleri bağlamında ele alan çalışmaların sayısının sınırlı olduğu görülmektedir. Aşağıda bu çalışmalardan bir kısmı verilmiştir.

Coleman ve Stith (1997) tarafından 155 kadın hemşirelik öğrencisi üzerinde yapılan çalışmanın sonucuna göre flört şiddetinde kadınların mağdur olmalarının belirleyicilerinden birisi cinsiyet rollerinde eşitlikçi düşüncelere sahip olmalarıdır.

Haj-Yahia (1998) tarafından yapılan çalışmada, aile yapısı hakkında ataerkil kabulleri olan bireylerin kadına yönelik şiddeti daha olumlu karşıladıkları belirlenmiştir.

Forbes, Adams-Curtis, Pakalka ve White (2006) tarafından yapılan bir araştırmaya göre kadınlar hakkında cinsiyetçi tutumlara sahip olan bireylerin flört şiddetini kabul düzeyleri de yüksektir.

Jansen vd., (2009) tarafından yapılan çalışmada şiddete maruz kalan kadınların geleneksel kadınlık rollerini benimsemiş ve şiddetin ataerkil tutumları sürdürmek için başvurulan bir yöntem olduğunu göstermektedir

Demirkan'ın (2009) yaptığı çalışmada, gençlerin şiddet eğilimlerinin geleneksel toplumsal cinsiyet rollerine göre farklılaştığı belirlenmiştir.

Can'ın (2013) yapmış olduğu çalışmada, ataerkil toplumsal cinsiyetçi anlayışla büyüyen ve sosyalleşen insanların kız ve erkek çocuklar arasında ayrım yapmayı ve kadına şiddet uygulamayı normal gördükleri belirlenmiştir.

Çelik'in (2015) eşine şiddet uygulayan hükümlü erkeklerle yapmış olduğu çalışmada, kadına yönelik şiddetin altında yatan temel nedenin toplumsal cinsiyet algısını şekillendiren ataerkil düzen ve onun kurumsal pratikleri olduğu görülmüştür.

Kul ve Karahan'ın (2016) yapmış olduğu çalışmada, toplumsal cinsiyet algısının, şiddete olan eğilime etki ettiği gözlemlenmiştir.

Tarhan vd., (2017) yapmış oldukları çalışmanın sonucunda cinsiyet ve eşitlikçi cinsiyet rollerinin fiziksel şiddete yönelik tutumu yordadığı görülmüştür.

Ayan'ın (2018) yaptığı çalışmanın sonuçlarına göre kadınların aile ve evlilik hakkında geleneksel ve ataerkil inançlara ve kadın dövmeyle ilişkin inançlara sahip olmalarının maruz kaldıkları şiddetin türü ve sıklığı üzerinde kısmen belirleyici olduğunu göstermektedir.

Alanyazın incelendiğinde, toplumsal cinsiyete bağlı olarak tasarlanan erkeklik rollerinin şiddet ile bağlantısı olduğu görülmektedir. Erkeklik rollerinin flört ilişkisinde yaşanan şiddet ile bağlantısını ortaya koyan araştırmaların sınırlı olduğunu söylenebilir.

2.3.5. Flört Şiddeti İle Erkeklik Rollerini Kabullenme ve Erkekliğe Yönelik Tehdit Konusunda Yapılmış Bazı Çalışmalar

Flört şiddeti ile erkeklik rolleri ve erkekliğe yönelik algılanan tehdit konusunda yapılan çalışmalar son derece kısıtlıdır. Bu konu hakkında Türkoğlu'nun yapmış olduğu çalışmalar göze çarpmaktadır. Türkoğlu'nun (2013a), erkekliğin sosyal inşası ve kadına yönelik şiddet arasındaki ilişkiyi erkekliğe yönelik tehdit bağlamında, "kırılgan erkeklik" perspektifinden incelediği araştırmasının sonuçlarına göre, kadınlardan daha aşağı hissettiği ve ataerkil toplumdaki aile reisi mesuliyeti zedelendiği için fazlaca tehdit algılayan ve özellikle feminenlikten uzak durma normunu fazlaca içselleştirmiş erkeklerin, kadına yönelik şiddeti daha olumlu karşıladıkları görülmüştür. Bunun dışında erkekliğe yönelik tehdidin boyutlarını, erkek rollerini kabullenmeyi ve bunların şiddet ile nasıl ilişkilendirilebileceğini beraberce ortaya koyan çalışmaya rastlanmamıştır. Bu sebeple bu çalışma, erkekliğe yönelik tehdit ve erkeklik rollerini kabullenmenin flört şiddeti ile ilişkisini ortaya koyarak, gelecek çalışmalar için esin kaynağı olacaktır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MATERYAL VE YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, araştırma grubu, veri toplama araçları, bunların uygulanması ile verilerin analiz edilmesinde kullanılan istatistiksel yöntemlerle ilgili bilgiler yer almaktadır.

3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu araştırma, erkeklik rollerini kabullenmenin ve erkekliğe yönelik tehdit algısının üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumları ile ilişkisinin incelendiği ilişkisel tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Tarama modelleri geçmişte veya halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yöntemleridir. İlişkisel tarama modeli ise iki veya daha çok değişken arasında ilişki olup olmadığını ve ilişki derecesini belirlemeyi amaçlayan bir araştırma modeli türüdür (Fraenkel ve Wallen, 2006; Karasar, 1999). Bu modelde araştırmanın iki bağımsız, bir bağımlı değişkeni bulunmaktadır. Bağımsız değişkenlerden birincisi erkeklik rollerini kabullenme, ikincisi ise erkekliğe yönelik tehdit algısıdır. Araştırmanın bağımlı değişkeni ise flört şiddetine yönelik tutumlardır.

3.2. ARAŞTIRMA GRUBU

Araştırma grubu, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Gaziantep Üniversitesi'nin farklı fakültelerinde öğrenim görmekte olan 510 erkek üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırma grubu Gaziantep Üniversitesi'nin Eğitim Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Mühendislik Fakültesi ve İlahiyat Fakültesinde öğrenim görmekte olan ve çalışmaya katılmak isteyen öğrenciler arasından gönüllülük esasına göre seçilmiştir.

Tablo 1: Araştırma Grubuna Ait Demografik Özellikler

Demografik Değişkenler	Kategoriler	N	%
Yaşanılan Yer	Köy	76	14,9
	Kasaba	13	2,5
	İlçe	119	23,3
	İl	302	59,2
Eğitim Gördüğü Fakülte	Eğitim Fakültesi	110	21,6
	Fen Edebiyat Fakültesi	106	20,8
	Mühendislik Fakültesi	148	29
	İlahiyat Fakültesi	146	28,6
Okuduğu Sınıf	1.Sınıf	146	28,6
	2.Sınıf	199	39
	3.Sınıf	95	18,6
	4.Sınıf	70	13,7
Anne Eğitim Durumu	Okur Yazar Değil	120	23,5
	Okur Yazar	44	8,6
	İlkokul	138	27,1
	Orta Okul	75	14,7
	Lise	71	13,9
	Üniversite	62	12,2
Baba Eğitim Durumu	Okur Yazar Değil	33	6,5
	Okur Yazar	32	6,3
	İlkokul	152	29,8
	Orta Okul	80	15,7
	Lise	98	19,2
	Üniversite	115	22,5
Anne-Baba Birlikteliği	Birlikte	490	96,1
	Boşanmış	11	2,2
	Ayrı	9	1,8
Anne Durumu	Öz	506	99,2
	Üvey	4	0,8
Baba Durumu	Öz	506	99,2
	Üvey	4	0,8
Kardeş Sayısı	0	15	2,9
	1	112	22
	2	71	13,9
	3	86	16,9
	4	77	15,1
	5 ve Üzeri	149	29,2
Gelir Durumu	Düşük	64	12,5
	Orta	409	80,2
	Yüksek	37	7,3

Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin % 14.9’u köyde, % 2.5’u kasabada, % 23.3’ü ilçede, % 59.2’si ilde hayatlarının büyük bir kısmını geçirmişlerdir. Araştırma grubu öğrencilerinin öğrenim gördükleri fakültelere göre dağılımları incelendiğinde öğrencilerin % 21.6’sı Eğitim Fakültesi, % 20.8’i Fen-Edebiyat Fakültesi, % 29’u Mühendislik Fakültesi ve % 28.6’sı İlahiyat Fakültesi öğrencisidir. Araştırma grubunun sınıf düzeylerine göre dağılımları incelendiğinde öğrencilerin % 28.6’sı 1. sınıf, % 39’u 2. sınıf, % 18.6’sı 3. sınıf, % 13.7’si 4. Sınıf öğrencisidir. Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin % 27.1’i ilkokul, % 14.7’si ortaokul, % 13.9’u lise, % 12.2’si üniversite mezunu iken, % 23.5’i okuma yazma bilmemekte ve % 8.6’sı okuma yazma bilmektedir. Baba eğitim durumları incelendiğinde ise babaların % 29.8’i ilkokul, % 15.7’si ortaokul, % 19.2’si lise, % 22.5’i üniversite mezunu iken, % 6.5’u okuma yazma bilmemekte ve % 6.3’ü okuma yazma bilmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin anne babalarının % 96.1’i birlikte yaşamakta, % 2.2’si boşanmış ve %1.8’i ayrı yaşamaktadır. Araştırma grubu öğrencilerinin % 99.2’sinin anne ve babası öz iken % 0.8’inin anne ve babası üveydir. Tablo 1’de de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin % 2.9’unun hiç kardeşi yokken, % 1,22’sinin 1 kardeşi, % 13.9’unun 2 kardeşi, % 13.9’unun 3 kardeşi, % 15.1’inin 4 kardeşi ve % 29.2’sinin 5 ve üzeri kardeşi bulunmaktadır. Araştırma grubu öğrencilerinin gelir durumu algıları incelendiğinde ise öğrencilerin % 12.5’i düşük, % 80.2’si orta ve % 7.3’ü yüksek gelir durumuna sahip öğrencilerdir.

Tablo 2: Araştırma Grubunun Flört İlişki ve Aile İçi Şiddet Durumlarına Göre Dağılımları

Demografik Değişkenler	Kategoriler	N	%
Flört Durumu	Yok	362	71
	Var	148	29
İlişkide Şiddet Uygulama	Evet	30	5,8
	Hayır	480	94,1
İlişkide Şiddete Maruz Kalma	Evet	20	3,9
	Hayır	490	96,1
Aile İçinde Şiddete Tanıklık Etme	Evet	163	32
	Hayır	347	68
Aile İçinde Şiddete Maruz Kalma	Evet	174	34,1
	Hayır	336	64,9
Maruz Kalınan Şiddetin Türü	Fiziksel	85	16,7
	Duygusal	34	6,7
	Sözel	55	10,8
Şiddetine Maruz Kalınan Kişi	Anne	30	5,9
	Baba	100	19,6
	Kardeş	19	3,7
	Akraba	2	0,4
	Diğer	23	4,5
Şiddetin Süresi	Sık Sık	13	2,5
	Ara Sıra	53	10,4
	Nadiren	108	21,2

Tablo 2’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin % 71’inin flört ilişkisi durumu yok iken % 29’unun flört ilişkisi durumu mevcuttur. Araştırma grubu öğrencilerinin % 5.8’i flört ilişkisinde şiddete başvurdıklarını belirtmiş iken % 94.1’i flört ilişkisinde şiddete başvurmadıklarını belirtmişlerdir. Araştırma grubu öğrencilerinin % 3.9’u flört ilişkisinde şiddete maruz kaldıklarını belirtmiş iken % 96.1’i flört ilişkisinde şiddete maruz kalmadıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin % 32’si aile içinde geçmişte ya da hâlihazırda şiddete tanıklık ettiklerini belirtmiş iken % 68’i aile içinde geçmişte ya da hâlihazırda şiddete tanıklık etmediklerini belirtmişlerdir. Öğrenciler aile içi şiddet durumlarına göre incelendiğinde ise öğrencilerin % 34.1’i aile içinde geçmişte ya da hâlihazırda şiddete maruz kaldıklarını belirtmiş iken % 64.9’u aile içinde geçmişte ya da hâlihazırda şiddete maruz kalmadıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin % 16.7’si fiziksel, % 6.7’si duygusal ve % 10.8’i sözel şiddete aile içinde maruz kaldıklarını belirtmişlerdir. Aynı zamanda öğrencilerin % 5.9’u anne, % 19.6’sı baba, % 3.7’si kardeş, % 0.4’ü

akraba ve % 4.5'i diğer kişilerin aile içinde şiddetine maruz kaldıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin ne sıklıkta şiddete maruz kaldıkları incelendiğinde ise % 2.5'i sık sık, % 10.4'ü ara sıra ve % 21.2'si nadiren aile içinde şiddete maruz kaldıklarını belirtmişlerdir.

3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırma verileri Price, Byers ve DVRT (Dating Violence Research Team) (1999) tarafından geliştirilen ve Şahin ve Yumuşak (2013) tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Flört Şiddetine Yönelik Tutumlar Ölçekleri", Türkoğlu (2013a) tarafından geliştirilen "Erkekliğe Yönelik Algılanan Tehdit Ölçeği", Thompson ve Pleck (1986) tarafından geliştirilen ve Lease, Çiftçi, Demir & Boyraz (2009) tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Erkeklik Rol Kuralları Ölçeği" ile toplanmıştır. Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin demografik bilgilerini tespit etmek amacıyla araştırmacı tarafından "Kişisel Bilgi Formu" geliştirilmiştir. Bu form ile araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin yaşı, yaşadıkları yer, öğrenim gördükleri fakülte, öğrenim gördükleri bölüm, sınıf düzeyi, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, kardeş sayısı, ailenin gelir durumu, flört ilişki durumu, flört ilişki yılı, flört ilişkilerinde şiddete maruz kalıp kalmama durumu, flört ilişkilerinde şiddete başvurma durumu, aile içinde şiddete tanık olup olmama ve maruz kalıp kalmama durumu, aile içi şiddete maruz kalma sıklığı, aile içi şiddet türü ve aile içi şiddet uygulayan kişinin tespit edilmesi amaçlanmıştır.

3.3.1. Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri

Ek-1'de belirtilen "Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçekleri" kız ve erkeklerin flörtte fiziksel, psikolojik ve cinsel şiddet tutumlarını belirlemek üzere Price, Byers ve Flört Şiddeti Araştırma Ekibi (1999) tarafından geliştirilmiş ve Şahin ve Yumuşak (2013) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Ölçekler 5'li likert tipindedir. Ölçeklerden alınan yüksek puanlar flört şiddetine yönelik kabul düzeyinin yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir (Price, E.L; Byers, E.S; Dating Violence Research Team, 1999). Araştırmada Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçekleri'nin, "Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği" ve "Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Flört Şiddetine Yönelik Tutumlar Ölçeği" formları kullanılmıştır. Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği'nden alınabilecek puanlar 15-75 arasında değişirken, Erkeğin Flörtte

Uyguladığı Fiziksel Flört Şiddetine Yönelik Tutumlar Ölçeği'nden alınabilecek puanlar 12-60 arasında değişmektedir.

Ölçeklerin madde faktör yükleri kabul edilir düzeydedir. Faktör analizi sonucunda orijinal ölçeklerle aynı tek faktörlü bir yapı elde edilmiştir. Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutumlar ölçeğinin toplam varyansı 27.881'dir. Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutumlar ölçeğinin toplam varyansı 41.381'dir.

Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçeklerinin güvenilirliğini belirlemek amacıyla bu araştırmada Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeğinin Cronbach alfa değerinin .81, Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeğinin Cronbach alfa değerinin .87 olduğu görülmektedir. Ölçeklerin yapılan analizler sonucunda güvenilir ve geçerli ölçekler olduğu söylenebilir.

3.3.2. Erkek Rol Normları Ölçeği

Ek-2'de belirtilen ve Thompson ve Pleck (1986) tarafından geliştirilen ölçek, bireylerin geleneksel erkeklik rollerini ne derece benimsediğini açıklamaktadır. Türkçe'ye Lease, Çiftçi, Demir ve Boyraz (2009) tarafından uyarlanmıştır. Ölçek, 26 maddeden oluşmakta ve statü, sertlik ve kadınsılık karşıtlığı olarak belirlenen 3 alt ölçekten oluşmaktadır. Statü Alt Ölçeği 1., 5., 7., 10., 11., 13., 15., 18., 20., 21. ve 26. maddelerden oluşurken; Sertlik Alt Ölçeği 2, 4, 6, 8, 14, 17, 23 ve 15. oluşmaktadır. Kadınsılık Karşıtlığı Alt Ölçeği ise 3., 9., 12., 16., 19., 22. ve 24. maddelerden oluşmaktadır. Ölçekte ters kodlanan 2 madde bulunmaktadır (8. ve 19. maddeler). Her bir madde “kesinlikle katılmıyorum” (1) ve “tamamen katılıyorum” (7) arasında değişen Likert tipi yedi dereceli bir ölçekte cevaplanmaktadır. Ölçekten alınabilecek puanlar 26 -182 arasında değişmektedir. Ölçek sonucunda oluşan yüksek puanlar geleneksel erkek rollerinin yüksek oranda benimsendiğini ortaya koymaktadır. Ölçeğin tamamı için hesaplanan Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .81'dir. Ölçeğin alt boyutların Cronbach alfa iç tutarlılık katsayıları ise Statü Alt Boyutu için .87, Sertlik Alt Boyutu için .68, Kadınsılık Karşıtlığı Alt Boyutu için .70'dir (Fidan, 2016).

3.3.3 Erkekliğe Yönelik Algılanan Tehdit Ölçeği

Ek-3'te belirtilen "Erkekliğe Yönelik Algılanan Tehdit Ölçeği", Türkoğlu (2013a) tarafından geliştirilmiştir. Maddeler 1 ile 7 arasında değişen seçeneklere göre değerlendirilmektedir. Ölçekten alınan düşük puanlar kişinin erkekliğine yönelik yüksek düzeyde tehdit algısını ifade ederken, yüksek puanlar ise düşük düzeyde tehdit algısını ifade etmektedir.

"Erkekliğe Yönelik Algılanan Tehdit Ölçeği", erkeklerin rahatsızlık hissetmelerine sebep olacak ve geleneksel erkeksi kimliklerini tehdit edecek çeşitli durumları içermektedir. Ortaya çıkan faktörlerin isimleri, erkeklerin algılayabilecekleri tehdit kaynağına dayalı olarak seçilmiştir. Birinci faktör olan "kadınlara boyun eğme tehdidi"nin özdeğeri 12,77 ve açıkladığı varyans oranı % 28.37'dir. Bu faktör 15 madde içermekte ve bunların faktör yükleri .90 ve .50. arasında değişmektedir. Birinci faktör doğrudan kadınlardan gelen tehdidi tasvir etmektedir. Bu durum, erkeklerin çevresinde var olan ve daha fazla para kazanan, daha başarılı, eğitim seviyesi daha yüksek kadınları anlatmaktadır. Bu sebeple erkekler, kadınlara karşı sahip oldukları baskın rollerini tehdit altında hisseder.

İkinci faktör olan "koruyucu rol"un ise özdeğeri 4.78 ve açıkladığı varyans oranı % 10.62'dir. Bu faktör 9 madde içerirken, bu maddelerin faktör yükleri ise .91 ve .44 arasında değişmektedir. Bu faktör, erkeklerin hem kendilerinin hem de eşlerinin onurunu diğer insanların gözünde korumayı anlatmaktadır. Özellikle de eşinin namusunu korumak, bu faktörün en önemli değerlerindendir. Eşinin namusunu koruyamamak, bir erkek için erkekliğinin sorgulanmasına yol açacaktır.

Üçüncü faktör olan "karar verici otorite" 8 maddeden oluşmakta ve 2.40 özdeğer ile toplam varyansın % 5.33'ünü açıklamaktadır. Maddelerin faktör yükleri .78 ile .50 arasında değişmektedir. Bu faktör, bir erkeğin aile ve sosyal yaşantısında sahip olduğu karar verici rolün, erkeğin otoritesinin sarsılması ile etkileneceğini açıklamaktadır.

"Geçim sağlayıcı rol" olan dördüncü faktör, kazanç sağlama ve ev geçindirme ile ilgili 8 maddeden oluşmaktadır. Bu faktör ve Erkeklerin sorumluluğu 2.07 özdeğer ile toplam varyansın % 4.61'ünü açıklamaktadır. Maddelerin faktör yükü .79 ile .44 arasında değişmektedir. Geleneksel erkeklik rolü olarak aile reisi olmayı, bir işe sahip olup evi geçindirmeyi ve ailesini kimseye muhtaç etmemeyi anlatmaktadır.

Beşinci ve son faktör olan “sertlik imajı” 5 maddeyi içermekte ve 1.88'lik özdeğer ile toplam varyansın % 4.17'sini oluşturmaktadır. Bu 5 maddenin faktöre yükleri .86 ile .51 arasında değişmektedir. Bu faktör erkeğin, fiziksel ve duygusal olarak sert ve güçlü görünmesi gerekliliğini anlatmaktadır.

Yapılan güvenirlik analizi sonucunda 5 faktörün de iç tutarlılık katsayılarının yeterli olduğu görülmüştür. “Kadınlara boyun eğme”, “Koruyucu rol”, “Karar verici otorite”, “Geçim sağlayıcı rol” ve “Sertlik imajı” faktörlerinin sırasıyla Cronbach alfa katsayıları .92, .92, .84, .84, .79 ve .80'dir. Bütün güvenirlik sonuçlarının yüksek olması, ölçeğin iç tutarlılığının iyi olduğunu göstermektedir.

Faktörler arasındaki korelasyon .17 ve .60 arasında değişmektedir. Madde-toplam korelasyon sonuçlarına göre, faktörlerin farklı yapıları ölçtüğü ve her bir faktörün maddelerinin, ilgili alt ölçek ile yeterince ilişkili olduğu söylenebilir. Madde-toplam korelasyon değerleri “kadınlara boyun eğme tehdidi” için .58 ile .75, “koruyucu rol” için .46 ile .83, “karar verici otorite” için .48 ile .67, “geçim sağlayıcı rol” için .35 ile .60, “sertlik imajı” için ise .49 ile .71 arasında değişmektedir.

Tüm bu sonuçlar “Erkekliğe Yönelik Algılanan Tehdit Ölçeği”nin geçerlik ve güvenirlik konusunda istenilen düzeyde olduğunu göstermektedir.

3.4. Verilerin Toplanması

Üniversiteden uygulamanın yapılabilmesi için gerekli izinler alınmış (Ek-4) ve veriler toplanmıştır. Araştırma grubunda bulunan öğrencilere ölçme araçları uygulanmadan önce araştırmanın amacı ve içeriği hakkında bilgi verilmiştir. Daha sonra araştırma kapsamında ölçme araçlarını gönüllü olan öğrencilerin cevaplaması istenmiştir. Uygulama sonucunda araştırma grubunda yer alan öğrencilere araştırmaya sağladıkları katkılardan dolayı teşekkür edilmiştir. Ölçeklerin cevaplanması 25-30 dakika arasında bir zaman almıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırmada kullanılan veriler düzenlenerek istatistiksel analizlerinin yapılabilmesi için, Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) for Windows 20.0 paket programından yararlanılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde frekans, yüzde, aritmetik ortalama tekniklerinden yararlanılmıştır. Üniversite öğrencilerinin bazı demografik değişkenlere göre flört şiddetine yönelik tutumlarında bir fark olup

olmadığını belirlemek amacıyla t-testi ve üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumları ile erkeklik rollerini kabullenme ve erkekliğe yönelik tehdit algıları arasındaki ilişkinin belirlenebilmesi amacıyla Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı analizi kullanılmıştır. Araştırmada değişkenlere normallik testi gerçekleştirilmiş ve sonuçlar Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3: Normallik Testi

Değişkenler	Çarpıklık	Basıklık
Psikolojik Şiddet Tutum	-0,333	-0,659
Fiziksel Şiddet Tutum	-0,501	0,124
Erkek Rol Normları	-0,316	0,650
Algılanan Tehdit	0,632	0,024

Shao (2002) verilerin normal dağılımı için bulunan Kurtosis (basıklık) ve Skewness (çarpıklık) değerlerinin ± 3 arasında olmasına bağlı olduğunu belirtmiştir. Bulunan sonuçlara göre veriler normal dağılım göstermektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR ve TARTIŞMA

4.1. BULGULAR

Bu bölümde, araştırmanın amacına ve ana problemine uygun olarak toplanan verilerin istatistiksel çözümlemeleri sonucu elde edilen bulgular ve bu bulgularla ilgili tartışmalar sunulmuştur. Öncelikle erkek üniversite öğrencilerinin flörtte uygulanan psikolojik ve fiziksel şiddete yönelik tutumlarının ilişki durumuna, ilişkide şiddete maruz kalma ve şiddete başvurma, aile içinde geçmişte ya da hâlihazırda şiddete uğrama ve tanıklık etme değişkenlerine göre bir fark olup olmadığı incelenmiştir. Ayrıca erkek üniversite öğrencilerinin flörtte uygulanan psikolojik ve fiziksel şiddete yönelik tutumları ile erkeklik rollerini kabullenmeleri ve erkeklığe yönelik tehdit algıları arasındaki ilişki ile ilgili bulgulara ve tartışmalara yer verilmiştir.

4.1.1. Üniversite Öğrencilerinin Flörtte Uygulanan Psikolojik ve Fiziksel Şiddete Yönelik Tutumları ile Erkeklığe Yönelik Tehdit Algıları ve Erkeklik Rollerini Kabullenme Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular ve Yorum

Erkek üniversite öğrencilerinin flörtte uygulanan psikolojik ve fiziksel şiddete yönelik tutumları ile erkeklığe yönelik tehdit algıları ve erkeklik rollerini kabullenme arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı ile analiz yapılmıştır. Yapılan analiz sonucu Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4: Üniversite Öğrencilerinin Flörtte Uygulanan Psikolojik ve Fiziksel Şiddete Yönelik Tutumları ile Erkekliğe Yönelik Tehdit Algıları ve Erkeklik Rollerini Kabullenme Arasındaki İlişkiye Yönelik Korelasyon Analizi Sonuçları

	1	2	3
1. Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum	-		
2. Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum	,07	-	
3. Erkeğe Yönelik Algılanan Tehdit	,08	-,06	-
4. Erkek Rollerini Kabullenme	,10*	,10*	-

**p<0.01 *p<0.05

Tablo 4 incelendiğinde, erkek üniversite öğrencilerinin flörtte uygulanan psikolojik şiddete yönelik tutumları ile erkekliğe yönelik tehdit algıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($r=.08$, $p>.05$). Erkek üniversite öğrencilerinin flörtte uygulanan fiziksel şiddete yönelik tutumları ile erkekliğe yönelik tehdit algıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($r= -.06$, $p>.05$). Erkek üniversite öğrencilerinin flörtte uygulanan psikolojik şiddete yönelik tutumları ile erkeklik rollerini kabullenme algıları arasında düşük düzeyde olumlu yönde anlamlı ilişki bulunmuştur ($r=.10$, $p<.01$). Erkek üniversite öğrencilerinin flörtte uygulanan fiziksel şiddete yönelik tutumları ile erkeklik rollerini kabullenme algıları arasında düşük düzeyde olumlu yönde anlamlı ilişki bulunmuştur ($r= .10$, $p<.01$).

4.1.2. Erkek Üniversite Öğrencilerinin Flörtte Uygulanan Psikolojik Şiddete Yönelik Tutumlarının Bazı Demografik Değişkenlere Göre Farklılaşmasına İlişkin Bulgular ve Yorum

Üniversite öğrencilerinin araştırmada uygulanan ölçme araçlarından almış oldukları puanların ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5: Üniversite Öğrencilerinin Ölçme Araçlarından Almış Oldukları Madde Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Değişkenler	$\bar{X}$	SS
Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum	3,60	0,71
Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum	3,14	0,43
Erkeklik Rollerini Kabullenme	4,31	0,80
Erkekliğe Yönelik Algılanan Tehdit	2,76	0,92

Tablo 5 incelendiğinde, “Psikolojik ve Fiziksel Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeklerinin” 5’li likert tipinde ölçek oldukları ve bu ölçeklerin madde ortalamalarının psikolojik şiddet için 3,60, fiziksel şiddet için 3.14 olduğu görülmektedir. Madde ortalamalarına göre erkek öğrencilerin flört ilişkisinde psikolojik ve fiziksel flört şiddetini kısmen destekledikleri söylenebilir. Araştırmada “Erkeklik Roller Ölçeği” 7’li likert tipinde ölçektir ve ölçeğin madde ortalaması 4,31’dir. Madde ortalamasına göre erkek öğrencilerin geleneksel erkeklik rollerine kısmen sahip oldukları söylenebilir. Araştırmada kullanılan “Erkekliğe Yönelik Algılanan Tehdit Ölçeği” 7’li likert tipinde ölçektir ve ölçeğin madde ortalaması 2,76’dır. Ölçekten alınan düşük puanlar yüksek erkeklik tehdit algısını gösterdiğinden araştırmaya katılan erkek öğrencilerin yüksek erkeklik tehdidi algısına sahip oldukları söylenebilir.

Erkek üniversite öğrencilerinin flörtte uygulanan psikolojik şiddete yönelik tutumlarının ilişki durumuna, ilişkide şiddete maruz kalma ve şiddete başvurma, aile içinde şiddete tanıklık etme ve şiddete maruz kalma durumuna göre bir fark olup olmadığı t testi ile analiz edilmiş, sonuçlar Tablo 6’te verilmiştir.

Tablo 6: Üniversite Öğrencilerinin Flörtte Uygulanan Psikolojik Şiddete Yönelik Tutumlarının Bazı Demografik Değişkenlere Göre Farklılaşmasına İlişkin t testi Analizi Sonuçları

İlişki Durumu	N	$\bar{X}$	SS	Sd	t	p
Yok	362	3,63	,72	50	1,09	0,27
Var	148	3,55	,67			
Şiddete Maruz Kalma						
Evet	20	3,75	,64	50	0,95	0,34
Hayır	490	3,60	,71			
Şiddet Uygulama						
Evet	30	3,69	,66	50	0,65	0,51
Hayır	480	3,60	,71			
Ailede Şiddete Tanıklık Etme						
Evet	163	3,60	,71	50	-0,02	0,97
Hayır	347	3,60	,70			
Ailede Şiddete Maruz Kalma						
Evet	174	3,65	,72	50	0,98	0,32
Hayır	336	3,58	,70			

*p<0,05

Erkek üniversite öğrencilerinin flörtte uygulanan psikolojik şiddete yönelik tutumları ilişki durumuna ($t=1,09$, $p>.05$), ilişkide şiddete maruz kalma ($t=.95$, $p>.05$), ilişkide şiddete başvurma ($t=.65$, $p>.05$), aile içinde geçmişte ya da hâlihazırda şiddete tanıklık etme ($t=-.028$, $p>.05$) ve aile içinde geçmişte ya da hâlihazırda şiddete maruz kalma durumuna göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($t=.98$, $p>.05$).

4.1.3. Erkek Üniversite Öğrencilerinin Flörtte Uygulanan Fiziksel Şiddete Yönelik Tutumlarının Bazı Demografik Değişkenlere Göre Farklılaşmasına İlişkin Bulgular ve Yorum

Erkek üniversite öğrencilerinin flörtte uygulanan fiziksel şiddete yönelik tutumlarının ortalaması Tablo 4'te de görüldüğü gibi 3,14 ve standart sapması 0,43'tür.

Erkek üniversite öğrencilerinin flörtte uygulanan fiziksel şiddete yönelik tutumlarının ilişki durumuna, ilişkide şiddete maruz kalma ve şiddete başvurma, aile içinde şiddete tanıklık etme ve şiddete maruz kalma durumuna göre bir fark olup olmadığı t testi ile analiz edilmiş, bu analize ilişkin sonuçlar Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7: Üniversite Öğrencilerinin Flörtte Uygulanan Fiziksel Şiddete Yönelik Tutumlarının Bazı Demografik Değişkenlere Göre Farklılaşmasına İlişkin t testi Analizi Sonuçları

İlişki Durumu	n	$\bar{X}$	SS	Sd	t	P
Yok	362	3,13	,44	50	-1,10	0,26
Var	148	3,17	,40			
İlişkide Şiddete Maruz Kalma						
Evet	20	3,17	,39	50	0,27	0,78
Hayır	490	3,14	,43			
İlişkide Şiddet Uygulama						
Evet	30	3,15	,53	31,33	0,08	0,93
Hayır	480	3,14	,42			
Aile İçinde Şiddete Tanıklık Etme						
Evet	163	3,13	,47	280,38	-0,34	0,73
Hayır	347	3,14	,41			
Aile İçinde Şiddete Maruz Kalma						
Evet	174	3,16	,47	50	0,64	0,52
Hayır	336	3,13	,41			
*p<0,05						

Erkek üniversite öğrencilerinin flörtte uygulanan fiziksel şiddete yönelik tutumları ilişki durumuna ($t=-1,10$, $p>.05$), ilişkide şiddete maruz kalma ($t=.27$, $p>.05$), ilişkide şiddete başvurma ($t=.08$, $p>.05$), aile içinde geçmişte ya da hâlihazırda şiddete tanıklık etme ($t=-.34$, $p>.05$) ve aile içinde geçmişte ya da hâlihazırda şiddete maruz kalma durumuna göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($t=.64$, $p>.05$).

4.2. TARTIŞMA

Bu bölümde araştırmanın bulgularına ilişkin tartışmalara yer verilmiştir.

4.2.1. Üniversite Öğrencilerinin Erkekliğe Yönelik Tehdit Algıları İle Flörtte Uygulanan Psikolojik ve Fiziksel Şiddete Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulguların Tartışılması

Araştırmanın birinci alt probleminde üniversite öğrencilerinin erkekliğe yönelik tehdit algıları ile flörtte uygulanan psikolojik ve fiziksel şiddete yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı incelenmiştir.

Araştırma bulgularına göre, üniversite öğrencilerinin erkekliğe yönelik tehdit algıları ile flörtte uygulanan psikolojik ve fiziksel şiddete yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. Araştırma sonucu elde edilen bu bulgu, literatürdeki sonuçlar ile benzerlik göstermemektedir. Türkoğlu'nun (2013a) yapmış olduğu çalışmada, erkekliklerine tehdit hisseden erkeklerin, şiddet uygulama eğiliminde oldukları belirlenmiştir. Çalışmaya katılan üniversite öğrencileri erkekliklerine yönelik yüksek tehdit algılamalarına rağmen bu durumun fiziksel ve psikolojik şiddete yol açmadığı görülmüştür. Bu durum onların üniversite eğitimi alıyor olmalarından kaynaklanmış olabilir. Öğrencilerin aldıkları eğitimin bir sonucu olarak erkekliklerine tehdit algılasalar bile bunu kontrol ettikleri söylenebilir.

4.2.2. Üniversite Öğrencilerinin Erkeklik Rollerini Kabullenmeleri İle Flörtte Uygulanan Psikolojik ve Fiziksel Şiddete Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulguların Tartışılması

Araştırmanın ikinci alt probleminde üniversite öğrencilerinin erkeklik rollerini kabullenme ile flörtte uygulanan psikolojik ve fiziksel şiddete yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı incelenmiştir.

Araştırma bulgularına göre, erkek üniversite öğrencilerinin erkeklik rollerini kabullenme ile flörtte uygulanan psikolojik ve fiziksel şiddete yönelik tutumları arasında düşük düzeyde olumlu yönde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Bu bulguya dayanarak, geleneksel erkeklik rollerine sahip olan erkeklerin, flörtte uygulanan psikolojik ve fiziksel şiddeti daha fazla destekledikleri söylenebilir. Araştırmadan elde edilen bu bulgu, literatürdeki çalışmalar ile benzerlik göstermektedir. Yıldırım'ın (2016) yapmış olduğu çalışmada, erkek öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının flört şiddetine yönelik tutumlarında daha etkili olduğu

saptanmıştır. Jenkins ve Aubé'nin (2002) yapmış oldukları çalışmada da toplumsal cinsiyet rollerine ile ilgili geleneksel tutuma sahip olan öğrencilerin flört şiddetini daha fazla destekledikleri görülmüştür. Türkoğlu'nun (2013a) yapmış olduğu çalışmada da geleneksel erkeklik rollerini benimsemiş erkeklerin, kadınlara yönelik şiddeti daha fazla destekledikleri görülmüştür. Bir başka çalışmada ataerkil sistemi destekleyen ve ataerkil ailede yaşayan erkeklerin aile içi şiddeti desteklediği bulunmuştur (Sakallı-Uğurlu, 2001). Yumuşak'ın (2013) yapmış olduğu çalışmada da üniversite öğrencilerinin erkeklere ilişkin çelişik duyguları ile flört şiddetine ilişkin tutumları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Yine Akçelik'in (2016) yapmış olduğu çalışmada da çelişik duygulu cinsiyetçiliğin, erkek bireylerde kadına şiddeti doğal görme tutumunu yordadığı görülmüştür. Bu çalışmada da üniversite öğrencilerinin geleneksel erkeklik rollerini kısmen kabullendikleri görülmüştür. Bu durum, toplumsal cinsiyet sisteminin erkek şiddetini desteklemesi ile açıklanabilir. Cinsiyet eşitliğinin olmadığı erkek egemen toplumlarda şiddet erkeklik rolü olarak kabul edilmekte ve desteklenmektedir. Ataerkil sistemlerde, toplumsal beklentilere ve geleneklere göre oluşturulan erkeklik rolleri erkeğe bir üstünlük sağlarken, kadını ikinci plana itmektedir. Erkekler elde ettikleri bu üstünlük ile kadına yönelik şiddeti desteklemekte ve uygulamaktadır.

4.2.3. Üniversite Öğrencilerinin Bazı Demografik Değişkenlere Göre Flörtte Uygulanan Psikolojik Şiddete Yönelik Tutumlarına İlişkin Bulguların Tartışılması

Araştırmanın üçüncü alt problemünde üniversite öğrencilerinin flörtte uygulanan psikolojik şiddete yönelik tutumlarının ilişki durumuna, ilişkide şiddete maruz kalma ve şiddete başvurma durumuna göre, aile içinde şiddete tanıklık etme ve şiddete maruz kalma durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir.

Araştırma bulgularına göre, erkek üniversite öğrencilerinin flörtte uygulanan psikolojik şiddete yönelik tutumları flört ilişki durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Flört ilişkisine sahip olma durumunun flört şiddetine yönelik tutumla ilişkisinin araştırıldığı çalışma sayısı yok denecek kadar azdır (Yumuşak, 2013). Bu araştırmadan elde edilen bulgular, literatürde yer alan bazı araştırmalar ile benzerlik göstermektedir. Sakarya'nın (2013) yaptığı araştırmaya göre, ergenlerin birbirlerine olan şiddet davranışlarını kabul durumunun karşı cinsten arkadaşı olup

olmama durumuna göre anlamlı düzeyde farklılık olmadığı belirlenmiştir. Yapılan bir başka araştırmada da aynı sonuca ulaşılmıştır. İftar'ın (2016) yapmış olduğu çalışmada flört ilişkisi olan öğrencilerin, flört ilişkisi olmayan öğrencilere göre şiddet tutum puanlarının daha yüksek olmasına rağmen aralarında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir. Bunun yanında literatürde farklı bulgulara rastlamak da mümkündür. Yumuşak'ın (2013) yaptığı araştırmada, flört ilişkisi olan öğrencilerin, flört ilişkisi olmayan öğrencilere oranla erkeğin flörtte uyguladığı psikolojik şiddete yönelik tutumlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Buna göre erkeklerin flört ilişkisi olsun ya da olmasın psikolojik flört şiddetini uygulama eğiliminde oldukları söylenebilir. Erkekler, flört ilişkisinde var olan psikolojik şiddeti normal bir davranış biçimi olarak görmektedirler.

Araştırma bulgularına göre, üniversite öğrencilerinin flörtte uygulanan psikolojik şiddete yönelik tutumlarının ilişkide şiddete maruz kalma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Araştırmadan elde edilen bu bulgu, literatürdeki diğer araştırmalarla benzerlik göstermektedir. İftar'ın (2016) yaptığı çalışmada şiddete maruz kalan öğrenciler ile maruz kalmayan öğrenciler arasında erkeğin flörtte uyguladığı psikolojik şiddete yönelik tutum konusunda anlamlı bir fark bulunamamıştır. Bunun yanında literatürde farklı bulgulara rastlamak da mümkündür. Yumuşak'ın (2013) yaptığı çalışmada üniversite öğrencilerinin erkeğin flörtte uyguladığı psikolojik şiddete yönelik tutumlarının flört ilişkisi içinde şiddete maruz kalma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Araştırmadan elde edilen bulguya göre, erkeklerin flört ilişkisinde şiddete maruz kalsın ya da kalmasın psikolojik flört şiddeti uygulama eğiliminde oldukları söylenebilir. Erkekler psikolojik flört şiddetini kabul edilebilir olarak görmektedirler.

Araştırma ile ilgili elde edilen bir diğer bulguda üniversite öğrencilerinin flörtte uygulanan psikolojik şiddete yönelik tutumlarının ilişkide daha önce şiddet uygulayıp uygulamama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediğidir. Araştırmadan elde edilen bu bulgu, literatürdeki sonuçlarla örtüşmemektedir. Yumuşak'ın (2013) yaptığı çalışmada, üniversite öğrencilerinin flört ilişkilerinde şiddete başvurma ve başvurmamanın flörtte şiddete yönelik tutumlarda anlamlı bir farklılığa neden olduğunu göstermektedir. Bir başka araştırmada flört ilişkisinde şiddet uygulayan erkekler, flörtte şiddete yönelik kabul edici tutumlara sahip olduğu belirlenmiştir (Mazur, 1996). Bunun yanında araştırmanın bulgusu ile aynı yönde sonuçlar veren araştırmalar da mevcuttur. İftar'ın (2016) yapmış olduğu çalışmada,

öğrencilerin devam eden flört ilişkilerinde şiddet uygulayanların şiddet tutum puanlarının daha yüksek olduğu ancak yapılan analizde aralarında anlamlı bir farkın bulunmadığı tespit edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulguya göre, erkeklerin flört ilişkilerinde daha önce şiddet uygulasin ya da uygulamasın psikolojik flört şiddeti uygulama eğiliminde oldukları söylenebilir. Erkekler flört ilişkilerinde var olan psikolojik şiddeti sevginin bir dışı vurumu olarak görüyor olabilirler.

Bulgulara göre erkek üniversite öğrencilerinin flörtte uygulanan psikolojik şiddete yönelik tutumlarının aile içinde geçmişte ya da hâlihazırda şiddete tanıklık etme ve maruz kalma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Araştırmadan elde edilen bu bulgu, literatürdeki sonuçlarla örtüşmemektedir. İftar'ın (2016) yaptığı çalışmada ailelerinde şiddet olan öğrencilerin tutum puanları, ailelerinde şiddet olmayan öğrencilerden anlamlı şekilde yüksek bulunmuştur. Fakat literatürde araştırma bulgularını destekleyen örnekler de mevcuttur. Yıldırım'ın (2016) yapmış olduğu çalışmada, aile içinde şiddete tanıklık eden ya da maruz kalan kişilerin flört şiddetini daha az destekledikleri görülmüştür. Araştırmadan elde edilen bulguya göre, erkeklerin aile içinde geçmişte ya da hâlihazırda şiddete maruz kalsın ya da kalmasın veya şiddete tanıklık etsin ya da etmesin psikolojik şiddet uygulama eğilimindedirler.

Üniversite öğrencilerinin flörtte uygulanan psikolojik şiddete yönelik tutumlarının puan ortalamaları incelendiğinde psikolojik şiddet uygulama eğiliminde oldukları görülmektedir. Üniversite öğrencilerinin flörtte uygulanan psikolojik şiddete yönelik tutumları ile ilgili elde edilen bulgulara göre erkeklerin psikolojik şiddeti kayda değer görmediklerini ve dahası normal olarak kabul ettikleri söylenebilir. Capezza ve Arriaga (2008), üniversite öğrencilerine psikolojik, fiziksel ve cinsel şiddet içeren senaryolar vermiş ve öğrencilerin farklı şiddet türlerini nasıl algıladıklarını incelemiştir. Bulgular, üniversite öğrencilerinin psikolojik şiddeti daha kabul edilebilir bulduğunu göstermiştir (Akt. Toplu-Demirtaş, 2016). Yapılan bir başka araştırmada da romantizm ve şiddetin sevginin bir yolu olarak kabul edildiği belirlenmiştir (Aslan ve ark., 2008). Türk toplumunda var olan “seven erkek kıskanır” yargısından hareketle erkeklerin psikolojik şiddeti haklı bir tepki olarak kabul ettikleri ve psikolojik şiddet göstermeyen erkeğin sevgisinin şüpheyle karşılandığı düşünülürse araştırmadan elde edilen bulguların toplumsal ve kültürel değerlerle çelişmediği söylenebilir. Erkeklerin, flört ilişkilerinde uygulanan psikolojik şiddeti bir sevgi göstergesi olarak kabul ettikleri söylenebilir.

4.2.4. Üniversite Öğrencilerinin Bazı Demografik Değişkenlere Göre Flörtte Uygulanan Fiziksel Şiddete Yönelik Tutumlarına İlişkin Bulguların Tartışılması

Araştırmanın dördüncü alt probleminde üniversite öğrencilerinin flörtte uygulanan fiziksel şiddete yönelik tutumlarının ilişki durumuna, ilişkide şiddete maruz kalma ve şiddete başvurma durumuna göre, aile içinde şiddete tanıklık etme ve şiddete maruz kalma durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir.

Araştırma bulgularına göre, erkek üniversite öğrencilerinin flörtte uygulanan fiziksel şiddete yönelik tutumları ilişki durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Araştırmadan elde edilen bu bilgi, literatürdeki sonuçlarla paralellik göstermektedir. İftar'ın (2016) yapmış olduğu çalışmada flört ilişkisi olan öğrencilerin şiddet tutum puanları, flört ilişkisi olmayanlardan daha yüksek olmasına rağmen aralarında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Yumuşak'ın (2013) yapmış olduğu çalışmada da erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel şiddetin flört ilişki durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Ayrıca Karabacak ve Çetinkaya'nın (2015) yapmış olduğu çalışmada flört etme durumuna göre şiddeti kabul etme puanları açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir. Kepir-Savoly ve ark. (2014) yapmış olduğu çalışmada da, öğrencilerin geçmişte flört ilişkisi yaşama durumları ile şiddet kabul düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bulgulara göre, erkek üniversite öğrencilerinin flörtte uygulanan fiziksel şiddete yönelik tutumları ilişkide şiddete maruz kalma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Buna göre, erkeğin flört ilişkisinde şiddete maruz kalıp kalmama durumu, erkeğin flört ilişkisinde fiziksel şiddet uygulamasına yönelik tutumuna etki etmemektedir. Konu ile ilgili olarak İftar'ın (2016) yapmış olduğu çalışmada, geçmiş flört ilişkisinde şiddete maruz kalan ve kalmayan erkeklerin flört ilişkisinde fiziksel şiddet uygulamaya yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Literatürde farklı bulgulara rastlamak da mümkündür. Yumuşak'ın (2013) yapmış olduğu çalışmada, üniversite öğrencilerinin erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutum puan ortalamaları flört ilişkisinde şiddete maruz kalma durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir. Araştırma bulgularına göre erkekler, şiddete maruz kalsın ya da kalmasın flörtte fiziksel şiddet uygulama eğilimindedirler. Bu durum erkeklerin şiddeti bir çözüm yolu olarak görmelerinden kaynaklı olabilir.

Bulgulara göre, erkek üniversite öğrencilerinin flörtte uygulanan fiziksel şiddete yönelik tutumları ilişkide şiddet uygulama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Araştırma sonucu elde edilen bu bulgu, literatürdeki sonuçlar ile benzerlik göstermemektedir. Yumuşak'ın (2013) yapmış olduğu çalışmada, flört ilişkilerinde şiddet uygulayan erkeklerin uygulamayanlara göre şiddeti kabul düzeyleri daha yüksektir. İftar'ın (2016) yapmış olduğu çalışmada da üniversite öğrencilerinin erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutumlarının ilişkide şiddet uygulama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Fakat literatürde araştırma bulgularını destekleyen sonuçlar da mevcuttur. Yıldırım'ın (2016) yapmış olduğu çalışmada, flört ilişkisinde şiddete maruz kalma durumuna göre öğrencilerin flört şiddetine yönelik tutumlarının aynı düzeylerde olduğu belirlenmiştir.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, erkek üniversite öğrencilerinin flörtte uygulanan fiziksel şiddete yönelik tutumları, aile içinde geçmişte ya da hâlihazırda şiddete tanıklık etme ve maruz kalma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Araştırmadan elde edilen bu bulgu, literatürdeki çalışmalarla benzerlik göstermemektedir. İftar'ın (2016) yapmış olduğu çalışmada üniversite öğrencilerinin erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutumlarının aile içinde şiddet yaşama durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Ehrensaft, Cohen, Brown, Smailes, Chen ve Johnson'ın (2003) yapmış oldukları 20 yıllık ileriye dönük çalışmalarında, anne babaları arasında şiddet olduğunu gören çocukların yaşamlarının ilerleyen dönemlerinde kendi eşlerine şiddet uygulama oranlarının arttığı görülmüştür (Akt. Gök, 2009). Fakat literatürde araştırmadan elde edilen bulguyu destekler nitelikte olan çalışmalar da mevcuttur. Hatipoğlu'nun (2010) yapmış olduğu çalışmada çocuklukta aile içinde şiddete maruz kalma ile flört ilişkisinde şiddet uygulayıcısı ve mağduru olmak arasında fark bulunmamıştır. Yıldırım'ın (2016) yapmış olduğu çalışmada, aile içinde şiddete tanıklık eden ya da maruz kalan kişilerin flört şiddetini daha az destekledikleri görülmüştür. Ayrıca Kaufman ve Zigler'in (1987) ileriye dönük olarak yapılmış çalışmaları ele aldıkları araştırmalarında, şiddete uğrayan çocukların, çocukluk dönemlerinde diğer çocuklara şiddet gösterme oranının %5'den %30'a çıktığını, fakat yetişkinlikte bu çocukların %70'inin saldırgan olmadıkları görülmüştür. Bir başka araştırmada, öğrencilerin aile içi şiddet durumları fark etmeksizin öfkelerini benzer oranlarda kontrol altına aldıkları görülmüştür (Gök, 2009). Bu bilgilere dayanarak aile içi şiddete maruz

kalmanın, ileride şiddetin uygulayıcısı olma konusunda bir risk faktörü olduğu söylenebilir. Fakat çocukluk çağında aile içi şiddet gören bireylerin, yaşamlarının ilerleyen dönemlerinde kendi çiftlerine de şiddet uygulayacaklarının mutlak bir gerçek olmadığı da görülmektedir.

Erkek üniversite öğrencilerinin flörtte uygulanan fiziksel şiddete yönelik tutumları ile ilgili elde edilen bulgulara göre erkeklerin toplumun ve kültürün etkisiyle oluşturulan değer yargılarına dayanarak kadına yönelik uygulanan fiziksel şiddeti kabul edilebilir bir davranış olarak değerlendirdiklerini söylenebilir. Erkeklerin, ilişkide yaşanan problemlerde şiddeti bir çözüm yolu olarak algıladıklarını anlaşılmaktadır. Bu durum, toplumun erkeklerden beklediği davranışlarla ilişkili olabilir. Türk toplumunda erkeklerden saldırgan olmaları, sert bir karaktere sahip olmaları ve duygularını dışadönük yaşamamaları beklenir. Toplumun bu beklentileri, şiddet yanlısı olsun ya da olmasın tüm erkeklere yöneliktir. Şiddetin Türk toplumunda sıkça görülmesi, desteklenmesi ve şiddetin normalleştirilmesi de bu sonuçlarda etkili olabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde elde edilen bulgular ile ilgili olarak sonuçlara ve sonuçlara ilişkin olarak önerilere yer verilmiştir.

5.1. SONUÇLAR

Araştırma sonunda elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlar şu şekilde sıralanabilir:

1. Erkek üniversite öğrencilerinin, flörtte uygulanan psikolojik şiddete yönelik tutumları ilişki durumlarına göre farklılık göstermemektedir.
2. Araştırmaya katılan öğrencilerin flörtte uygulanan psikolojik şiddete yönelik tutumları, ilişkide şiddete maruz kalıp kalmamalarına göre farklılık göstermemektedir.
3. Katılımcıların flörtte uygulanan psikolojik şiddete yönelik tutumları ilişkide şiddet uygulayıp uygulamama durumlarına göre anlamlı farklılık göstermemektedir.
4. Araştırmaya katılan erkek öğrencilerin, flörtte uygulanan psikolojik şiddete yönelik tutumları aile içinde geçmişte ya da hâlihazırda şiddete tanıklık etme ve şiddete maruz kalma durumlarına göre farklılaşmamaktadır.
5. Üniversiteli erkek öğrencilerin, flörtte uygulanan fiziksel şiddete yönelik tutumları ilişki durumlarına göre farklılık göstermemektedir.
6. Araştırmaya katılan öğrencilerin flörtte uygulanan fiziksel şiddete yönelik tutumları, ilişkide şiddete maruz kalıp kalmamalarına göre farklılık göstermemektedir.
7. Katılımcıların flörtte uygulanan fiziksel şiddete yönelik tutumları ilişkide şiddet uygulayıp uygulamama durumlarına göre anlamlı farklılık göstermemektedir.

8. Araştırmaya katılan erkek öğrencilerin flörtte uygulanan fiziksel şiddete yönelik tutumları aile içinde geçmişte ya da hâlihazırda şiddete tanıklık etme ve şiddete maruz kalma durumlarına göre farklılaşmamaktadır.

9. Katılımcı üniversite öğrencilerinin erkekliklerine yönelik algıladıkları tehdit ile flörtte yaşanan psikolojik şiddete yönelik tutumları arasında bir ilişki bulunmamaktadır.

10. Araştırmaya katılan öğrencilerin erkekliklerine yönelik algıladıkları tehdit ile flörtte yaşanan fiziksel şiddete yönelik tutumları arasında bir ilişki bulunmamaktadır.

11. Yapılan analizler sonucunda, katılımcı erkek öğrencilerin erkeklik rollerini kabullenmeleri ile flörtte uygulanan psikolojik şiddete yönelik tutumları arasında düşük düzeyde olumlu yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

12. Araştırma sonucunda, katılımcı erkek öğrencilerin erkeklik rollerini kabullenmeleri ile flörtte uygulanan fiziksel şiddete yönelik tutumları arasında düşük düzeyde olumlu yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

5.2. ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen sonuçlara dayalı olarak araştırmacılara ve alanda çalışanlara yardımcı olması için aşağıdaki önerilere yer verilmiştir.

5.2.1. Araştırmacılara Öneriler

1. Bu araştırmayla üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumlarının flört ilişki durumuna, flört ilişkilerinde şiddete maruz kalma durumuna, flört ilişkisinde şiddete başvurma durumuna, aile içinde geçmişte ya da hâlihazırda şiddete tanıklık etme durumuna ve aile içinde geçmişte ya da hâlihazırda şiddete maruz kalma durumuna göre bir fark olup olmadığı incelenmiştir. Farklı yaş grubu veya eğitim kademelerinde bireylerin flört şiddetine yönelik tutumlarını tespit etmek amacıyla benzer bir çalışma yapılabilir ve aradaki farklılıklar ortaya konulabilir.

2. Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumları erkekliğe yönelik tehdit algıları ve erkeklik rollerini kabullenmeleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Diğer çalışmalarda kişinin kendi anne babasının şiddete yönelik tutumları gibi değişkenlerle flört şiddetine yönelik tutumlar arasındaki ilişki incelenebilir.

3. Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki bir ilde yapılan bu çalışma, bölgesel ve kültürel farklılıkları ortaya koymak amacıyla Türkiye'nin farklı yerleşim bölgelerinde yapılabilir.

4. Araştırma nicel bir çalışmadır ve katılımcıların düşünce ve yaşantılarını tam olarak yansıtmayabilir. Konu ile ilgili nitel bir çalışmanın yapılması ergenlerin bireysel yaşantı ve deneyimlerini daha net bir şekilde anlaşılmasına yardımcı olabilir.

5. Araştırmada sadece erkek öğrenciler ile çalışılmıştır. Diğer çalışmalarda çiftler bir bütün olarak ele alınıp çiftlerin flört şiddetine yönelik tutumları karşılaştırılabilir.

5.2.2. Uygulayıcılara Öneriler

1. Flörtte psikolojik şiddeti önlemek için üniversite öğrencilerine yönelik eğitim programları hazırlanıp uygulanabilir. Bu programlar problem çözme, iletişim, öfke yönetimi, empati gibi konuları içerebilir.

2. Aile eğitimlerinde anne babalara yönelik olarak cinsiyetçi tutumlardan uzak durmalarını sağlayacak etkinliklere yer verilebilir.

3. Cinsiyetçi tutumları önlemek için toplumsal düzeyde farkındalık yaratacak çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Ackard, D., Neumark-Sztainer, D.& Hannan, P. (2003). Dating Violence Among A Nationally Representative Sample of Adolescent Girls and Boys:, Associations With Behavioral and Mental Health. *The Journal of Gender-Specific Medicine: JGSM: The Official Journal of the Partnership for Women's Health at Columbia*, 6(3), 39.
- Akan, Y. ve Kıran, B. (2017). “Erkeklerin Şiddete Maruz Kalma ve Şiddet Uygulama Yaşantıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”, *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*. Sayı:2. S. 47-71.
- Akca Baştürk, E. ve Tönel, E. (2011). Erkek(Lik) Çalışmalarına Teorik Bir Çerçeve: Feminist Çalışmalardan Hegemonik Erkekliğe. *Medyada Hegemonik Erkeklik ve Temsil*. Erdoğan, İ. (Der.), 1. Baskı. Kalkedon Yayınları, İstanbul, s. 12-39.
- Akçelik, B.C. (2016). *Cinsiyetçi Ve Saldırgan Tutumları İle Kadına Yönelik Aile İçi Şiddeti Doğal Görme Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi. Beykent Üniversitesi, İstanbul.
- Akça, E.B. ve Ergül, S. (2014). Televizyon Dizilerinde Erkeklik Temsili: Kuzey Güney Dizisinde Hegemonik Erkeklik ve Farklı Erkekliklerin Mücadelesi. *Global Media Journal: TR Edition* 4 (8).
- Akgül, Ç., (20110), *Militarizmin Cinsiyetçi Suretleri: Devlet, Ordu ve Toplumsal Cinsiyet*, Dipnot Yayınları.
- Akın, A., Mihçioğur, S. (2015). Flört Şiddeti “Şiddet’li Sevgi”, *Sağlık ve Toplum*, 25(2):9-15.
- Altunpolat, R. (2009). Türkiye’de Hegemonik Erkekliğin Azameti ve Sefaleti Üzerine KAOSGL, 4 Temmuz. Son erişim tarihi, 30/09/2013.

- Anderson, K. M., & Danis, F. (2007). Collegiate Sororities and Dating Violence: An exploratory study of informal and formal helping strategies. *Violence Against Women*, 13(1), 1-14. doi: 10.1177/1077801206294808.
- Amerikan Psikiyatri Birlięi. (2000). *Psikiyatride Hastalıkların Tanımlanması ve Sınıflandırılması Elkitabı. Yeniden Gözden Geçirilmiş Dördüncü Baskı (DSMIV- TR)*. Washington DC: Amerikan Psikiyatri Birlięi.
- Arriaga, X. & Foshee, V. (2004). Adolescent Dating Violence Do Adolescents Follow in Their Friends', Or Their Parents', Footsteps? *Journal of Interpersonal Violence*, 19(2), 162-184.
- Aslan, D., Vefikuluçay, D., Zeyneloğlu, S., Erdost, T.& Temel, F. (2008). *Ankara'da İki Hemşirelik Yüksekokulunun Birinci ve Dördüncü Sınıflarından Okuyan Öğrencilerinin Flört Şiddetine Maruz Kalma, Flört İlişkilerinde Şiddet Uygulama Durumlarının ve Bu Konudaki Görüşlerinin Saptanması Araştırması*. Kadın Sorunları Araştırma Merkezi, Hacettepe Üniversitesi. Ankara.
- Aşkın E. Ö., Aşkın U. (2017). Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet ve Yoksulluk İlişkisi: Aile İçi Şiddet Mağduru Kadınlar Üzerine Bir Araştırma. *Kapadokya Akademik Bakış*, 1(2), 16-37.
- Atakay, C. (2014). Romantik Yakın İlişkilerde Şiddetin Öncülleri. *Nesne Dergisi*, 2(3), 1-9.
- Atay, T. (2004). "Erkeklik" En Çok Erkeği Ezer! *Toplum ve Bilim*, 101, 3-7.
- Avcı, D., Mercan, Y., Tarı-Selçuk, K. (2018). Üniversite Öğrencilerinde Flört Şiddetine Maruziyet: Flört Şiddetine Yönelik Tutumların ve Toplumsal Cinsiyet Algısının Şiddete Maruziyet ile İlişkisi. *ACU Sağlık Bil Dergisi*, 9(3):302-308.

- Ayan, S. (2018). Kadın algısında kadına yönelik şiddet; Türkiye’de kadın sığınma evleri üzerine bir inceleme. *Journal of Human Sciences*, 15(1), 251-264.
- Baldan, A.B.ve Akış, N. (2017). Flört Şiddeti. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*. 43(1), 41-44.
- Bandura, A. (1973). Social Learning Theory of Aggression. In J. F. Knutson (Ed.), *The control of aggression: Implications from Basic Research* (pp.201-250). Chicago: Aldine Press.
- Barutçu, A. (2013). “Türkiye’de Erkeklik İnşasının Toplumsal ve Bedensel Aşamaları”, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kadın Çalışmaları Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü [KSGM], (2009). Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması Özet Rapor. Ankara.
- Beauvoir, S. D.(1993). *Kadın "İkinci Cins" I Genç Kızlık Çağı*. (Çev.: Bertan Onaran). İstanbul: Payel Yayınevi.
- Beauvoir, S. D.(2010). *"İkinci Cins" II Evlilik Çağı*. (Çev.: Bertan Onaran). İstanbul: Payel Yayınevi.
- Bem, S. L. (1974). The Measurement of Psychological Androgyny. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 42, 155-162.
- Bhasin, K. (1993). *What Is Patriarchy*, New Delhi:Raj Press.
- Bhasin, K. (2003). *Toplumsal Cinsiyet Bize Yüklenen Roller*. Çev:Ayşe Coşkun. İstanbul: Kadav Yayınları
- Bosson, J. K., & Vandello, J. A. (2011). Precarious Manhood and Its Links To Action and Aggression. *Current Directions in Psychological Science*, 20, 82-86.

- Bosson, J. K., Vandello, J., A., Burnaford, R. M., Weaver, J. R., & Wasti, A. (2009). Precarious Manhood and Displays of Physical Aggression. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 35, 623-634.
- Bozok, M. (2009). Feminizmin Erkekler Cephesindeki Yankısı: Erkekler ve Erkeklikler Üzerine Eleştirel İncelemeler. *Cogito*, 58, 269-284.
- Bozok, M. (2010). “Erkekliği Sorunsallaştırmanın Feminizm İçin Kurumsal Önemine İlişkin Bir Değini”, *21.Yüzyılın Eğişinde Kadınlar Değişim ve Güçlenme: Uluslararası Multidisiplinler Kadın Kongresi*. İzmir.
- Bozok, M. (2011). *Soru ve Cevaplarla Erkeklikler*. İstanbul: SOGEP Yayınları.
- Bozok, M., (2012), Feminizmin Erkekler Cephesindeki Yankısı: Erkekler ve Erkeklikler Üzerine Eleştirel İncelemeler. <http://ataerkiyekarsierkekler.blogspot.com/2012/03/feminizmin-erkekler-cephesindeki-yanks.html> Son Erişim: 21.05.2013.
- Brown, B.B. (1999). “You’re Going With Who?”: Peer Group Influences on Adolescent Romantic Relationships. In W. Furman, B.B. Brown, ve C. Feiring (Editörler). *The Development of Romantic Relationships in Adolescence*. (s. 291-329).NY: Cambridge University Press.
- Butler, J. (1990), *Gender Trouble – Feminism and The Subversion of Identity*, New York: Routledge.
- Butler, J. (1993), *Bodies Thet Matter – On The Dircursive Limits of Sex*, New York: Routledge.
- Butler, J. (1999). *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*. New York: Routledge.
- Bhasin, K. (2003). *Toplumsal Cinsiyet "Bize Yüklenen Roller".(1.Bs)*. İstanbul: Kadınlarla Dayanışma Vakfı Yayınları.

- Bowlby, J. (1969). *Attachment and Loss: Vol. 1: Attachment*. New York: Basic Books.
- Bowlby, J. (1972). *Attachment and Loss: Vol. 2: Separation, Anxiety, and Anger*. New York: Basic Books.
- Bowlby, J. (1980). *Attachment and Loss: Vol 3: Loss, Sadness, and Depression*. New York: Basic Books.
- Braithwaite, S. R., Delevi, R., & Fincham, F. D. (2010). Romantic Relationships and the Physical and .Mental Health of College Students. *Personal Relationships*, 17, 1-12.
- Brannon, R. (1976). *The Male Sex Role and What Is Done For Us Lately*. In *The Forty-Nine Percent of Majority* (1st ed.) (pp. 1-40). Reading MA: Addison-Wesley.
- Budak, S. (2000). *Psikoloji Sözlüğü*. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş.& Demirel, F. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri, 5.Baskı*. . Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Can, Y. (2013). Ücretli Bir İşte Çalışmanın Kadının Sosyal Konumuna Etkisi. *Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 8 (2). 13-26.
- Capezza, N. M., & Arriaga, X. B. (2008). You Can Degrade But You Can't Hit: Differences İn Perceptions of Psychological Versus Physical Aggression. *Journal of Social and Personal Relationships*, 25, 225-245.
- Carrigan,T., Connel R.W. ve Lee, J. (1985). Towards a New Sociology of Masculinity. *Theory and Society*. 14(5), 551-604.

Cengiz, K., Tol, U. U., & Küçükural, Ö. (2004). Hegemonik Erkekliğin Peşinden. *Toplum ve Bilim*, 101, 50-70.

Centers for Disease Control, Prevention (CDC). (2008). School-Associated Student Homicides-United States, 1992–2006. *MMWR Morbidity & Mortality Weekly Report*, 57(2), 33–36.

Chodorow, N. (1997). *Feminism And Psychoanalytic Theory*. Feminisms, Oxford University Press,

Chodorow, N. (1998). Feminism and Difference: Gender, Relation and Difference in Psychoanalytic. New York: B. M. Clinchy and J. K. Norem (Eds.) *The Gender and Psychology Reader* içinde. New York: New York Press.

Cleaver, F. (2003). *Masculinities Matter! Men, Gender and Development*. London: Zed Books.

Coleman, J.& Stith, S. (1997). Nursing Students' Attitudes Toward Victims of Domestic Violence As Predicted By Selected Individual and Relationship Variables. *Journal of Family Violence*, 12 , 113-138.

Connell, R. W. (1992). "A Very Straight Gay: Masculinity, Homosexual Experience and The Dynamics of Gender", *American Sociological Review*, Vol. 57, 735-751.

Connell, R. W. (1998). *Toplumsal Cinsiyet ve İktidar*. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Connell, R. W. (2005). *Masculinities*. Cambridge: Polity Press.

Connell, R. W., Messerschmidt J. W. (2005). "Hegemonic Masculinity: Rethinking the Concept ", *Gender & Society*. 9(6), 829-859.

Connell, R.W. (1995). *Masculinities*. Berkeley: University of California Press.

- Connell, R. W. (2005). *Masculinities*. Berkeley: University of California Press.
- (1998). *Toplumsal Cinsiyet ve İktidar: Toplum, Kişi ve Cinsel Politika*. C. Soydemir (Çev.), İstanbul: Ayrıntı Yayınevi.
- Connell, R. W. (2001). *The Men and The Boys*. California: University of California Press.
- Connolly, J., & Goldberg, A. (1999). Romantic Relationships In Adolescence: The Role of Friends And Peers In Their Emergence and Development. In W. Furman, B. Brown & C. Feiring (Eds.), *The Development Of Romantic Relationships In Adolescence* (pp. 226-290). Cambridge: Cambridge University Press.
- Connolly, J., Craig, W., & Goldberg, A., & Pepler, D. (1999). Conceptions of Cross-Sex Friendships and Romantic Relationships in Early Adolescence. *Journal of Youth and Adolescence*, 28(4), 481-494.
- Courtenay W. H. (2000). Constructions of Masculinity and Their Influence on Men's WellBeing: A Theory of Gender and Health, *Social Science&Medicine*, 50, 1385-1401.
- Çelik, Ö. (2008). *Ataerkil Sistem Bağlamında Toplumsal Cinsiyet ve Cinsiyet Rollerinin Benimsenmesi*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Çelik, G. (2015). *Eşine Şiddet Uygulayan Hükümlü Erkeklerin Özellikleri ve Toplumsal Cinsiyet Algıları*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Hizmet Anabilim Dalı, Ankara.
- Dahlberg, L.& Krug, E. (1996). *Violence -A Global Public Health Problem*. Geneva: World Health Organization. WHO.
- De Beauvoir, S. (1949). *The Second Sex*. Visalia: Vintage Press.

- Demirtaş, E. (2015). *Flört İlişkisi Olan Üniversite Öğrencileri Arasında Psikolojik Saldırganlığa Başvurma: Toplumsal, Ebeveyne İlişkin Ve Kişisel Faktörlerin Etkileşimi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Orta Doğu Teknik Üniversitesi. Ankara.
- Demren, Ç. (2001). *Ataerkillik ve Erkeklik Biçimlerinin Karşılıklı ilişkileri ve Etkileşimleri*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antropoloji Anabilim Dalı. Ankara.
- Demren, Ç. (2005). "Hegemonik Erkeklik: Erkeklik Kavramlarına Antropolojik Bakış", (der. Belkıs Kümbetlioğlu ve Hande Birkalan Gedik), *Gelenekten Geleceğe Antropoloji*, (içinde), 274-292. İstanbul.
- Demren, Ç. (2007). *Kahvehane Erkekliği: Ankara'da Bir Gecekondu Mahallesi Örneği*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Demren, Ç., 2008, "Kadınlık Dolayımıyla Erkeklik Öznelliği", *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 32, 1, 73-92.
- Demez, G. (2005). *Kabadayıdan Sanal Delikanlıya Değişen Erkek İmgesi*. 1. Baskı. İstanbul: Babil Yayınları.
- Demirkan, U. Z. (2009). *Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Gençlerin Şiddet Davranışları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Muğla.
- Diyarbakırlı, H. (2007). *Ergen ve Yetişkin Kadınların Ergenlik Dönemlerindeki Flört İlişkilerinin Karşılaştırılması*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Doğan, İ. (2012). *Sosyoloji Kavramlar ve Sorunlar*, Ankara: Pegem Akademi.

Donat B.S. ve Özdemir, Y. (2012). İlköğretim Öğrencilerinin Saldırgan Davranışları İle Yaş, Cinsiyet, Başarı Durumu ve Öfke Arasındaki İlişkiler. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*. 2(2). 169-187.

Donovan, J. (2007). *Feminist Teori*. İstanbul: İletişim Yayıncılık.

Dökmen, Z. Y. (2006) *Toplumsal Cinsiyet Sosyal Psikolojik Açıklamalar*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.

Eckert, P., McConnell-Ginet, S. (2003). *Language And Gender*. Cambridge: Cambridge University Press.

Edley, N., Wetherell, M. (1999), Negotiating Hegemonic Masculinity: Imaginary Positions and Psycho-Discursive Practices. *Feminism & Psychology*. 9(3). 335-356.

Ehrensaft, M., Cohen, P., Brown, J., Smailes, E., Chen, H. and Johnson, J. (2003). "Intergenerational Transmission of Partner Violence: a 20-Year Prospective Study" *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 71(4): 741-753.

Ely G., Dulmus C,N, Wodarski J,S. (2002). Adolescent Dating Violence, first edition. *Handbook Of Violence*. (Rapp-Paglicci LA, Roberts AR Wodarski JS ed). 34-49.

Entwistle, J. (2012). *Cinsiyet / Toplumsal Cinsiyet, Temel Sosyolojik Dikotomiler*. Ankara: Birleşik Yayınevi.

Ergüder, L. (2016). *Üniversite Öğrencilerinin Çocuklukta Maruz Kaldığı Ebeveyn Kaynaklı Psikolojik Saldırganlık İle Flört İlişkilerinde Psikolojik Saldırganlığa Başvuruları Arasında Öfke İfade Tarzlarının Aracı Rolü*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Orta Doğu Teknik Üniversitesi. Ankara.

Erkiner, E. (2010), 8 Mart'ın 100. Yılında Erkek Araştırmaları, (Çevrimiçi) <http://bianet.org/kadin/kadin/120496-8-martin-100-yilinda-erkek> araştırmaları, 26 Ekim 2017.

Erikson, E. H. (1968). *Identity: Youth and crisis*. New York: W. W. Norton

Fincham, F. D., Cui, M., Braithwaite, S., & Pasley, K. (2008). Attitudes Toward Intimate Partner Violence In Dating Relationships. *Psychological Assessment*, 20, 260–269. doi:10.1037/1040-3590.20.3.260

Finley, L. L. (2011). Dating Violence. L. L. Finley içinde, *Encyclopedia of School Crime and Violence* (s. 130-132). Santa Barbara: ABC-CLIO.

Forbes, G., Adams-Curtis, L., Pakalka, A. & White, K. (2006). Dating Aggression, Sexual Coercion, and Aggression-Supporting Attitudes Among College Men As A Function of Participation in Aggressive High School Sports. *Violence Against Women*, 12,, 441-455. doi: 10.1177/1077801206288126.

Fraenkel, J. R., & Wallen, N. E. (2006). *How To Design And Evaluate Research In Education* (6th ed.). New York: McGraw-Hill.

Furman, W., Low, S., & Ho, M. (2009). Romantic Experience And Psychosocial Adjustment In Middle Adolescence. *Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology*, 38, 1- 16.

Futris, T.G., McDowell, U., (2001) *Adolescent Employment*. Department of Human Development and Family Science, The Ohio State University.

Gelles, R. J., & Straus, M. A. (1988). *Intimate Violence: The Causes And Consequences Of Abuse In The American Family*. New York: Simon & Schuster.

Foucault, M. (1986). *Cinselliğin Tarihi*. İstanbul: Afa Yayıncılık.

- Gilmore, D. D. (1990). *Manhood in the Making*. New Haven, CT: Yale University Press.
- Goldberg, H. (2009). *The Hazards of Being Male: Surviving The Myth Of Masculine Privilege*. Iconoclassics Publishing.
- Gök, M. (2009). *Aile İçi Şiddet Ve Öfke İfade Tarzlarını Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Güngör-Aytar, A. ve ark. (2016). Ergenlerde Anne-Baba ve Arkadaşlara Bağlanma Biçimleri ile Romantik İlişkilerde Sorun Çözmeleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Toplum ve Hizmet*. 27 (2). 79-95.
- Haj-Yahia, M. M. (1998). Beliefs about wife beating among Palestinian women: The influence of their patriarchal ideology. *Violence Against Women*, 4(5), 533-559.
- Halpern, C. T., Olsak, G., Young, M. L., Martin, S. L. & Kupper, L. L. (2001). Partner Violence Among Adolescents in Opposite-Sex Romantic Relationships: Findings From National Longitudinal Study of Adolescent Health. *American Journal of Public Health*, 91(10), 1679-1685.
- Hanke, R. (1992). "Redesigning Men: Hegemonic Masculinity in Transition", S. Craig (ed.) *Men, Masculinty and The Media*, London: Sage.
- Hatipoğlu, S. (2010). *Başkent Üniversitesi Öğrencilerinde Flört Şiddeti Prevalansı Anketi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Ankara.
- Hatipoğlu-Sümer, Z. & Toplu, E. (2011a). *Flört İlişkisinde Şiddete Maruz Kalma ve Şiddet Uygulama: Güç Algısı ve Güç Doyumunun Rolü [Dating Violence Victimization And Perpetration: The Role Of Power Perception And*

Satisfaction With Power. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi, Selçuk, İzmir.

Hatipoğlu-Sümer, Z. & Toplu, E. (2011b). *Flört İlişkisinde Şiddetin Yaygınlığı ve Türleri*. XI. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi. Selçuk, İzmir.

Heise, L. Lori, (2011), *What Works to Prevent Partner Violence: An Evidence Overview*, Strive Research Consortium, Tackling the Structural Drivers of HIV. [Erişim: <http://strive.lshtm.ac.uk/>]. Son erişim tarihi 15.04.2018.

Highleyman, L. (1997). Let's Talk About Gender, Boston Bisexual Woman's Network, www.Uk.Geocities.Com. Son erişim tarihi 21.08.2017

Hopkins, P. (1992). "Gender Treachery: Homophobia, Masculinity and Threatened Identities." *The Gender Reader*. Eds. E. Ashton-Jones, G. Olson and M. Perry. Boston: Prentice Hall.

Hortaçsu, N. (2003). *İnsan İlişkileri*. Ankara: İmge Kitapevi.

Howard DE, Wang M (2003) Risk Profiles Of Adolescent Girls Who Were Victims of Dating Violence. *Adolescence*. 38, 1-14.

Howard DE, Beck K, Kerr MH ve ark. (2005) Psychosocial Correlates Of Dating Violence Victimization Among Latino Youth. *Adolescence*. 40(158):319-331.

İftar, M. (2016). *Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumları Ve Davranışları*. Sıtkı Kocaman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Muğla.

İnan-Arslan, D. (2002). *Dating Violence Among Turkish University Students: Prevalence Rates And Predictors Of Psychological, Physical And Sexual Violence*. Boğaziçi University, İstanbul.

İnsan Hakları Derneği (2011). Kadına Yönelik Şiddet Raporu. http://bianet.org/files/doc_files/000/000/320/original/kad%C4%B1n_cinayetleri_raporu_pdf.pdf.

İnsanca Yaşam Projesi Kadın Saha Araştırması Raporu (2010). http://insanca.kadikoy.bel.tr/kadin_arastirmasi01.html. Son erişim tarihi 07.09.2017.

Jackson, S. M. (1999). Issues In The Dating Violence Literature: A Review of The Literature. *Aggression and Violent Behavior*, 4(2), 233–247.

Jackson, C. (2001). *Men At Work: Labour, Masculinities, Development*, London: Frank Cass.

Jansen, H.A.F.M., Yüksel İ., Çağatay P. (2009). Kadına Yönelik Şiddetin Yaygınlığı. Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet, *T.C. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü*, 45-69.

Jenkins, S. S., & Aube, J. (2002). Gender Differences And Gender Related Constructs İn Dating Aggression. *Personality And Social Psychology Bulletin*, 28, 1106-1118.

Kadın Dayanışma Vakfı (2008). *Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele El Kitabı*. Ankara: Kadın Dayanışma Vakfı Yayınevi.

Kadına Yönelik Aile içi Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2007–2010. T. C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü. Ankara.

Kadına Yönelik Aile içi Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2012–2015. T. C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü. Ankara.

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu, (2012). <http://panel.stgm.org.tr/vera/app/var/files/b/a/basinkitapcigi-kadincinayetlerinidurduracagiz.net-06.08.2012.pdf>.

Kadın Girişimciler Derneği-KAGİDER, (2008). Kadına Yönelik Şiddet Araştırması.
<http://www.bianet.org/bianet/toplumsal-cinsiyet/104973-kadina-yonelik-siddet-arastirmasi-ese-siddet-mesru-goruluyor>.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (2009). *Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet*.
 Ankara: Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü Yayınları.

Kağıtçıbaşı, Ç. (1999). *Yeni İnsan ve İnsanlar*. İstanbul: Evrim Yayınları.

Kalkan, M. (2008). Ergenler için Romantik İlişkilerde Sorun Çözme Ölçeği’nin (ERİSCÖ), Geçerlik ve Güvenirliği. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 15(3), 131-138.

Karabakcak, A. Ve Çetinkaya, S.K. (2015). “Üniversite Öğrencilerinin Şiddet Kabul Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi”, *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*. 1,1, 13-21

Karasar, N. (1999). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kardam, F. (2005). Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı. Türkiye’deki Namus Cinayetlerinin Dinamikleri, Eylem Programı İçin Öneriler Sonuç Raporu.
 Retrieved July 10, 2017, from
<http://www.undp.org.tr/TRaboutUsDocuments/NamusCinayetleri.pdf>.

Kardam, F. ve Yüksel- Kaptanoğlu, İ. (2009). Aile İçi Şiddet Algısı: Niteliksel Araştırma Sonuçları. *Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet Araştırması* (103-181), Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Ankara.

Kardam, F. ve Yüksel-Kaptanoğlu, İ. (2011). Kadına Yönelik Şiddet Konusunda Erkeklerin Görüşleri/ Deneyimleri/ Algıları. *Kadın/Woman 2000*, 10, 1, 55–78.

- Kardam, N. (2005). *Turkey's Engagement With Global Women's Human Rights*. England- USA: Ashgate.
- Kaufman, M. (1999). The Seven P's of Men's Violence. (www. michaelkaufman.com).
- Kaufman, J., and E. Zigler. 1987. "Do Abused Children Become Abusive Parents?" *American Journal of Orthopsychiatry* 57(2): 186–192.
- Kepekçi, E. (2012). Hegemonik Erkeklik Eleştirisi Ve Feminizm Birlikteliği Mümkün Mü?. *Kadın Araştırmaları Dergisi*. 11, 59-86.
- Kepir-Savoly, D., Ulaş, Ö., & Demirtaş-Zorbaz, S. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Çiftler Arası Şiddeti Kabul Düzeylerini Etkileyen Etmenler. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(42), 173-183.
- Kılınçer, A. S. & Tuzgöl Dost, M. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Romantik İlişkilerinde Algıladıkları İstismar. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(42), 160-172.
- Kızıllıkan, N. (2014). "Erkeklik Çalışmaları ve Türkiye’de Erkekliğin Dönüşümü" (<http://www.lacivertdergi.com/dosya/2014/09/30/erkeklik-calismalari-ve-turkiyedeerkekligin-donusumu> Son erişim tarihi: 07.02.2018.
- Kimmel, M., S. (1987). Rethinking "Masculinity": New Directions In Research. In. M. S. Kimmel (Ed). *Changing men: New Directions In Research On Men And Masculinity*. London, New Delhi: Sage Publications.
- Kimmel, M.S. (1993). "Invisible Masculinity", *Society*, 30(6), 28-35.
- Kimmel, M. S., (2004), Masculinity as Homophobia: Fear, Shame and Silence in the Construction of Gender Identity. *Feminism & Masculinities*. Ed: Peter F. Murphy, Oxford Readings in Feminism, s.182-199. Men's Studies Press.

Kimmel; M. S., (2008), Masculinity Studies: An Introduction. *Debating Masculinity*. Ed. Josep M. Armengol ve Angels Carabi. s.16-30. Men's Studies Press.

Kimmel, M.s. (2010). *Misframing Men*. New Jersey: Rutgers University Press.

Kul A , Karahan, N . (2016). Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Cinsiyet Roller, Toplumsal Cinsiyet Algısı ve Şiddet Eğilimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5 (8), 2882-2905. DOI: 10.15869/itobiad.267086.

Lease, S. H., Çiftçi, A., Demir, A. & Boyraz, G. (2009). Structural Validity Of Turkish Version Of Gender Role Conflict Scale And Male Role Norms Scale. *Psychology of Men and Masculinity*, 16(4), 273-287.

Leventhal JM. (2007). Children's Experiences Of Violence: Some Have Much More Than Others. *Child Abuse & Neglect*. 31, 3-6.

Lewis, S. F., & Fremouw, W. (2001). Dating Violence: A Critical Review Of The Literature. *Clinical Psychology Review*, 21(1), 105-127.

Makepeace, J. M. (1986). Gender Differences In Courtship Violence Victimization. *Family Relations*, 35, 383-388. doi: 10.2307/584365.

Makepeace, J. (1987). Social Factors and Victim Offender Differences in Courtship Violence. *Family Relations*, 36, 87-91.

Makepeace, J. M. (1983). Life Events Stress and Courtship Violence. *Family Relations*, 32, 101-109.

Makin-Byrd KN. (2009). *Developmental Model Of Partner Violence: A Longitudinal Study*. Doctoral Thesis. Pennsylvania State University, The Graduate School Department of Psychology, Pennsylvania.

- Malamuth, N. M., Linz, D., Heavey, C. L., Barnes, G. ve Acker, M. (1995). Using The Confluence Model Of Sexual Aggression To Predict Men's Conflict With Women: A 10-Year Follow-Up Study. *Journal of Personality And Social Psychology*, 69, 353-369.
- Marcus, R, F & Sweet, B.(2002) Violence And Intimacy In Close Relationships. *Journal Of Interpersonal Violence*. 17, 570–586.
- Martins, C., Gouveia A., Chaves,M., Lourenço R., Marques, S., Sankos T. (2014). Dating Violence and Nursing Student Well-Being. *Atencion Primaria*; 46 (1), 129-134.
- Matud MP. (2007). Dating Violence And Domestic Violence. *Journal of Adolescent Health*, 40, 295–297
- Mayer, T. (2000). *Gender Ironies Of Nationalism: Sexing The Nation*, London: Routledge.
- Messerschmidt, J. W. (1999). Making Bodies Matter: Adolescent Masculinities, The Body And Varieties Of Violence. *Theoretical Criminology*, 3, 2, 197- 220.
- Messerschmidt, J. W. (2003). *Masculinities And Crime: Critique And Reconceptualization Of Theory*. Maryland: Rowman, Littlefield.
- Messerschmidt, J. W. (2007). Varieties Of “Real Men”. M. Kimmel ve M. Messner (Ed.), *Men's lives*. (7. Baskı, 3–20). USA: Pearson Education.
- Messerschmidt, J. W. (2008). Structured Action And Gendered Crime. K. Evans ve J. Jamieson (Ed.), *Gender and Crime: A Reader*. Open University Press: England, USA.
- Messner, M. A. (1992). *Power at play: Sports and the problem of masculinity*. Boston: Beacon Press.

Messner, M. A. (2005). Still A Man's World. M. S. Kimmell, J. Hearn ve R. W. Connell (Ed.), *Handbook Of Studies On Men and Masculinities*. s.313–325. London: Sage.

Michaud, İ. (1991). *Şiddet*. İstanbul: İletişim Yayınları.

Millet, K. (1970). *Cinsel Politika*, (Çev.: Seçkin Selvi), İstanbul: Payel Yayınevi.

Molidor, C., Tolman, R. M., & Kober, J. (2000). Gender And Contextual Factors İn Adolescent Dating Violence. *Prevention Research*, 7(1), 1-4.

Moore, A., Sargent, K. M., Ferranti, D., Gonzalez-Guarda, R. (2015). Adolescent Dating Violence: Support and Barriers in Accessing Services. *Journal of Community Health Nursing*, 32, 39-52.

Murray, C.E. & Kardatzke, K.N. (2007). Dating Violence Among College Students: Key İssues For College Counselors. *Journal of College Counseling*, 10 (1), 79+.

National Youth Violence Prevention Resource Center. (2001). *Intimate Partner and Family Violence*. 11 20, 2006 tarihinde <http://www.safeyouth.org/scripts/facts/docs/intimate.pdf> adresinden alındı.

Norşenli, F. (2009). *Ortaöğretim Kurumlarında Öğrenciler Arasında Yaşanan Şiddetin Türü, Yaşanma Sıklığı ve Nedenleri (Ankara İli Örneği)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Offenhauer, P.& Buchalter, A. (2011). *Teen Dating Violence: A Literature Review and Annotated Bibliography*. United States: National Institute of Justice.

Ok, S. (2011). *Erkeklik Krizi ve İşsizlik*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Kadın Çalışmaları Ana Bilim Dalı. Ankara.

- O’Keefe, M. (1997). Predictors of Dating Violence Among High School Students. *Journal of Interpersonal Violence*, 12, 546-568.
- Olweus, D. (1999). Sweeden. In P.F Smith, Y. Morita, J. Junger-Tas, D. Olweus, R. Catalano and P. Slee (Eds). *The Nature of School Bullying: A Cross*National Perspective*, London: Routledge.
- Onur H. Ve Koyuncu B. (2004). "Hegemonik Erkekliğin Görünmeyen Yüzü, Sosyalizasyon Sürecinde Erkeklik Oluşumları ve Krizleri Üzerine Düşünceler", *Toplum ve Bilim*, 101, 31-49.
- Ökten, Ş. (2009). Toplumsal Cinsiyet ve İktidar: Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nin Toplumsal Cinsiyet Düzeni. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 2(8). 302-312.
- Öngün, E. (2016). *Üniversite Öğrencilerinin Kişilik Özelliklerinin Romantik İlişkileri Üzerine Etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi. İstanbul.
- Özbay, C. (2013). “Türkiye’de Hegemonik Erkekliği Aramak”, *Doğu Batı Toplumsal Cinsiyet Özel Sayısı*, 63 (1), 185- 204.
- Özcebe, H., Üner, S. ve Çetik, H. (2006). Adolesanlarda Şiddet Davranışları (Üç Lise, Ankara, 2004). I. Şiddet Ve Okul: Okul Ve Çevresinde Çocuğa Yönelik Şiddet Ve Alınabilecek Tedbirler. *Unicef Uluslararası Katılımlı Sempozyumu*, İstanbul.
- Özdere, M., Kürtül, N. (2018). Flört Şiddeti Eğitiminin, Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine İlişkin Tutumlarına Etkisi. *Social Science Development Journal*, 3 (9), 123-136.
- Özekici, M.(2014) *Türkiye’de Hegemonik Erkeklik Olgusu ve Serdar Akar Filmleri*. Yayımlanmamış Yüksek Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Öztañ, G. G., (2013). Türkiye’de Milli Kimlik İnşası Sürecinde Militarist Eğilimler ve Tesirleri. *Erkek Millet Asker Millet: Türkiye’de Militarizm, Milliyetçilik, Erkek(lik)ler içinde*. Der. Nurseli Yeşim Sünbuloğlu. s. 75-113. İstanbul: İletişim Yayınları.

Öztürk, A.B., (2014). *Erkeklik ve kadına yönelik aile içi şiddet: Eşine şiddet uygulayan erkekler*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Pleck, J. & Sawyer, J. (1974). *Men and Masculinities*. New York: Prentice-Hall.

Polat G. Ve diğerleri. (2006). Üniversite Öğrencilerinde Sevgili Şiddeti. *Van 10. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi*. Van, Yüzüncü Yıl Üniversitesi.

Price, E.L; Byers, E.S; Dating Violence Research Team. (1999). The Attitudes Towards Dating Violence Scales: Development and Initial Validation. *Journal of Family Violence*. 14, 4,19, 351-375.

Renkmen, M. S. (2012), *Evlilik Programlarında Hegemonik Erkekliğin İnşası, Temsili ve Ataerkil Söylem*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.

Rosen, K. H.& Bezold, A. (1996). Dating Violence Prevention: A Didactic Support Group For Young Women. *Journal of Counseling Development*, 74, 521-525.

Sakallı, N. (2001). Beliefs About Wife Beating Among Turkish College Students: The Effects Of Patriarchy, Sexism, And Sex Differences. *Sex Roles*, 44(9/10), 599- 610.

Sakallı-Uğurlu, N. (2002a). Domestic Violence: Some Social Psychological Predictors Of Attitudes Toward Verbal And Physical Wife Abuse. *National Congress of Psychology*, İstanbul.

- Sakallı-Uğurlu, N. (2002b). Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Ölçeği: Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 17 (49), 47-58.
- Sakallı-Uğurlu, N. & Ulu, S. (2003). Evlilikte Kadına Yönelik Şiddete İlişkin Tutumlar: Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik, Yaş, Eğitim Ve Gelir Düzeyinin Etkileri. *Türk Psikoloji Yazıları*, 6(11/12), 53-65.
- Sakallı-Uğurlu, N., Yalçın, Z. S., & Glick, P. (2007). Ambivalent Sexism, Belief In A Just World, And Empathy As Predictors Of Turkish Students' Attitudes Toward Rape Victims. *Sex Roles*, 57(11/12), 889-895.
- Sakallı-Uğurlu, N. (2008). Erkeklerle İlişkin Çelişik Tutumlar Ölçeğinin Türkçe 'Ye Uyarlanması. *Türk Psikoloji Yazıları*, 11(21), 1-11.
- Sakarya A. K. (2013). *Üniversitede Öğrenim Gören Gençlerde Flörtte Şiddet*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Salman, Y. (2015). *The Role Of Childhood Maltrea Treatment And Witnessing Interperantal Conflict On Dating Violence Through Psychological Distress*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul.
- Samsun kulis haber. *Boğazi kesilen öğrenci: "O Anı Hiç Unutmayacağım"* (2013, 19 Haziran). http://www.samsunkulishaber.com/bogazi_kesilen-ogrenci-o-ani-hic-unutmayacagim/4126/.
- Sancar, S. ve diğerleri, (2005). "Hane ve Piyasa Ekseninde Erkeklik", Ankara, TÜBİTAK Yayınları.
- Sancar, S. (2009). *Erkeklik: İmkânsız İktidar, Ailede, Piyasada, Sokakta Erkekler*. İstanbul: Metis Yayınları.

- Saunders D. (1996). Feminist-Cognitive-Behavioural And Process-Psychodynamic Treatments For Men Who Batter: İnteraction Of Abuser Traits And Treatment Models. *Violence Vict*, 11, 393-413.
- Scott, J. W. (2007). *Toplumsal Cinsiyet: Faydalı Bir Tarihsel Analiz Kategorisi*. (A. T. Kılıç, Çev.) İstanbul: Agora Kitaplığı Yayınları.
- Segal, L. (1992). *Ağır Çekim: Değişen Erkeklikler Değişen Erkekler*. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Selek, P. (2008). *Sürüne Sürüne Erkek Olmak*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Shao, A.T. (2002). *Marketing Research: An Aid to Decision Making*, U.S.A.: Thomson-Southwestern.
- Sherrod, L. R. (1993). *İnfant social cognition: Empirical and Theoretical Considerations Hillsdale*. NJ: Erlbaum
<http://www.wjh.harvard.edu/~lds/pdfs/perceptual%20aspects%20of%20social%20knowing%20looking%20and%20listening%20in%20infancy.pdf>. Erişim Tarihi 03.04.2015.
- Shorey, R., Cornelius, T.& Bell, K. (2008). A Critical Review of Theoretical Frameworks For Dating Violence: Comparing The Dating and Marital Fields. *Aggression and Violent Behavior*, 13(3), 185-194.
- Silverman, J. G., Raj, A., Mucci, L. A. & Hathaway, J. E. (2001). Dating Violence Against Adolescent Girls and Associated Substance Use, Unhealthy Weight Control, Sexual Risk Behavior, Pregnancy and Suicidality. *Journal of the American Medical Association*, 286(5), 572-579.
- Şimşek, A.A., & Öner, R.V. (2015). Türkiye’de Hegemonik Erkeklik: Medyada ve Hukukta İzler, Dönüşümler ve Olasılıklar. *Global Media Journal TR Edition*, 6(11), 447-477.

- Straus, M. A. (1979). "Measuring Intra Family Conflict And Violence: The Conflict Tactics Scale". *Journal of Marriage and the Family*, 41, 75–88.
- Straus, M.A. (1980). Victims and Aggressors in Marital Violence. *American Behavioral Scientist*, 23, 681-704.
- Straus, M. (2004). Prevalence of Violence against Dating Partners by Male and Female University Students Worldwide. *Violence Against Women*, 10 (7), 790-811.
- Straus, M. A., & Gelles, R. J. (1986). Societal Changes And Change In Family Violence From 1975 To 1985 As Revealed By Two National Surveys. *Journal of Marriage and the Family*, 48, 465-479.
- Straus, M. A., Hamby, S.L., Boney-McCoy, S., & Sugarman, D.B. (1996). The Revised Conflict Tactics Scales (CTS2): Development And Preliminary Psychometric Data. *Journal of Family*, 17. 283-316.
- Subaşı, N., Akın, A. (2005). Kadına Yönelik Şiddet: Nedenleri, Sonuçları. http://www.huksam.hacettepe.edu.tr/Turkce/SayfaDosya/kadina_yon_siddet.pdf. Erişim Tarihi: 24.02.2011.
- Sugarman, D. B., & Hotaling, G. T. (1989). Dating Violence: Prevalence, Context, And Risk Markers. In A. A. Pirog-Good & J. E. Stets (Eds.), *Violence In Dating Relationships: Emerging Social Issues* (Pp. 3-31). New York: Praeger.
- Tarhan, N. (2005). *Kadın Psikolojisi*, İstanbul: Nesil Yayınları.
- Tarhan, S., Çetin Gündüz, H., & Ekşioğlu, S. (2017). Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik, Toplumsal Cinsiyet Ve Evlilikte Kadına Yönelik Şiddete İlişkin Tutumlar. *Journal of Human Sciences*, 14(2), 1894-1908. doi:10.14687/jhs.v14i2.4474

T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (KSGM) (2009). Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması Özet Rapor. http://www.ksgm.gov.tr/tamamlanan_projeler_alanarastir.php.

T.C. Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı. (2008). Töre Ve Namus Cinayetleri Raporu, Erişim adresi; http://www.tihk.gov.tr/www/files/töre_namus_cinayetleri_raporu_06_08_208.pdf Erişim Tarihi: 05.01.2017.

TDK-*Türkçe Sözlük* (11. Baskı b.). (2011). Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.

Thompson, E. H., & Pleck, J. H. (1986). The Structure Of Male Role Norms. *American Behavioral Scientist*, 29, 531–543.

Thompson, E., H. & Pleck, J., H. (1987). Reformulating The Male Role: The Structure Of Male Role Norms. In M. S. Kimmel (Ed). *Changing men: New directions in research on men and masculinity*. Sage Publications, London, New Delhi.

Tjaden PG, Thoennes N. (2001). Coworker Violence And Gender. *Findings from the National Violence Against Women Survey*. 20(2), 85-9.

Topçu M.S. ve ark. (2012) İlköğretim öğrencilerinin epistemolojik inançlarının cinsiyet ve sınıf düzeyine göre incelenmesi. Muğla Üniversitesi. Muğla. http://kongre.nigde.edu.tr/xufbmek/dosyalar/tam_metin/pdf/2266-18_05_2012-14_43_19.pdf

Toplu, E., & Hatipoğlu-Sümer, Z. (2011). Flört İlişkisinde Şiddetin Yaygınlığı Ve Türleri. *XI. Ulusal Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Kongresi*. İzmir.

Toplu-Demirtaş, E., & Hatipoğlu-Sümer, Z. (2013). Psychometric Properties Of The Turkish Adaptation Of Multidimensional Measure Of Emotional Abuse

(MMEA) Scale. *World Congress of Psychological Counseling and Guidance*. Boğaziçi University, İstanbul.

Toplu-Demirtaş, E., Hatipoğlu-Sümer, Z., & White, J. W. (2013). The Relation Between Dating Violence Victimization And Commitment Among Turkish College Women: Does The Investment Model Matter? *International Journal of Conflict and Violence*, 7(2), 203-215.

Toplu-Demirtaş, E. (2016). “Aşk Mı Şiddet Mi? Flört Şiddeti: Psikolojik Şiddet” , *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bülteni*. 4, 27,46-48.

Tuz, C. (2015). *Bir Üniversitedeki Kız Öğrencilerin Cinsel Şiddet Öyküsü ve Şimdiki Depresyon ile İlişkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.

TÜİK (2008), Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet İstatistikleri. Erişim Tarihi: 21.03.2018

Türk, H. B. (2008) “Eril Tahakkümü Yeniden Düşünmek: Erkeklik Çalışmaları İçin Bir İmkân Olarak Pierre Bourdieu”, *Toplum ve Bilim*. 112, 119-146.

Türker, T. (2004). "Erk ile Erkek". *Toplum ve Bilim*. 101, 8-10.

Türkoğlu, B. (2013a). *Violence As A Way Of Reconstructing Manhood: The Role Of Threatened Manhood And Masculine İdeology On Violence Against Women*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.

Türkoğlu, B. (2013b). “Fay Hattında Erkeklikler: Çalışma ve İşsizlik Ekseninde Erkekliğe Bakış”, *Mülkiye Dergisi*. 37, (4), 33- 61.

Uluocak Ş., Gökulu G., Bilir O., Karacık N. E., Özbay D. (2014). *Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Ve Kadına Yönelik Şiddet*, Edirne: Paradigma Akademi.

- Uçan, G. (2012). Post-Modern Erkek(Lik). *CBÜ Sosyal Bilimler Dergisi*. 10(2). 262-271.
- United Nations Development Programme (UNDP) & United Nations Population Fund (UNFPA), (2005). *Türkiye'deki Namus Cinayetlerinin Dinamikleri*. Ankara.
- Vandello, J. A., Bosson, J. K., Cohen, D., Burnaford, R. M., & Weaver, J. R. (2008). Precarious manhood. *Journal of Personality and Social Psychology*, 95, 1325-1339.
- Vandello, J. A., & Cohen, D. (2003). Male Honor And Female Fidelity: Implicit Cultural Scripts That Perpetuate Domestic Violence. *Journal of Personality and Social Psychology*, 84, 997-1010.
- Vandello, J. A., & Cohen, D. (2008). Gender, Culture, And Men's Intimate Partner Violence. *Social and Personality Psychology Compass*, 2, 1-16.
- Vefikuluçay, D. ve ark. (2007). Kafkas Üniversitesi Son Sınıf Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Bakış Açısı. *Hemşirelik Yüksekokul Dergisi*. 14(2). 26-38.
- Wekerle, C.& Wolfe, D. (1999). Dating Violence in Mid-Adolescence: Theory, Significance, and Emerging Prevention Initiatives. *Clinical Psychology Review*, 19(4), 435-456.
- Whorley, M., & Addis, M. E. (2006). Ten Years Of Research On The Psychology Of Men And Masculinity In The United States. *Methodological trends and critique. Sex Roles*, 55, 649-658.
- White, J, W. (2009). A Gendered Approach To Adolescent Dating Violence: Conceptual And Methodological Issues. *Psychology of Women Quarterly*, 33(1), 1-15. doi: 10.1111/j.1471-6402.2008.01467.x.

- Willott, S. and Griffin, C. (1997), “‘Wham Bam, am I a man?’ Unemployed Men talk about Masculinities”, *Feminism & Psychology*, 7 (1), 107-128.
- World Health Organization. (1998). *Gender and Health, Technical Paper*. Geneva, Switzerland: World Health Organization Publication.
- World Health Organization (2002). Violence by intimate partners. In E. G. Krug, L. L. Dahlberg, C. A. Mercy, A. B. Zwi, & R. Lozano (Eds.), *World report on violence and health* (pp. 89-121).
- World Health Organization. (2013). *Global and Regional Estimates of Violence Against Women: Prevalence and Health Effects of Intimate Partner Violence and Non-Partner Sexual Violence*. Geneva, Switzerland: World Health Organization Publication.
- Yavuz, Ş. (2014). İktidar Olma Sürecinde Erkeklerin Erkeklikle İmtihanı. *Milli Folklor*. 26, 110-127.
- Yıldırım, S. (2016). *Üniversite Öğrencilerinin Benlik Saygısı Ve Toplumsal Cinsiyet Tutumlarının Flört Şiddetine Yönelik Tutumlarına Etkisi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Yıldız, M. (2016). *Romantik İlişkilerde Şiddetin Ana Baba Tutumları Ve Benlik Saygısı İle İlişkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi. Bursa.
- Yumuşak, A. (2013). *Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumları, Toplumsal Cinsiyetçilik ve Narsisistik Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eskişehir.
- Yumuşak A, Şahin R. (2014). Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçeklerinin Güvenirlik Ve Geçerlik Çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 49, 233-252.

Yüksel N.A. (2001). *Tarkan Yıldız Olgusu*, İstanbul: Çiviyazıları Yayınevi.

Zeybekoğlu, Ö. (2010). Toplumsal Cinsiyet Rollerinde Bağlamında Türk Toplumunun Erkeklik Algısı. *Felsefe ve Toplumsal Bilimlerde Diyaloglar Dergisi*. 3 (1), 297-328.

EKLER

EK-1 Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçekleri

Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Bir erkek kız arkadaşını aşağılamamalıdır.	1	2	3	4	5
2. Bir erkek kız arkadaşına ne yapması gerektiğini söylememelidir.	1	2	3	4	5
3. Bir kız, arkadaşlarıyla dışarıya çıkmadan önce erkek arkadaşına sormalıdır.	1	2	3	4	5
4. İlişkiler daima kızlar erkek arkadaşlarını memnun ettiklerinde yolunda gider.	1	2	3	4	5
5. Bir erkeğin kız arkadaşını tehdit etmesi için asla bir sebep olamaz.	1	2	3	4	5
6. Bazen erkekler ellerinde olmadan kız arkadaşlarına küfrederekler.	1	2	3	4	5
7. Bir kız erkek arkadaşını memnun etmek için daima değişmelidir.	1	2	3	4	5
8. Bir kız daima erkek arkadaşının söylediğini yapmalıdır.	1	2	3	4	5
9. Bir erkek, kız arkadaşının her hareketini bilmek zorunda değildir.	1	2	3	4	5
10. Bir erkeğin kız arkadaşına küfretmesi için asla yeterince iyi bir gerekçe olamaz.	1	2	3	4	5
11. Bir erkeğin, çok sinirlendiğinde kız arkadaşına bağırması anlaşılabilir.	1	2	3	4	5
12. Bir erkeğin kız arkadaşına kötü konuşması olabilecek bir şeydir.	1	2	3	4	5
13. Bir erkeğin kız arkadaşına bağırıp çağırmasının asla bir gerekçesi olamaz.	1	2	3	4	5
14. Bir kız, eğer erkek arkadaşını rahatsız ediyorsa, arkadaşlarıyla görüşmemelidir.	1	2	3	4	5
15. Bir kız için her zaman erkek arkadaşının istediği şekilde giyinmesi önemlidir.	1	2	3	4	5

Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Flört Şiddetine Yönelik Tutumlar Ölçeği	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Bir kız, bir erkek ona vurduğunda ondan ayrılmalıdır.	1	2	3	4	5
2. Bazı kızlar erkek arkadaşları tarafından tokatlanmayı hak eder.	1	2	3	4	5
3. Bir erkeğin kız arkadaşına vurması asla doğru değildir.	1	2	3	4	5
4. Bazen erkekler kendilerine hakim olmadan kız arkadaşlarını yumruklarlar.	1	2	3	4	5
5. Bir erkeğin kız arkadaşını itmesinin asla iyi bir gerekçesi yoktur.	1	2	3	4	5
6. Bazen bir erkek, kız arkadaşı onu sinirlendirdiğinde ona vurmaktan kendini alıkoyamaz.	1	2	3	4	5
7. Bir erkeğin kız arkadaşını tokatlamasının asla iyi bir gerekçesi yoktur.	1	2	3	4	5
8. Bazen kıskançlık erkeği öyle delirtir ki kız arkadaşını tokatlamak zorunda kalır.	1	2	3	4	5
9. Erkek arkadaşlarını aldatan kızlar tokatlanmalıdır.	1	2	3	4	5
10. Bazen aşk, erkeği öyle delirtir ki kız arkadaşına vurur.	1	2	3	4	5
11. Bir erkek, genellikle kız arkadaşı hak etmedikçe onu tokatlamaz.	1	2	3	4	5
12. Eğer hak ediyorsa, bir erkeğin kız arkadaşına tokat atması normaldir.	1	2	3	4	5

EK-2 Erkeklik Rol Normları Ölçeği

Aşağıda erkeklere dair özelliklerle ilgili bir takım ifadeler bulunmaktadır. Sizden aşağıdaki ifadelere ne ölçüde katılı, ne ölçüde katılmadığınızı belirtmeniz istenmektedir. Bu ifadelere katılım düzeyinizi belirtirken (1) *Kesinlikle katılmıyorum*, (2) *Katılmıyorum*, (3) *Kısmen Katılmıyorum*, (4) *Kararsızım*, (1) *Kısmen Katılıyorum*, (2) *Katılıyorum*, (3) *Tamamen Katılıyorum* seçeneklerine denk düştüğünü göz önünde bulundurarak size uygun seçeneği işaretleyiniz.

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Kararsızım	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1. Bir erkek kendi içinde tam olarak öyle hissetmese de, her zaman kendine güveni olan bir insan havası yansıtmaya çalışmalıdır	1	2	3	4	5	6	7
2. Genç bir erkek iri yarı olmasa bile güçlü bir fiziğe sahip olmaya çabalamalıdır diye düşünüyorum.	1	2	3	4	5	6	7
3. Bir erkeğin kuaför ve iyi yemek pişirdiğini duyduğumda, onun ne kadar erkeksi olduğunu merak edebilirim.	1	2	3	4	5	6	7
4. Bir erkek için 'İşler sertleştğinde, sertlik işleri halledecektir' iyi bir slogan olacaktır.	1	2	3	4	5	6	7
5. Bir erkek ailesi için elde edebildiği en yüksek gelirli işte çalışmak zorundadır.	1	2	3	4	5	6	7
6. Bir erkek biraz acı hissettiğinde bunu dışarıya çok fazla belli etmemeye çalışmalıdır.	1	2	3	4	5	6	7
7. Bir erkek ayakları üzerinde durmalı ve hiçbir zaman başkalarına, ona işlerini yapmasına yardım etmeleri için bağımlı olmamalıdır.	1	2	3	4	5	6	7
8. Bir erkek kaçınmanın hiçbir yolu görünmese bile daima kavgaya girmeyi reddetmelidir.	1	2	3	4	5	6	7
9. Hobileri, yemek pişirmek, dikiş dikmek ve baleye gitmek olan bir erkek muhtemelen bana çekici gelmez.	1	2	3	4	5	6	7
10. Bir erkeğin yaşamının temel amacı işindeki başarısı olmalıdır.	1	2	3	4	5	6	7

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Kararsızım	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
11. Bir erkek sorunla karşılaştığında hiçbir zaman geri çekilmemelidir.	1	2	3	4	5	6	7
12. Bir erkek arkadaşım sinemada acıklı bir aşk sahnesine ağlarsa, bunu biraz aptalca ve utanç verici bulabilirim.	1	2	3	4	5	6	7
13. Bir erkek fırsat buldukça, daha fazla para kazanmak için fazla mesai yapmalıdır.	1	2	3	4	5	6	7
14. Kötü bir durumdan çıkmanın bazen tek yolu yumruklardır.	1	2	3	4	5	6	7
15. Kendinden tamimiyle emin olan bir erkekte her zaman hoşlanırım.	1	2	3	4	5	6	7
16. Durumu gerçekten çok umutsuz değilse, bir erkeğe sekreter olarak bir işi kabul etmektense, iş aramaya devam etmesini tavsiye edebilirim.	1	2	3	4	5	6	7
17. Gerçek bir erkek arada bir biraz tehlikeden hoşlanır.	1	2	3	4	5	6	7
18. Bir erkek için her zaman onu tanıyan herkesin saygısını ve hayranlığını kazanması son derece önemlidir.	1	2	3	4	5	6	7
19. Bir erkek çocuğa yemek yapmayı, dikiş dikmeyi, evi temizlemeyi ve küçük çocuklara bakmayı öğretilmesinin son derece iyi olduğunu düşünüyorum.	1	2	3	4	5	6	7
20. Bir adam karısı ve çocuklarından saygıyı daima hak eder.	1	2	3	4	5	6	7
21. Bir erkek her zaman her şeyi soğukkanlılıkla ve mantıklı düşünmeli ve yaptığı her şey için akılcı nedenlere sahip olmalıdır.	1	2	3	4	5	6	7
22. Bir erkeğin benim 'kadınısı' saydığım bir şeyi yapması beni rahatsız eder.	1	2	3	4	5	6	7
23. Durmadan kendi korkuları, problemleri ve kaygılarından bahseden bir adama hiç kimse saygı duymaz.	1	2	3	4	5	6	7
24. Bir erkeğin, genellikle bir kadına verilecek bir işi sahip olması biraz utanç vericidir.	1	2	3	4	5	6	7
25. Bazı durumlarda bir erkek, karısı ya da kız arkadaşı karşı çıksa bile yumruklarını kullanmaya hazır olmalıdır.	1	2	3	4	5	6	7
26. Genç bir adam için diğer insanların saygısını kazanmanın en iyi yolu, bir iş sahibi olmak, onu ciddiye almak ve iyi yapmaktır.	1	2	3	4	5	6	7

EK-3 Erkekliğe Yönelik Algılanan Tehdit Ölçeği

Aşağıda yaşantınız boyunca kendinizi içinde bulabileceğiniz bazı durumlar sıralanmıştır. Bu durumlar tarafınızdan yaşanmış veya yaşanmamış olabilir. Lütfen belirtilen durumların size ne ölçüde rahatsızlık verebileceğini düşünüp, 1 den 7 ye kadar verilmiş ölçekte her bir madde için size uygun numarayı işaretleyiniz.

	Son derece rahatsız	Biraz rahatsız	Rahatsız hissetmem	Emin değilim	Rahatsız hissetmem	Biraz rahat hissedirim	Son derece rahat
1. İşsiz olmak	1	2	3	4	5	6	7
2. Esinizin/ sevgilinizin sözünüzü dinlememesi	1	2	3	4	5	6	7
3. Arkadaşlarınızın duygusal olarak dayanıksız olduğunuzu düşünmesi	1	2	3	4	5	6	7
4. Yanınızdaki kadına laf atılması	1	2	3	4	5	6	7
5. Başkalarının gücüne güvenerek hareket etmek	1	2	3	4	5	6	7
6. Esinizin/ sevgilinizin sizi terk ettiğini arkadaşlarınıza söylemek	1	2	3	4	5	6	7
7. Esinizin/ sevgilinizin size saygı göstermemesi	1	2	3	4	5	6	7
8. Esinizin/ sevgilinizin sizden daha iyi bir statüde çalışıyor Olması	1	2	3	4	5	6	7
9. Esinizin/ sevgilinizin tanımadığınız kişilerle beraber dışarıda Olması	1	2	3	4	5	6	7
14. Sevdiklerinize laf eden birisiyle kavgaya girememek	1	2	3	4	5	6	7
11. Esinizin/ sevgilinizin sözünü dinlemek durumunda kalmak	1	2	3	4	5	6	7
12. Çocuklarınızın ve esinizin ihtiyaçlarını karşılayamamak	1	2	3	4	5	6	7
13. Esinizin/ sevgilinizin karar verirken size danışmaması	1	2	3	4	5	6	7

	Son derece rahatsız	Biraz rahatsız hissederim	Rahatsız hissetmem	Emin değilim	Rahatsız hissetmem	Biraz rahat hissederim	Son derece rahat hissederim
14. Çalıştığınız yerde yöneticinizin kadın olması	1	2	3	4	5	6	7
15. Esinizin/ sevgilinizin dışarıdayken çok sarhoş olması	1	2	3	4	5	6	7
16. Başkaları tarafından güçsüz algılanmak	1	2	3	4	5	6	7
17. Başkalarının yanında sevecen duygularınızı açıkça göstermek	1	2	3	4	5	6	7
18. Yakın çevrenizin işsiz oluşunuz hakkında konuşması	1	2	3	4	5	6	7
19. Esinizin/sevgilinizin aldığı kararlardan size bahsetmemesi	1	2	3	4	5	6	7
24. Esinizin/sevgilinizin yanında kavgada yenilmek	1	2	3	4	5	6	7
21. Bir erkeğe sarılmak	1	2	3	4	5	6	7
22. Esinizin/sevgilinizin, çalışmıyor oluşunuzu sıklıkla gündeme Getirmesi	1	2	3	4	5	6	7
23. Esinizin/sevgilinizin sizi terk etmesi	1	2	3	4	5	6	7
24. Esinizin/sevgilinizin geç saatte yalnız başına dışarıda olması	1	2	3	4	5	6	7
25. Fiziksel olarak güçlü görünmemek	1	2	3	4	5	6	7
26. Bir erkeğe karşı sevginizi dile getirmek	1	2	3	4	5	6	7
27. Annenizden veya babanızdan para alıyor olmak	1	2	3	4	5	6	7
28. Esinizin/sevgilinizin verdiğiniz kararlara uymaması	1	2	3	4	5	6	7
29. Esinizin/sevgilinizin sizden daha eğitilmiş olması	1	2	3	4	5	6	7
34. Esinizin/sevgilinizin eve geç saatte dönmesi	1	2	3	4	5	6	7
31. Erkeklerle kazanç konusunda mukayese edilmek	1	2	3	4	5	6	7

	Son derece rahatsız	Biraz rahatsız hissederim	Rahatsız hissetmem	Emin değilim	Rahatsız hissetmem	Biraz rahat hissederim	Son derece rahat hissederim
32. Esinize/sevgilerinize sevginize karşı sevginizi açıkça ifade etmek	1	2	3	4	5	6	7
33. Siz çalışmıyorken esinizin çalışması	1	2	3	4	5	6	7
34. Esinizden ve çocuklarınızdan saygı görmemek	1	2	3	4	5	6	7
35. Esinizin/sevgilinizin size bağırması	1	2	3	4	5	6	7
36. Esinizin/sevgilinizin dikkat çekecek şekilde giyinmesi	1	2	3	4	5	6	7
37. Kendinizi tehlikelerden tek başına koruyacak güçte olmamak	1	2	3	4	5	6	7
38. Çocuklarınıza başkalarının yanında ilgi göstermek	1	2	3	4	5	6	7
39. Esinizin ailesinden maddi destek alıyor olmak	1	2	3	4	5	6	7
44. Sizden uzun biriyle beraber olmak	1	2	3	4	5	6	7
41. Esinizin/sevgilinizin kararlarınıza müdahale etmesi	1	2	3	4	5	6	7
42. Kavga edecek cesareti bulamamak	1	2	3	4	5	6	7
43. Esinizi/sevgilinizi tanımadığınız bir adamın eve bırakması	1	2	3	4	5	6	7
44. Bir konuda basarisiz olunca yardım istemek	1	2	3	4	5	6	7
45. Evde yemekleri çoğunlukla sizin yapmanız	1	2	3	4	5	6	7
46. Esinizin/sevgilinizin maddi isteklerini karşılayamamak	1	2	3	4	5	6	7
47. Yakın çevrenizden bir kadının sizden daha zeki olduğunu Göstermesi	1	2	3	4	5	6	7
48. Esinizin/sevgilinizin kararlarınıza saygı duymaması	1	2	3	4	5	6	7
49. Esinizin geliri yeterli olduğu için çalışmamak	1	2	3	4	5	6	7

	Son derece rahatsız	Biraz rahatsız hissederim	Rahatsız hissetmem	Emin değilim	Rahatsız hissetmem	Biraz rahat hissederim	Son derece rahat hissederim
54. Esinizin/sevgilinizin kararlarınıza başkalarının yanında karşı Çıkması	1	2	3	4	5	6	7
51. İş yerinde, bir kadının sizden daha başarılı olması	1	2	3	4	5	6	7
52. Maddi imkânınız yeterli olduğu için çalışmamak	1	2	3	4	5	6	7
53. Esinizin/sevgilinizin tek başına karar alması	1	2	3	4	5	6	7
54. Hesabi esinizin/sevgilinizin ödemesi	1	2	3	4	5	6	7
55. Ailede kararları genellikle esinizin vermesi	1	2	3	4	5	6	7
56. Evliyken ıssız kalmak	1	2	3	4	5	6	7
57. Esinizin/sevgilinizin haber vermeden eğlenmeye gitmesi	1	2	3	4	5	6	7
58. Sizden daha başarılı biriyle beraber olmak	1	2	3	4	5	6	7
59. Çalışmıyorken evlenmiş olmak	1	2	3	4	5	6	7
64. Karşı cinsten birinin durumu kontrol altına almasına izin vermek	1	2	3	4	5	6	7
61. Başkalarının yanında esinize/sevgilinize fazla ilgi göstermek	1	2	3	4	5	6	7
62. Esinizden/sevgilinizden para alıyor olmak	1	2	3	4	5	6	7
63. Bir kadının zekânızı küçümsemesi	1	2	3	4	5	6	7
64. Esinizi/sevgilinizi kötü bir durumdan koruyamamak	1	2	3	4	5	6	7
65. Dikiş dikmek	1	2	3	4	5	6	7
66. Eve sizden sonra gelen esinize yemeği hazırlamak	1	2	3	4	5	6	7

	Son derece rahatsız	Biraz rahatsız hissederim	Rahatsız hissetmem	Emin değilim	Rahatsız hissetmem	Biraz rahat hissederim	Son derece rahat hissederim
67. Siz öğrenciyken esinizin çalışıyor olması	1	2	3	4	5	6	7
68. Oyunda bir kadına mağlup olmak	1	2	3	4	5	6	7
69. Bir erkeğin başkalarının yanında size yakın davranması	1	2	3	4	5	6	7
74. Başkalarının yanında kahkahalarla gülmek	1	2	3	4	5	6	7
71. Esinizin/sevgilinizin sizden fazla kazanıyor olması	1	2	3	4	5	6	7
72. Bir şeylerden korktuğunuzu dile getirmek durumunda kalmak	1	2	3	4	5	6	7
73. Kimse yokken ağlamak	1	2	3	4	5	6	7
74. Esinizin/sevgilinizin, tanımadığınız bir erkek arkadaşıyla sohbet etmesi	1	2	3	4	5	6	7
75. Düzenli bir kazancınızın olmaması	1	2	3	4	5	6	7
76. Esinizin/sevgilinizin başkalarının yanında size fazla ilgi Göstermesi	1	2	3	4	5	6	7
77. Dayak yiyeceğinizi bildiğiniz bir tartışmadan uzaklaşmak	1	2	3	4	5	6	7
78. Ailenizi geçindirmek için esinizin de çalışmasına ihtiyaç Duymak	1	2	3	4	5	6	7
79. Bir arkadaşınızdan daha az atletik olmak	1	2	3	4	5	6	7
84. Başkalarının yanında ağlamak	1	2	3	4	5	6	7
81. Esiniz çalışırken çocuklara bakmak	1	2	3	4	5	6	7
82. Ev işlerini çoğunlukla sizin yapmanız	1	2	3	4	5	6	7

EK-4 Kişisel Bilgi Formu

Bu çalışmadan elde edilecek veriler Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü yüksek lisans çalışmasında kullanılmak üzere toplanmaktadır. **Vermiş olduğunuz bilgiler hiçbir şekilde bilimsel araştırma amacının dışında kullanılmayacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır.** Lütfen soruları dikkatlice okuyup içtenlikle cevaplandırınız. Araştırmaya yaptığınız değerli katkılarınız için çok teşekkür ederim.

Prof. Dr. Zeynep HAMAMCI
Gaziantep Üniv. Eğitim Fak.
hamamci@gantep.edu.tr

Serhat DOĞAN
PDR Bölümü
Yüksek Lisans Öğrencisi
serhaddogan@windowslive.com

Demografik Değişkenler
Yaşınız:
Hayatınızın büyük bir kısmını geçirdiğiniz yer: () Köy () Kasaba () İlçe () İl
Fakülte: () Eğitim Fakültesi () Fen-Edebiyat Fakültesi () Mühendislik Fakültesi () İlahiyat Fakültesi
Bölümünüz:
Sınıf: () 1 () 2 () 3 () 4
Anne Eğitim Durumu: () Okuryazar () Okur yaza değil () İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite
Baba Eğitim Durumu: () Okuryazar () Okur yaza değil () İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite
Anne ve babanızın birliktelik durumu: () Birlikte yaşıyorlar () Boşandılar () Ayrı yaşıyorlar
Anne ve baba durumunuz: Anne ; () Öz () Üvey Baba; () Öz () Üvey
Kardeş Sayısı: () Hiç Yok () 1 () 2 () 3 () 4 () 5 ve Daha Fazla
Aile Gelir Durumu: () Düşük () Orta () Yüksek
Flört İlişki Durumu: () Yok () Var
İlişkinizde hiç şiddet uyguladınız mı? () Evet () Hayır
İlişkinizde hiç şiddete maruz kaldınız mı? () Evet () Hayır
İlişki süreniz:
Aile içinde geçmişte ya da hâlihazırda şiddete tanıklık ettiniz mi: () evet () Hayır
Aile içinde geçmişte ya da hâlihazırda şiddete maruz kaldınız mı: () evet () Hayır Yanıtınız evet ise aşağıdaki soruları yanıtlayınız
Maruz kaldığınız şiddetin türü? () Fiziksel () Duygusal () Sözel
Şiddetine maruz kaldığınız kişi: () Anne () Baba () Kardeş () Akraba () Diğer
Şiddete ne sıklıkta maruz kaldınız? () Sık Sık () ara sıra () Nadiren

Ek-5 ÖZGEÇMİŞ

Araştırmacı, 1990 yılında Diyarbakır’da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Şanlıurfa’da tamamladı. Lisans eğitimini, 2012 yılında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik bölümünden mezun olarak tamamladı. Aynı yıl Şanlıurfa/Birecik Emin Saygın İlkokulu’nda rehber öğretmen olarak göreve başladı. 2014 yılında Gaziantep/Şehitkâmil Empati İlkokulu’na atanmıştır. Halen Gaziantep/Şehitkâmil Empati İlkokulu’nda rehber öğretmen olarak görev yapmaktadır.

VITAE

The researcher was born in Diyarbakır in 1990. He attended primary and secondary school in Şanlıurfa. He received his bachelor degree by graduating Ondokuz Mayıs University Psychological Counseling and Guidance program. In the same year, he has begun working at a primary school in Şanlıurfa as a school counselor. He has attended a primary school in Gaziantep, in 2014. Currently, he is working in primary school as a school counselor.